DZIENNIK URZĘDOWY
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 25.01.2024 r.

Poz. 380

Podpisany przez:
Jacek Zbigniew Karpiński
Data: 25.01.2024 10:16:33

UCHWAŁA NR 757/LX/23
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

z dnia 21 grudnia 2023 r.

w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z 2023 r. poz. 572, 1688) oraz art. 19 ust. 6a oraz art. 20 ust.1, 4a pkt 2 i ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890)

Sejmik Województwa Pomorskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 20 lat Plan ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego obejmujący:

1) część tekstową Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego, w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 1 do uchwały;

2) wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym, w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 2 do uchwały;

3) mapę uwarunkowań ochrony, w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 3 do uchwały;

4) mapę działań ochronnych i rekomendacji, w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 4 do uchwały.

§ 2. 1. W odniesieniu do przedmiotów ochrony specjalnych obszarów ochrony siedlisk, w częściach położonych w granicach Zaborskiego Parku Krajobrazowego:

1) Sandr Brdy PLH220026;

2) Czerwona Woda pod Babilonem PLH220056;

3) Doliny Brdy i Chociny PLH220058;

4) Las Wolność PLH220060;

5) Ostoja Zapceńska PLH220057

– obowiązują ustalenia planów zadań ochronnych ustanowionych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

2. W odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków –

Wielki Sandr Brdy PLB 220001, w części położonej w granicach Zaborskiego Parku Krajobrazowego, obowiązują ustalenia planów zadań ochronnych ustanowionych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

3. W odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków –Bory Tucholskie PLB 220009, w części położonej w granicach Zaborskiego Parku Krajobrazowego, obowiązują ustalenia planu zadań ochronnych ustanowionych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Pomorskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z wyjątkiem § 1 pkt 2, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Pomorskiego

Jan Kleinszmidt

Załącznik nr 1
do uchwały nr 757/LX/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego
z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia
Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

PLAN OCHRONY DLA ZABORSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Rozdział 1
Cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji

§ 1.

1. Zaborski Park Krajobrazowy, zwany dalej Parkiem, jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.
2. Szczegółowymi celami ochrony Parku są:
   1) w zakresie ochrony wartości przyrody nieożywionej i gleb:
      a) przeciwdziałanie antropogenicznym przekształceniom naturalnych form ukształtowania terenu, w tym szczególnie struktury i morfodynamiki dolin cieków, a także utrzymanie warunków dla zachodzenia naturalnych procesów geologicznych i geomorfologicznych,
      b) zachowanie struktury oraz zróżnicowania gleb i osadów organicznych oraz warunków ich kształtowania i funkcjonowania, ze szczególnym uwzględnieniem gleb pochodzenia organicznego,
      c) zachowanie szczególnych walorów środowiska wodnego Parku, w tym jezior lobeliowych, twardowodnych oligo- i mezotroficznych zbiorników z podwodnymi łąkami ramienic oraz cieków i dolin rzecznych,
      d) utrzymanie lub przywrócenie naturalnego charakteru reżimów hydrologicznych oraz struktury i morfodynamiki cieków,
      e) poprawa lub utrzymanie dobrego stanu biologicznego i chemicznego wód stojących i płynących, w tym szczególnie ograniczenie procesów ich eutrofizacji, humifikacji i zanieczyszczenia, przeciwdziałanie intensyfikacji wykorzystania rekreacyjnego wód i związanych z tym negatywnych oddziaływań,
      f) ochrona jakości i zasobów wód podziemnych oraz ich powiązań z kształtowanymi przez nie ekosystemami hydrogenicznymi,
      g) utrzymanie, odtwarzanie lub przywracanie naturalnej retencyjności ekosystemów hydrogenicznych i ich zlewni, decydującej o zachowaniu ich naturalnego reżimu hydrologicznego, stabilizacja uwodnienia oraz przeciwdziałanie odwadnianiu i przesuszaniu wilgotnych łąk i torfowisk oraz będącym ich skutkiem procesów: mineralizacji torfów, eutrofizacji

i humifikacji wód, hamowanie sukcesji roślinności leśnej na otwarte torfowiska następującej w wyniku ich przesuszenia,

h) ograniczenie emisji zanieczyszczeń atmosfery pochodzących z lokalnych kotłowni, w tym zwłaszcza w wyniku spalania odpadów, drewna lub paliw niskiej jakości oraz ruchu samochodowego,

i) zabezpieczenie i udostępnienie najcenniejszych obiektów i obszarów przyrody nieożywionej w postaci geostanowisk, pomników przyrody i obszarów przyrodniczo-krajobrazowych,

j) zapewnienie ciągłości działań wynikających z potrzeb ochrony Parku Narodowego „Bory Tucholskie”, zwanego dalej „Parkiem Narodowym”, w tym zwłaszcza realizacji planu ochrony Parku Narodowego, jeśli uwarunkowania działań ochronnych wskazują na potrzebę rozszerzenia ich na obszar Parku;

2) w zakresie ochrony wartości przyrody ożywionej:

a) utrzymywanie atrakcyjnej krajobrazowo struktury wiekowej lasów z dominacją optymalnej i terminalnej fazy rozwoju drzewostanów oraz zachowanie i odtwarzanie fizjonomicznych cech naturalności w drzewostanach leśnych,

b) rozwijanie i wspieranie procesów unaturalniania ekosystemów leśnych, zintegrowanych z ochroną przyrody, w szczególności unaturalnianie lasów w zakresie składu gatunkowego drzewostanów oraz w zakresie odtworzenia obfitości elementów kluczowych dla podtrzymywania leśnej różnorodności biologicznej (w tym: drzewa martwe, drzewa biocenotyczne),

c) zachowanie bogactwa szaty roślinnej z jej różnorodnością botaniczną i regionalną specyfiką ekosystemów leśnych i nieleśnych, zwłaszcza fitocenoz torfowiskowych, łąkowych i muraw,

d) zachowanie różnorodności oraz utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych objętych ochroną prawną oraz trwałe zabezpieczenie formalnoprawne w formie powierzchniowych form ochrony przyrody najcenniejszych fragmentów siedlisk, w szczególności takich jak: 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi *(Corynephorus, Agrostis),* 3110 jeziora lobeliowe, 3140 twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *(Charcteria spp.),* 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*, 3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*), 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7110* torfowiska wysokie

z roślinnością torfotwórczą *(żywe)*[1)], 7120 torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 7210* torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis*)[1)]; 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 kwaśna buczyna niżowa (*Luzulo-Fagenion*), 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*), 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91D0* bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne[1)], 91E0* łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe[1)], 91T0 sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*),

e) zabezpieczenie najcenniejszych obiektów obejmujących płaty siedlisk chronionych i rzadkich oraz stanowisk i siedlisk zagrożonych gatunków przed degradacją związaną z zainwestowaniem, zmianami form użytkowania lub zniszczeniem, poprzez objęcie formami ochrony prawnej przewidzianymi ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890) – zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody, w szczególności ochroną rezerwatową oraz ochroną w formie użytków ekologicznych,

f) zabezpieczenie i udostępnienie najcenniejszych obiektów i obszarów przyrody ożywionej w postaci rezerwatów, użytków ekologicznych i pomników przyrody,

g) zachowanie zagrożonych ekosystemów, zwłaszcza fitocenoz torfowiskowych i łąkowych poprzez utrzymanie naturalnych warunków i procesów oraz form użytkowania kształtujących ich funkcjonowanie,

h) przywrócenie walorów przyrodniczych ekosystemów, częściowo utraconych lub naruszonych w wyniku gospodarki lub innych działań człowieka,

i) zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz naturalnego charakteru ekosystemów rzek oraz mniejszych cieków, w szczególności ich naturalnych koryt, wysokich krawędzi i zboczy wraz z mozaiką zbiorowisk roślinnych, stanowiących ostoje rzadkich i zagrożonych gatunków,

j) zachowanie pełnego zróżnicowania oraz utrzymanie lub przywrócenie dobrego stanu naturalnych zbiorników wodnych, w tym jezior,

---

[1)] *siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym wymienione w Zał. nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz.U. 2014 poz. 1713)*

szczególnie: lobeliowych, oligotroficznych, ramienicowych i dystroficznych,

k) zabezpieczenie przed odwodnieniem i innymi zmianami reżimu hydrologicznego oraz utrzymanie lub poprawa stanu ochrony torfowisk, innych ekosystemów bagiennych i pozostałych ekosystemów zależnych od wód, szczególnie torfowisk przejściowych i wysokich,

l) utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnych form gospodarki rolnej kształtującej ekosystemy półnaturalne, w tym łąkowo-pastwiskowego użytkowania obszarów cennych przyrodniczo, przeciwdziałanie intensyfikacji i przekształcaniu użytkowania obiektów łąkowych cennych przyrodniczo,

m) ograniczenie rozprzestrzeniania się na terenie Parku, a szczególnie na obszarach cennych przyrodniczo, najbardziej inwazyjnych antropofitów, w tym: rdestowców *Reynoutria sp.* oraz niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera*,

n) dążenie do renaturalizacji zbiorowisk leśnych pod względem składu gatunkowego oraz struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów,

o) kształtowanie struktury wiekowej i przestrzennej lasów w kierunku zapewnienia większego udziału drzewostanów w stadiach dojrzałych i terminalnych,

p) renaturalizacja fitocenoz leśnych w kierunku ich zgodności z potencjalną roślinnością naturalną,

q) zabezpieczenie przed wprowadzaniem i rozprzestrzenianiem się gatunków obcych geograficznie oraz ograniczenie synantropizacji roślinności lasów,

r) utrzymanie i zwiększanie różnorodności siedlisk i mikrosiedlisk warunkujących bogactwo mykoflory i fauny, zwłaszcza przez zwiększanie ilości i różnorodności drzew biocenotycznych, w tym drzew martwych i zamierających, martwego drewna i drzew dziuplastych,

s) zapewnienie warunków dla niezakłóconego funkcjonowania populacji chronionych, rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków zidentyfikowanych na terenie Parku, w tym w szczególności: glonów, grzybów (w tym porostów), mszaków, roślin naczyniowych, mięczaków, owadów, ryb i minogów, płazów, gadów, ptaków i ssaków,

t) trwałe zabezpieczenie przed przekształceniem i zawłaszczeniem na inne cele poprzez ochronę siedlisk, w tym objęcie formalną ochroną prawną, znanych oraz nowych stanowisk najcenniejszych – chronionych, rzadkich i zagrożonych – gatunków, w tym przede wszystkim:

   – gatunków typowych dla lasów o naturalnym charakterze, jak np.: buławnik czerwony *Cephalantera rubra*, obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, widlicz cyprysowy *Diphasiastrum tristachyum*, widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complenatum*, tajęża pospolita *Goodyera repens*, zimoziół północny *Linnaea borealis*, mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi*, pomocnik baldaszkowy *Chimaphila*

umbellata, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, kruszczyk rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helloborine*, wroniec widlasty *Huperzia selago*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, gruszycznik jednokwiatowy *Moneses uniflora*, długosz królewski *Osmunda regalis*, miodunka wąskolistna *Pulmonaria angustifolia*, gruszyczka zielonawa *Pyrola chlorantha*, gruszyczka średnia *Pyrola media*, gruszyczka mniejsza *Pyrola minor*, gruszyczka okrągłolistna *Pyrola rotundifolia*, *wyka kaszubska Vicia cassubica*, włochatka *Aegolius funereus*, puchacz *Bubo bubo*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, siniak *Columba oenas*, bielik *Haliaeetus albicilla*, lerka *Lullula arborea*, lelek *Caprimulgus europaeus*, wilk *Canis lupus*, nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, nocek duży *Myotis myotis*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, borowiaczek *Nyctalus leisleri*,

- gatunków o górskim lub podgórskim charakterze występowania, jak np. pliszka górska *Motacilla cinerea*, pluszcz *Cinclus cinclus*,
- gatunków związanych z jeziorami lobeliowymi, jak np.: poryblin jeziorny *Isoëtes lacustris*, lobelia jeziorna *Lobelia dortmanna*, wywłócznik skrętoległy *Myriophyllum alterniflorum*, elisma wodna *Luronium natans*, jeżogłówka pokrewna *Sparganium angustifolium*, a także związanych z innymi wodami stojącymi, jak: gągoł *Bucephala clangula*, żaba zielona *Rana esculenta complex*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, zimorodek *Alcedo atthis*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, nurogęś *Mergus merganser*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, bąk *Botaurus stellaris*, kormoran *Phalacrocorax carbo*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, świstun *Mareca penelope*, rożeniec *Anas acuta*, hełmiatka *Netta rufina*, głowienka *Aythya ferina*, cyranka *Spatula querquedula*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, zausznik *Podiceps nigricollis*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*, mewa siwa *Larus canus*, płaskonos *Spatula clypeata*, poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*, sieja *Coregonus lavaretus*, sielawa *Coregonus albula*, piskorz *Misgurnus fossilis*, rak szlachetny *Astacus astacus*,
- gatunków związanych z jeziorami mezotroficznymi, do których należą m.in. kłoć wiechowata *Cladium mariscus*, rdestnica nitkowata *Potamogeton filiformis*, rdestnica szczeciolistna *Potamogeton friesii*, rdestnica trawiasta *Potamogeton graminaeus*, rdestnica wydłużona *Potamogeton praelongus*, rdestnica drobna *Potamogeton pusillus*, ramienica szorstka *Chara aspera*, ramienica przeciwstawna *Chara contraria*, ramienica grubołodygowa *Chara filiformis*, ramienica krucha Chara globularis, ramienica zwyczajna Chara rudis, ramienica omszona *Chara tomentosa*, ramienica delikatna *Chara virgata*,

krynicznik giętki *Nitella flexixlis*, krynicznik smukły *Nitella gracilis*, krynicznik ciemny *Nitella opaca*, krynicznica tępa *Nitellopsis obtusa*,

- gatunków związanych ze stojącymi wodami eutroficznymi, do których należą m.in.: brodobrzanka wodna *Catabrosa aquatica*, ponikło skąpokwiatowe *Eleocharis quinqueflora*, jezierza morska *Najas marina*, grążel drobny *Nuphar pumila*, grzybień biały *Nymphaea alba*, grzybień północny *Nymphae candida*, jaskier wielki *Ranunculus lingua*, jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minima*, zamętnica błotna *Zanichellia palustris*, pływacz zwyczajny *Utricularia vulgaris*,
- gatunków związanych z wodami płynącymi, takich jak np.: włosienicznik rzeczny *Batrachium fluitans*, włosienicznik wodny *Batrachium aquatile*, jaskier tarczowaty *Batrachium peltatum*, rzęśl hakowata *Callitriche hamulata*, rdestnica alpejska *Potamogeton alpinus*, hildenbradia rzeczna *Hildenbrandia rivularis*, pstrąg potokowy *Salmo trutta m. fario*, troć jeziorna *Salmo trutta m. lacustris*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, różanka *Rhodeus sericeus*, skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, piekielnica *Alburnoides bipunctatus*, koza *Cobitis taenia*, śliz *Barbatula barbatula*, miętus *Lota lota*, zimorodek *Alcedo atthis*,
- gatunków związanych z kompleksami wodno-torfowiskowymi do których należą m.in. rośliny naczyniowe: skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*, rosiczka długolistna *Drosera anglica*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, rosiczka pośrednia *Drosera intermedia*, bażyna czarna *Empetrum nigrum*, modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*, trzcinnik prosty *Calamagrostis stricta*, turzyca strunowa *Carex chordorrhiza*, turzyca obła *Carex diandra*, turzyca dwupienna *Carex dioica*, turzyca bagienna *Carex limosa*, żłobik koralowy *Corallorhiza trifida*, ponikło jajowate *Eleocharis ovata*, sitniczka szczecinowata *Isolepis setacea*, sit alpejski *Juncus alpino-articulatus*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, widłaczek torfowy *Lycopodiella inundata*, wyblin jednolistny *Malaxis monophyllos*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, żurawina drobnoowocowa *Oxycoccus microcarpus*, dziewięciornik błotny *Parnassia palustris*, gnidosz błotny *Pedicularis palustris*, bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*, marzyca ruda *Schoenus ferrugineus*, starzec błotny *Senecio congestus*, pływacz pośredni *Utricularia intermedia*, pływacz drobny *Utricularia minor*, pływacz żółtobiały *Utricularia ochroleuca*, zwierzęta: żuraw *Grus grus*, zalotka białoczelna *Leucorrhinia albifrons*, zalotka spłaszczona *Leucorrhinia caudalis*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, szlaczkoń torfowiec *Colias palaeno*, poczwarówka zwężona *Vertigo angustior,*
- gatunków związanych z wilgotnymi i świeżymi łąkami, między innymi takich jak: storczyki z rodzaju kukułka: *Dactylorhiza sp.* pełnik europejski *Trollius europaeus*, turzyca niby-lisia *Carex cuprina*,

kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, listera jajowata *Listera ovata*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, kszyk *Gallinago gallinago*, derkacz *Crex crex* , bocian biały *Ciconia ciconia*, czajka *Vanellus vanellus*, przepiórka *Coturnix coturnix*, kulik wielki *Numenius arquata*,

- gatunków związanych z murawami piaskowymi i kserotermicznymi, takich jak np.: mietlica piaskowa *Agrostis vinealis*, śmiałka goździkowata *Aira caryophyllea*, naradka północna *Androsace septentrionalis*, traganek piaskowy *Astragalus arenarius*, turzyca piaskowa *Carex arenaria*, dziewięćsił bezłodygowy *Carlina acaulis*, goździk piaskowy *Dianthus arenarius*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenaria*, wilżyna rozłogowa *Ononis repens*, wilżyna ciernista *Ononis spinosa*, ostrołódka kosmata *Oxytropis pilosa*, driakiew wonna *Scabiosa canescens,* dudek *Upupa epops*,
- gatunków związanych z murawami bliźniczkowymi i wrzosowiskami, takich jak np.: ukwap dwupienny *Antennaria dioica*, podejźrzon księżycowy *Botrychium lunaria*, gnidosz rozesłany *Pedicularis sylvatica*, fiołek skalny *Viola rupestris*,
- gatunków mszaków takich jak: drabinowiec mroczny *Cinclidium stygium*, haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*, błotniszek wełnisty *Helodium blandowii*, mszar krokiewkowaty *Paludella squarrosa*, jodłówka pospolita *Abietinella abietina*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, bezlist zwyczajny *Buxbaumia aphylla*, mokradłoszka zaostrzona *Calliergonella cuspidata*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, widłozą b błotny *Dicranum bonjeani*i, widłozą b kędzierzawy *Dicranum polysetum*, widłozą b miotłowy *Dicranum scoparium*, dzióbkowiec *Zetterstedta Eurhynchium angustirete*, miedzik płaski *Frullania dilatata*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, limprichtia długokończysta *Limprichtia revolvens*, nowellia krzywolistna *Nowellia curvifolia*, szurpek porosły *Orthotrichum lyellii*, bagniak zdrojowy *Philonotis fontana*, rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, płonnik cienki *Polytrichum strictum*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, rzęsiak pospolity *Ptilidium ciliare*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, fałdownik szeleszczący *Rhytidiadelphus triquetrus*, torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium*, torfowiec szpiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec brunatny *Sphagnum fuscum*, torfowiec magellański *Sphagnum magellanicum*, torfowiec błotny *Sphagnum palustre*, torfowiec brodawkowaty *Sphagnum papillosum*, torfowiec okazały *Sphagnum riparium*, torfowiec czerwonawy *Sphagnum*

rubellum, torfowiec Russowa *Sphagnum russowii*, torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, torfowiec obły *Sphagnum teres*, torfowiec Warnstorfa *Sphagnum warnstorfii*, pędzliczek zielonawy *Syntrichia virescens*, tujowiec delikatny *Thuidium delicatulum*, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum,* błyszcze włosowate *Tomentypnum nitens*, nastroszek kędzierzawy *Ulota crispa*,

– gatunków porostów takich jak: szyfrzyk zmienny *Alyxoria variahler*, obrostnica rzęsowata *Anaptychia ciliaris*, rzędnik hubowy *Anisomeridium polypori*, plamica pośrednia *Arthonia mediella*, plamica kasztanowata *Arthonia spadicea*, bezpleszek woskowaty *Athalia cerinella*, kropnica jałowcowa *Bacidia arceutina*, kropnica żółtawa *Bacidia rubella*, kropnica nikła *Bacidia subincompta*, wyprószek Beckhausa *Biatora beckhausii*, wyprószek rozkwitający *Biatora efflorescens*, wyprószek napęczniały *Biatora turgidula*, włostka brązowa *Bryoria fuscescens*, brunatka Schaerera *Buellia schaereri*, pałecznik skupiony *Calicium adspersum*, pałecznik *jasny Calicium glaucellum*, pałecznik murszynowy *Calicium trabinellum*, pałecznik zielony *Calicium viride*, jaskrawiec misecznicowaty *Caloplaca obscurella*, tocuż chrobotkowy *Carbonicola anthracophila*, płucnica kędzierzawa *Cetraria ericetorum*, płucnica islandzka *Cetraria islandica*, płucnica płotowa *Cetraria sepincola*, trzonecznica siarkowa *Chaenotheca brachypoda*, trzonecznica brunatnawa *Chaenotheca brunneola*, trzonecznica otrębiasta *Chaenotheca furfuracea*, trzonecznica zielonawa *Chaenotheca phaeocephala*, trzonecznica proszkowata *Chaenotheca stemonea*, trzonecznica łuseczkowata *Chaenotheca trichialis*, trzonecznica naga *Chaenotheca xyloxena*, złociszek jaskrawy *Chrysothrix candelaris*, czajenka rozproszona *Circinaria contorta*, chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*, chrobotek smukły *Cladonia ciliata*, chrobotek zgrubiały *Cladonia incrassata*, chrobotek najeżony *Cladonia portentosa*, chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*, chrobotek łuskowaty *Cladonia squamosa*, mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, smerka Bouteille'a *Fellhanera bouteillei*, literak właściwy *Graphis scripta*, pustułka oprószona *Hypogymnia farinacea*, pustułka rurkowata *Hypogymnia tubulosa*, popielak pylasty *Imshaugia aleurites*, misecznica delikatna *Lecanora hypopta*, misecznica zbliżona *Lecanora persimilis*, misecznica obsypana *Lecanora sarcopidoides*, przylepnik brodawkowaty *Melanelixia subargentifera*, przylepnik złotawy *Melanelixia subaurifera*, przylepniczka wytworna *Melanohalea elegantula*, krużynka czarniawa *Micarea melaena*, krużynka półkulista *Micarea misella*, góralka sorediowa *Montanelia sorediata*, ochrost białożółtawy *Ochrolechia alboflavescens*, szarzynka skórzasta *Parmelina tiliacea*, płaskotka rozlana *Parmeliopsis ambigua*, płaskotka reglowa *Parmeliopsis hyperopta*, pawężnica psia *Peltigera canina*, pawężnica pergaminowa

Peltigera membranacea, pawężnica Neckera *Peltigera neckeri*, pawężnica węgierska *Peltigera ponojensis*, pawężnica łuseczkowata *Peltigera praetextata*, otwornica szkarłatna *Pertusaria coccodes*, otwornica żółtawa *Pertusaria flavida*, otwornica dziurawa *Pertusaria pertusa*, otwornica brodawkowata *Pertusaria pupillaris*, orzast pomarańczowy *Phaeophyscia endophoenicea*, soreniec opylony *Physconia distorta*, soreniec dachówkowaty *Physconia perisidiosa*, wabnica kielichowata *Pleurosticta acetabulum*, pawioczarka rudawa *Pseudoschismatomma rufescens*, sorenka jaskrawa *Psiloechia lucida*, odnożyca mączysta *Ramalina farinacea*, odnożyca kępkowa *Ramalina fastigiata*, odnożyca jesionowa *Ramalina fraxinea*, odnożyca opylona *Ramalina pollinaria*, bruniec siny *Rinodina colobina*, sakiewniczka okazała *Sagedia simoënsis*, stuziarnka sosnowa *Strangospora pinicola*, siarczynka *Laurera Thelocarpon laureri*, szarek zwodniczy *Trapeliopsis pseudogranulosa*, brązowniczka brzozowa *Tuckermanopsis chlorophylla*, kruszownica wielolistkowa *Umbilicaria polyphylla*, brodaczka zwyczajna *Usnea dasopoga*, brodaczka kępkowa *Usnea hirta*, brodaczka kędzierzawa *Usnea subfloridana*, złotlinka jaskrawa *Vulpicida pinastri*, weraczek zagięty *Xanthomendoza ulophyllodes*, żełuczka Mougeota *Xanthoparmelia mougeotii*,

– gatunków grzybów takich jak: błyskoporek podkorowy *Inonotus obliquus*, gęstoporek cynobrowy *Pycnoporus cinnabarinus*, gołąbek olszowy *Russula alnetorum*, hełmówka błotna *Galerina paludosa*, łysiczka bagienna *Hypholoma udum*, piestrzenica infułowata *Gyromitra infula*, siedzuń sosnowy *Sparassis crispa*, szczeciniak żółtobrzegi *Hymenochaete tabacina*, świecznik rozgałęziony *Artomyces pyxidatus*, wrośniaczek sosnowy *Diplomitoporus flavescens*,

u) zabezpieczenie stanowisk i siedlisk gatunków, o których mowa w pkt 2 lit. t przed zniszczeniem lub uszkodzeniem podczas realizacji gospodarki leśnej, w tym zapewnienie wykrywalności stanowisk, które mogą być narażone na wpływ prac wykonywanych w ramach tej gospodarki,

v) zapewnienie trwałej obecności i odpowiedniej liczebności elementów strukturalnych ekosystemów leśnych, kluczowych dla zachowania ich różnorodności biologicznej, w szczególności drzew biocenotycznych, w tym drzew martwych, stojących i leżących,

w) zabezpieczenie przed wzrostem penetracji ludzkiej i innymi formami antropopresji najważniejszych ostoi antropofobnych gatunków zwierząt, ograniczenie presji zwierząt domowych oraz wpływu rekreacji i turystyki na gatunki antropofobne,

x) zapewnienie warunków dla migracji fauny, flory i grzybów w obrębie Parku oraz między Parkiem, a jego regionalnym otoczeniem, a także

przeciwdziałanie fragmentacji kompleksów leśnych, w szczególności w stosunku do korytarzy ekologicznych wyznaczonych w Planie Ochrony Parku Narodowego,

y) utrzymanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych, umożliwiających swobodne migracje zwierząt, likwidacje barier lub ograniczanie ich wpływu na migracje fauny, zwłaszcza ryb i minogów, ograniczanie śmiertelności zwierząt, w tym płazów na szlakach komunikacyjnych,

z) zapewnienie ciągłości działań wynikających z potrzeb ochrony Parku Narodowego, w tym zwłaszcza wynikających z planu ochrony Parku Narodowego „Bory Tucholskie”, jeśli uwarunkowania działań ochronnych wskazują na potrzebę rozszerzenia ich na obszar Zaborskiego Parku Krajobrazowego;

3) w zakresie ochrony wartości historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych:

a) ochrona dziedzictwa kulturowego Parku, układów urbanistycznych i ruralistycznych oraz zespołów architektoniczno-przyrodniczych, a także niematerialnego dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie zachowanie lub rewaloryzacja obiektów i budowli związanych z tradycyjnym budownictwem charakterystycznym dla Ziemi Zaborskiej,

b) zachowanie, odtworzenie i kontynuowanie ciągłości miejscowych i regionalnych wartościowych tradycji kulturowo-przestrzennych, kultywowanie i kontynuowanie elementów kultury niematerialnej związanej z przestrzenią życiową człowieka i z jej kształtowaniem,

c) ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez konserwację, właściwe użytkowanie i adaptację wszelkich obiektów kultury materialnej, rekonstrukcję lub odtworzenie układów przestrzennych, odbudowę obiektów i przywrócenie niematerialnego dziedzictwa kulturowego,

d) przeciwdziałanie zjawiskom presji inwestycyjnej w obszarach i obiektach o wysokiej randze historyczno-kulturowej, przerwania kontynuacji tradycji kulturowej oraz degradacji wartości dziedzictwa kulturowego,

e) kształtowanie przestrzeni historycznej zmierzające do nadania odpowiedniej roli wartościom kulturowym w harmonijnym krajobrazie oraz utrzymania i umocnienia lokalnych tożsamości kulturowych Ziemi Zaborskiej,

f) ochrona i rewaloryzacja szczególnych wartości krajobrazowych Parku, a zwłaszcza obszarów współistnienia krajobrazu naturalnego i kulturowego,

g) ograniczenie działalności inwestycyjnej, szczególnie zabudowy terenów otwartych, degradującej walory krajobrazowe,

h) eliminacja lub ograniczenie występowania elementów dysharmonijnych, niekorzystnie wpływających na walory krajobrazowe,

i) właściwe eksponowanie walorów krajobrazowych i przeciwdziałanie procesom degradacji ekspozycji,

j) ochrona i rewaloryzacja szczególnych wartości krajobrazowych Parku, a zwłaszcza przedpoli ekspozycji z punktów, platform i ciągów widokowych.

§ 2.

1. Przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi uwarunkowaniami realizacji celów ochrony przyrody Parku, aktualnymi na dzień wejścia w życie Planu ochrony Parku są:
   1) uwarunkowania wynikające z uchwały Nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2011 r. Nr 66, poz. 1459), zmienionej Uchwałami Nr 891/XLI/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 czerwca 2014 roku o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2014 r. poz. 2714) oraz Nr 264/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2947);
   2) uwarunkowania wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 1996 r. w sprawie utworzenia Parku Narodowego „Bory Tucholskie" (Dz.U. 1996 nr 64 poz. 305), zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 1999 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie utworzenia Parku Narodowego „Bory Tucholskie" (Dz.U. 1999 nr 53 poz. 555) – powołującego Park Narodowy „Bory Tucholskie” wraz z otuliną, zwany dalej Parkiem Narodowym, będący enklawą wewnątrz Zaborskiego Parku Krajobrazowego;
   3) uwarunkowania wynikające z ustawy o ochronie przyrody, odnoszące się do zasad obowiązujących na terenie Parku oraz istniejących w granicach Parku form ochrony przyrody, w tym uwarunkowania wynikające z obowiązujących planów ochrony lub planów zadań ochronnych, odnoszących się do obiektów i obszarów położonych w granicach Parku, a objętych innymi formami ochrony, w tym obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody jak i innych form ochrony, wynikających z ww. ustawy;
   4) uwarunkowania wynikające z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z 2023 r. poz. 951, 1688, 1904) – zwanej dalej ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, odnoszące się do występujących na terenie Parku form ochrony zabytków;

5) uwarunkowania wynikające z obowiązujących na obszarze Parku studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP)[2)] oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) oraz innych dokumentów planistycznych i strategicznych gmin Brusy i Chojnice oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego;
6) uwarunkowania wynikające z ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1356, 1688, 1933), w tym w szczególności cele gospodarki leśnej i sposoby jej planowania;
7) uwarunkowania wynikające z potrzeby kształtowania właściwych stosunków wodnych wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.)[3)] – zwanej dalej ustawą Prawo wodne oraz ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
8) uwarunkowania wynikające z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Narodowego „Bory Tucholskie" (Dz.U. z 2008 r. Nr 230, poz. 1545);
9) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz naturalnych i antropogenicznych zmian środowiska, w tym zwłaszcza zasobów przyrody obszaru Parku i terenów otaczających;
10) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów otaczających obszar Parku;
11) struktura użytkowania gruntów z dominacją użytków leśnych, zajmujących 72% powierzchni Parku; dominacja w strukturze własnościowej lasów własności Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych zajmujących 85% powierzchni leśnej, przy znacznym udziale lasów prywatnych;
12) udział w powierzchni Parku obszarów objętych formami ochrony przyrody przewidzianymi w ustawie o ochronie przyrody – rezerwatów (0,8%), użytków ekologicznych (0,08%) i pomników przyrody (93 obiekty) – przy jednoczesnym znaczącym pokryciu terenu Parku przez obszary Natura 2000 (14% dla SOOS i 99% dla OSOP);
13) zróżnicowane formy rozmieszczenia walorów przyrodniczych, powodujące, że nie jest możliwa pełna inwentaryzacja miejsc występowania wszystkich zagrożonych i rzadkich gatunków, a metoda koincydencji przestrzennej nie jest wystarczająca do oceny oddziaływania działalności gospodarczej, szczególnie gospodarki leśnej, na różnorodność biologiczną, wobec czego skuteczna ochrona przyrody lasów Parku nie może być osiągnięta tylko przez ochronę wybranych, zainwentaryzowanych stanowisk, ale wymaga kombinacji podejścia segregacyjnego, różnicowania biotopowego i podejścia integracyjnego;

[2)] W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dokonaną art. 24 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1688), stosownie do dyspozycji art. 64 ust. 2 ustaw*y zmieniającej, po wejściu w życie planów ogólnych gmin poprzez studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin należy* rozumieć *te plany*.

[3)] Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963, 2029

14) udział lasów prywatnych – 3 185,64 ha, stanowiące 15% wszystkich lasów;
15) podejmowane próby zintegrowania dotychczasowej gospodarki leśnej z potrzebami ochrony przyrody i krajobrazu, dotyczące zarówno lasów prywatnych, w których dominuje bierne podejście do ekosystemów leśnych, jak i Lasów Państwowych – 20 567,06 ha - podejmujących próby podziału zarządzanych lasów na gospodarstwa leśne z priorytetyzacją poszczególnych funkcji;
16) niemożność pełnej integracji aspektów przyrodniczych i społecznych z typowym modelem „wielofunkcyjnej" gospodarki leśnej obowiązującym w Lasach Państwowych, wynikająca ze struktury wiekowej drzewostanów, w lasach użytkowanych rębnie wymuszającej znaczny areał cięć i istotne zmiany „dynamicznego krajobrazu leśnego" Parku polegające na ograniczeniu krajobrazów z dominacją starodrzewi na rzecz krajobrazów lasu odnowionego, co może prowadzić do ograniczenia występowania niektórych rzadkich i zagrożonych gatunków, ale także utraty walorów krajobrazowych i wartości lasu dla funkcji społecznych;
17) znaczny udział gruntów w zarządzie Lasów Państwowych – 20 567,06 ha (58% powierzchni ZPK) - obejmujących na terenie Parku:
    a) grunty nieleśne: 979,03 ha,
    b) grunty leśne: 19 588,03 ha,
    c) drzewostany z gatunkiem panującym w wieku powyżej 100 lat zajmujące 3 668,54 ha,
    d) lasy z główną funkcją rezerwatową – znajdujące się na terenie rezerwatów –126,64 ha,
    e) lasy z główną funkcją ochronną – 6 857,44 ha, w tym:
        – lasy glebochronne: 4 912,72 ha,
        – lasy wodochronne: 1 553,77 ha,
        – lasy będące cennymi fragmentami rodzimej przyrody: 24,58 ha,
        – lasy będące ostojami zwierząt: 42,46 ha,
        – lasy będące stałymi powierzchniami badawczymi i doświadczalnymi: 315,28 ha,
    f) lasy zaliczone do gospodarstwa specjalnego (S) o dominującej funkcji pozaprodukcyjnej, na terenie Parku zajmują 982,03 ha,
    g) lasy zaliczone do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O), z dopuszczalnymi cięciami rębnymi i przedłużonym nawrotem cięć – na terenie Parku zajmują 5 015,97 ha,
    h) lasy zaliczone do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) o istotnej funkcji gospodarczej 12 279,12 ha, w tym:
        – gospodarstwo zrębowe (GZ) z dopuszczalnymi rębniami zupełnymi – 11 115,23 ha,
        – gospodarstwo przerębowo-zrębowe (GPZ) z dopuszczalnymi rębniami złożonymi – 1 163,89 ha;

18) obowiązujące plany urządzania lasu (PUL) dla Nadleśnictw: Przymuszewo (do końca 2028 roku), Rytel (do końca 2029 roku), Czersk (do końca 2028 roku);
19) penetracja obszaru Parku przez ludzi, a w sąsiedztwie miejscowości, wzdłuż głównych dróg oraz bardzo wysoka antropopresja na obrzeżach zbiorników wodnych związana z różnymi formami rekreacji, wynikająca z rozbudowanej granicy lasu oraz dużej atrakcyjności rekreacyjnej obszaru Parku;
20) możliwość wzrostu napięć społecznych, wynikających z rosnącego sprzeciwu wobec prowadzonej na terenie Parku gospodarki leśnej, związanych z postrzeganiem przez część społeczeństwa wycinek drzew jako problemu i wskazywania potrzeby ograniczenia funkcji gospodarczej lasu na rzecz funkcji społecznych i ochronnych;
21) oczekiwania społeczne oraz stan wartości przyrodniczych Parku powodujące, że gospodarka w lasach wymaga specyficznego podejścia, a przyjęte dotychczas rozwiązania służące realizacji różnych funkcji wymagają dodatkowego wzmocnienia ukierunkowanego na priorytetową realizację funkcji przyrodniczej i społecznej, przy silniej ograniczanej funkcji gospodarczej;
22) obciążenie planowania działalności gospodarczej, przedsięwzięć planistycznych i ochrony przyrody rosnącą niepewnością związaną z kryzysem klimatycznym i jego trudnymi do przewidzenia skutkami, w tym występowaniem zjawisk o charakterze klęskowym, wielkopowierzchniowych wiatrołomów i wiatrowałów, okresów susz i ponadnormatywnych opadów, zamierania poszczególnych gatunków drzew, wzrostu wrażliwości na zmiany drzewostanów, zwłaszcza starodrzewów, a także prawdopodobnym uwrażliwianiem drzewostanów, na wpływ zmian klimatycznych, przez gospodarkę leśną;
23) dynamiczne zmiany form użytkowania gruntów rolnych, przede wszystkim ich zabudowa mieszkaniowa i rekreacyjna, przekształcanie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz zanik tradycyjnych form użytkowania rolniczego, skutkujące pogarszaniem stanu ekosystemów związanych z krajobrazem rolniczym oraz zanikaniem charakterystycznych dla nich gatunków;
24) intensyfikacja użytkowania na użytkach zielonych, polegająca na wczesnym i częstym koszeniu oraz utrzymywaniu systemu rowów melioracyjnych odwadniających np. w okolicach Leśna, Antoniewa i dolinie Zbrzycy oraz w zlewniach bezpośrednich jezior;
25) rozwój zabudowy powodujący wzrastającą izolację wewnętrzną ekosystemów leśnych i krajobrazów otwartych na terenie Parku oraz izolację od innych cennych kompleksów przyrodniczych i krajobrazowych;
26) dyspersja, unifikacja i standaryzacja form zabudowy w oderwaniu od tradycyjnego stylu budownictwa i historyczno-kulturowej kompozycji przestrzennej krajobrazu wsi, dolin rzecznych i otoczenia jezior;
27) potrzeba podejmowania działań na rzecz ochrony i kształtowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych, dotyczących zarówno krajobrazów

naturalnych, jak i historycznie ukształtowanych, tradycyjnych krajobrazów kulturowych, z ich dziedzictwem materialnym i niematerialnym;

28) potrzeba wspierania form działalności społeczno-gospodarczej zgodnej z regionalną tradycją oraz sprzyjających utrzymaniu wysokich wartości przyrodniczych i krajobrazowych, niestanowiących zagrożenia dla stanu ich zachowania;

29) potrzeba kształtowania przyjaznych postaw wobec przyrody, jako dziedzictwa i dobra wspólnego, w tym poprzez promocję i udostępnienie Parku oraz prowadzenie działalności edukacyjnej.

2. Wybrane uwarunkowania ochrony Parku wskazano na mapie stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony Zaborskiego Parku Krajobrazowego.

Rozdział 2.
Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3.

1. Identyfikuje się następujące zagrożenia potencjalne:
   0 – brak zagrożeń,
   1 – zagrożenia potencjalne, niewielkie,
   2 – zagrożenia potencjalne, umiarkowane,
   3 – zagrożenia potencjalne, duże,
   ? – zagrożenie trudne do oceny.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
1.	A02.01	Zamiana użytków zielonych w pola uprawne, wprowadzanie monokultur rolnych, intensyfikacja rolnictwa, likwidacja wilgotnych łąk.	Utrata siedlisk.	gęgawa, bocian biały, derkacz, dudek	3	łąki przy Jarcewskiej Strudze, pn.-wsch. obrzeże ZPK, tereny na wschód od Swornegaci	W	Nieprzekształcanie trwałych użytków zielonych – TUZ. Programy edukacyjne dla rolników ukierunkowane na promocję ekstensywnej gospodarki rolnej. Promowanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
2.	A07	Chemizacja rolnictwa.	Zmniejszenie bazy pokarmowej, monotypizacja	dudek, żuraw	3	pn.-wsch. obrzeże ZPK, tereny na wschód od Swornegaci	W	Ekstensywna gospodarka rolna. Programy rolno-środowiskowo-klimatyczne.

[4)] *Kody zagrożeń wg zestandaryzowanej Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska; Europejska Agencja Środowiska (EEA); ostatnia aktualizacja: 12.04.2011 r.*

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			siedliska, utrata siedlisk.					
3.	A10.01	Usuwanie żywopłotów i zagajników.	Utrata siedlisk i miejsc lęgowych.	dudek	3	pn.-wsch. obrzeże ZPK, tereny na wschód od Swornegaci	W	Ekstensywna gospodarka rolna. Programy rolno-środowiskowo-klimatyczne.
4.	B01	Zalesianie terenów otwartych i półotwartych w obrębie lasów, zalesianie śródleśnych terenów podmokłych, zalesianie nieużytków, zalesianie użytków zielonych.	Utrata siedlisk.	bocian biały, dudek, lelek	2	śródleśne bagna, łąki, poletka łowieckie, itp.	W	Niezalesianie użytków zielonych szczególnie TUZ. Promowanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
5.	B02.02	Odnowienie starodrzewu w pobliżu zbiorników wodnych, zmniejszenie się powierzchni starodrzewu.	Fragmentacja siedlisk, utrata siedlisk, zmniejszenie bazy pokarmowej.	bielik, puchacz, włochatka, gągoł (lęgowe), nurogęś, lerka, lelek, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny	2	obszary leśne ZPK	W	Stosowanie rębni o wydłużonym okresie odnowienia (IV) lub rębni przerębowej (V).
6.	B02.02	Wycinka lasu i powiązany z nią spływ zanieczyszczeń organicznych.	Dystrofizacja i dopływ związków humusowych, nutrientów degradujących zbiorniki.	Jez. Czarne, jez. Nawionek, Jez. Zmarłe, jez. Piecki, jez. Sosnówek brzegi rzek i ich skarpy	3	Jez. Czarne, jez. Nawionek, Jez. Zmarłe, jez. Piecki, jez. Sosnówek brzegi rzek i ich skarpy	W	Zmiany/ograniczenia wycinek w PUL w zakresie zlewni bezpośrednich rzek i jezior. Realizacja działań ochronnych zawartych w planie ochrony dla rezerwatów przyrody „Nawionek” i „Piecki”.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
7.	B04	Stosowanie oprysków leśnych w sezonie lęgowym – wpływanie na zasoby pokarmowe na żerowiskach.	Wzrost śmiertelności; zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie bazy pokarmowej.	bielik, puchacz, włochatka, gągoł (lęgowe), nurogęś, lerka, lelek, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny	1	obszary leśne ZPK	W/Z	Doskonalenie używanych w czasie gradacji biocydów; wzmacnianie naturalnej odporności drzewostanów (np. ogniskowo-kompleksowa metoda ochrony lasu).
8.	B07	Odlesianie brzegów wód.	Utrata siedlisk.	zimorodek	1	cały obszar ZPK (lokalnie)	W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (art. 17 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody). Kontynuacja modyfikacji gospodarki leśnej (np. Zarządzenie 49/2020 RDLP Toruń). Stała wymiana informacji nt. decyzji i działań wynikających z art. 118 ustawy o ochronie przyrody (PGW WP, RDOŚ, ZPK/PZPK). Prace utrzymaniowe na ciekach wodnych dostosowane do potrzeb ochrony przyrody (PGW WP).

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
9.	B07	Upraszczanie struktury wiekowej i piętrowej drzewostanów.	Utrata siedlisk.	włochatka	2	cały obszar ZPK (lokalnie)	W	Stosowanie rębni o wydłużonym okresie odnowienia (IV) lub rębni przerębowej (V).
10.	B07	Zmniejszanie się powierzchni drzewostanów mieszanych i liściastych na rzecz drzewostanów iglastych.	Zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie bazy pokarmowej.	trzmielojad	1	cały obszar ZPK (lokalnie)	W	Aktualizacja danych o siedliskach leśnych i siedliskach przyrodniczych. Dostosowywanie gospodarczych Typów Drzewostanów do aktualnej wiedzy siedliskoznawczej. Modyfikowanie składów gatunkowych zależnie od lokalnych warunków siedliskowo-wilgotnościowych.
11.	C01.07	Niszczenie skarp w efekcie nielegalnego wydobycia kruszyw.	Niszczenie miejsc lęgowych.	zimorodek.	2	cały obszar ZPK (lokalnie)	W	Edukacja organów ścigania w zakresie ochrony przyrody. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących zakazów likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych oraz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (art. 17 ust. 3 i 9 ustawy o ochronie przyrody).

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
12.	C03.03	Tworzenie barier ekologicznych, możliwe kolizje ptaków z siłowniami wiatrowymi, liniami energetycznymi i telefonicznymi.	Wzrost śmiertelności na szlakach migracji/przelotu między siedliskami.	bielik, łabędź krzykliwy (przelotne), gągoł (lęgowe), nurogęś, żuraw, dzięcioł czarny	2	cały obszar ZPK (lokalnie)	Z	Ograniczenie lokalizacji farm wiatrowych na obszarze ZPK. Znakowanie infrastruktury w sposób odstraszający ptaki.
13.	D01.01	Niepokojenie ptaków w okresie lęgowym.	Płoszenie w okresie lęgowym, zmniejszenie sukcesu lęgowego.	bielik, puchacz, włochatka, nurogęś, gągoł (lęgowe), lerka, lelek, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny	2	cały obszar ZPK (lokalnie)	W	Planowanie/modyfikacja przebiegu szlaków pieszych/rowerowych z dala od miejsc lęgowych; budowa infrastruktury zachęcającej/ zniechęcającej do korzystania z konkretnych terenów (płotki, miejsca postoju etc.).
14.	D01.02	Szosa o niskim natężeniu ruchu – potencjalnie negatywny wpływ na osobniki migrujące.	Wzrost śmiertelności podczas migracji.	traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, kumak nizinny	1	liniowo (lokalnie)	W	Edukacja lokalnej społeczności.
15.	D01.02	Tworzenie barier ekologicznych, możliwe kolizje ptaków z pojazdami (drogi).	Wzrost śmiertelności; przerwanie integralności siedlisk bytowania.	puchacz, włochatka, gągoł (lęgowe), nurogęś, lerka, lelek, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny	2	drogi wojewódzkie	W	Spowolnienie ruchu (ograniczenia prędkości), znaki ostrzegawcze.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
16.	D01.03	Niepokojenie ptaków w okresie lęgowym (parkingi i miejsca postoju).	Płoszenie w okresie lęgowym, zmniejszenie sukcesu lęgowego.	puchacz, włochatka, gągoł (lęgowe), nurogęś, lerka, lelek, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny	1	cały obszar ZPK (lokalnie)	W	Ukierunkowanie ruchu turystycznego związanego z samochodami osobowymi poprzez odpowiednią lokalizację infrastruktury postojowej.
17.	D02.01.01	Kolizje ptaków z napowietrznymi liniami przesyłowymi.	Wzrost śmiertelności.	bielik, bocian biały, puchacz, włochatka, łabędź krzykliwy (przelotne), gągoł (lęgowe), nurogęś, lerka, lelek, żuraw, dzięcioł czarny	2	cały obszar ZPK (lokalnie, liniowo)	Z	Ograniczenie lokalizacji napowietrznych linii przesyłowych na obszarze ZPK. Znakowanie infrastruktury w sposób odstraszający ptaki.
18.	D02.03	Kolizje ptaków z masztami i antenami komunikacyjnymi.	Wzrost śmiertelności.	bielik, puchacz, włochatka, nurogęś, lerka, lelek, żuraw, dzięcioł czarny.	1	cały obszar ZPK (lokalnie)	Z	Ograniczenie lokalizacji masztów komunikacyjnych na obszarze ZPK. Znakowanie infrastruktury w sposób odstraszający ptaki.
19.	E01.03	Zabudowa terenów otwartych.	Utrata siedlisk.	derkacz	2	łąki przy Jarcewskiej Strudze	W	Nieprzekształcanie użytków zielonych, szczególnie TUZ Promowanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Stworzenie stref buforowych. Uchwalenie MPZP.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
20.	E01.03.	Zabudowa rozproszona.	Zagrożeniem dla zbiornika byłby rozwój zabudowy, zwłaszcza substandardowa, bez wyposażenia w odbiorniki ścieków i związane z tym zniszczenia pokrywy roślinnej oraz doprowadzanie zanieczyszczeń z zabudowy.	gatunek i siedlisko	2	jez. Parzyn	Z	Dopuszczalny rozwój zabudowy w odległości min. 100 m od brzegów rzek i cieków, wyposażonej w szczelne zbiorniki bezodpływowe lub podłączone do kanalizacji sanitarnej.
21.	E01.03.	Zabudowa rozproszona.	Zagrożeniem dla zbiornika byłaby intensyfikacja zabudowy, oraz związane z tym zniszczenia pokrywy roślinnej oraz doprowadzanie zanieczyszczeń z zabudowy.	gatunek i siedlisko	1) – 2 2) – 3	1) jez. Płęsno (k. Małołąckiego), Jez. Niedźwiedzie 2) jez. Punk	W	Dla 1): Nieprzybliżanie istniejącej zabudowy do brzegów jeziora. Nierealizowanie nowej zabudowy w zlewni bezpośredniej jeziora. Nielokowanie zabudowy w zlewni bezpośredniej jeziora. Pozostawianie obrzeży jeziora do naturalnej sukcesji z wyłączeniem terenu przeznaczonego do biwakowania i plażowania. Dla 2): Nielokowanie zabudowy w tym tymczasowej w pasie 100 m wokół jeziora.
22.	F01.01	Niewłaściwa gospodarka rybacka, w tym nadmierne i niezgodne z siedliskiem	Wzrost śmiertelności, wzrost trofii siedliska degradacja siedlisk,	traszka grzebieniasta, traszka	2	jez. Karsińskie, Jez. Duże Głuche (rz. Kulawa),	W	Działania straży rybackiej i leśnej w zakresie przestrzegania przepisów (kontrole, patrole).

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
		zarybienia (m.in. gatunkami obcymi), odłowy sieciami ciągnionymi i innymi technikami naruszającymi roślinność i osady denne, intensywna hodowla ryb.	utrata siedlisk, w tym tarlisk ryb.	zwyczajna, kumak nizinny, cenne i chronione gatunki ryb		Jez. Charzykowskie, Jez. Niedźwiedzie, rz. Kłonecznica		Propagowanie hodowli ryb w zamkniętym obiegu wody.
23.	F01.01	Intensywna hodowla ryb (intensyfikacja).	Zagrożeniem byłoby wprowadzanie nutrientów wraz z zanętami wędkarskimi oraz kłusownictwo, a także niewłaściwa gospodarka rybacka w postaci odłowów narzędziami ciągnionymi (niewód, przywłoka), zarybienia gatunkami obcymi, które mogą powodować przyspieszoną eutrofizację zbiornika, a w efekcie: dla 1), 2), 3): ustępowanie	gatunek i siedlisko	dla 1), 3), 4) – 2 dla 2) – 3	1) jez. Żabionek (Żabinek) k. Laski, 2) jez. Szeczonek, 3) jez. Gardliczno Małe, 4) jez. Nawionek	W	Dla 1), 2): Wędkowanie bez zanęty. Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem białym, tołpygą pstrą i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb. Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze, z wykorzystaniem populacji z innych jezior ze zlewni Brdy. Realizacja działania powinna objąć wprowadzenie zmian do umów dzierżawy oraz ich egzekwowanie. Dla 3): Wyłączenie jeziora z gospodarki rybackiej. Dla 4): Realizacja działań ochronnych zawartych w planie

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			roślinności ze związku *Potamion*, dla 4): występowanie isoetidów.					ochrony dla rezerwatu przyrody „Nawionek”.
24.	F01.01	Intensywna hodowla ryb, intensyfikacja.	Niewłaściwa gospodarka rybacka, w tym nadmierne i niezgodne z siedliskiem zarybienia, odłowy sieciami ciągnionymi i innymi technikami naruszającymi roślinność i osady denne są istotnym potencjalnym zagrożeniem, mimo ochrony rezerwatowej jezioro jest obecnie użytkowane rybacko; może to powodować eutrofizację zbiornika, a w efekcie – ustępowanie zbiorowisk ramienic.	siedlisko	2	Jez. Głuche Małe k. Laski.	W	Wędkowanie bez zanęty. Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem białym, tołpygą pstrą i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb. Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze, wykorzystaniem populacji z innych jezior ze zlewni Brdy. Realizacja działania powinna objąć wprowadzenie zmian do umów dzierżawy oraz ich egzekwowanie. Realizacja działań ochronnych zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Kulawy”.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
25.	F02	Rybołówstwo, zarybianie i pozyskiwanie zasobów wodnych.	Zmiany troficzne zbiornika, pogarszanie jakości wód powierzchniowych.	jez. Nawionek, Jez. Czarne, jez. Sosnówek, jez. Moczadło	3	jez. Nawionek, Jez. Czarne, jez. Sosnówek, jez. Moczadło	W	Nieprowadzenie gospodarki rybackiej.
26.	F02.01. 01	Stosowanie stawnych sieci rybackich na lęgowiskach.	Wzrost śmiertelności.	nurogęś	2	obszar jezior ZPK	W	Ograniczenie ilości/czasu ekspozycji sieci stawnych. Wskazanie stref z ograniczonym zakresem połowów sieciami stawnymi.
27.	F03.01	Przypadkowe zastrzelenie podczas polowań.	Zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie populacji lęgowej.	gągoł (lęgowe)	1	cały obszar ZPK (lokalnie)	W	Nieprowadzenie polowań w okresie świtu/ zmierzchu.
28.	F03.02. 02	Wyjmowanie z gniazd ptaków do celów sokolniczych i kolekcjonerskich (hodowla).	Niszczenie miejsc lęgowych, płoszenie w okresie lęgowym, zmniejszenie sukcesu lęgowego.	bielik, puchacz, włochatka	1	cały obszar ZPK	W/Z	Traktowanie danych o lęgach jako wrażliwe. Edukacja organów ścigania w zakresie ochrony gatunkowej.
29.	F03.02. 03	Chwytanie, trucie, kłusownictwo.	Niszczenie miejsc lęgowych, płoszenie w okresie lęgowym, zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie populacji lęgowej, wzrost śmiertelności.	bielik, czapla siwa, kormoran, jastrząb	1	cały obszar ZPK (lokalnie okolice stawów hodowlanych)	W	Edukacja (w tym organów ścigania, właścicieli gospodarstw rybackich) w zakresie ochrony gatunkowej.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
30.	F04	Likwidacja lub zmniejszanie powierzchni trzcinowisk i szuwarów nad brzegami zbiorników wodnych.	Niszczenie miejsc lęgowych, płoszenie w okresie lęgowym, zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie populacji lęgowej, utrata siedlisk.	błotniak stawowy, bąk, nurogęś	2	Jez. Somińskie, Jez. Skoszewskie, jez. Leśno Dolne, jez. Leśno Górne, Jez. Małe Głuche i Jez. Duże Głuche (k. Chocińskiego Młyna), Jez. Charzykowskie, Jez. Karsińskie, jez. Witoczno	W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych (art. 17 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody). Uchwalenie MPZP.
31.	F05.04	Kłusownictwo wędkarskie, w tym zagrożenie wprowadzania nutrientów wraz z zanętami i/ lub gatunków obcych.	Wzrost śmiertelności, wzrost trofii siedliska degradacja siedlisk, utrata siedlisk.	traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, kumak nizinny, cenne i chronione gatunki ryb	2	jez. Sosnówek, Jez. Długie, Jez. Duże Głuche (k. Chocińskego Młyna), Jez. Karsińskie oraz punktowo stanowiska gatunków chronionych.	W	Działania straży rybackiej i leśnej. Edukacja w zakresie ochrony gatunkowej ukierunkowana na służby cywilne (policja, straż pożarna).
32.	G01	Nierównomierne rozmieszczenie, chaos w znakowaniu i niezadowalający stan techniczny oznakowania szlaków turystycznych wpływający na rozpraszanie się ruchu	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	2	lokalnie, cały obszar Parku, zwłaszcza w rejonie miejscowości Płęsno, Drzewicz	W	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego poprzez wyznaczenie dodatkowych szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych. Przyjęcie instrukcji znakowania szlaków PTTK jako obowiązującej w granicach ZPK.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
		turystycznego i eksplorację obszarów wyłączonych z udostępniania.						Monitorowanie stanu oznakowania szlaków, zgłaszanie organizacjom znakującym braki w oznakowaniu Poprawa czytelności oznakowania, odnowienie oznaczeń i montaż szlabanów ograniczających wstęp na obszary objęte ochroną ścisłą, w pobliżu których przebiegają szlaki.
33.	G01	Płoszenie na zlotowiskach i noclegowiskach.	Ograniczenie swobodnego, spokojnego żerowania na przelotach.	żuraw (przelotne)	3	cały obszar ZPK	W	Edukacja w zakresie ochrony gatunkowej.
34.	G01	Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze.	Potencjalnie powstanie tzw. houseboatów – pływających domów.	siedlisko	3	Jez. Karsińskie (z Jez. Długim)	W	Nieużywanie houseboatów i innych urządzeń pływających wykorzystywanych w celach mieszkalnych. Wszelka zabudowa dopuszczona poza pasem 100 m wokół jeziora.
35.	G01.01	Motorowe sporty wodne.	Skutery wodne.	siedlisko	3	Jez. Kruszyńskie	W	Nieudostępnianie jeziora dla jednostek zasilanych silnikami spalinowymi.
36.	G01.01	Planowane zagospodarowanie szlaku	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	3	szlak rzeki Brdy	W	Składanie wniosków do SUiKZP i MPZP gmin, na terenie których leży Park.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
		wodnego Brdy pod kątem turystyki żeglarskiej.						Uchwalanie SUiKZP i MPZP gmin z implementowanymi zapisami Planu ochrony. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów. Rozszerzenie działań edukacyjnych.
37.	G01.01.02	Niemotorowe sporty wodne.	Rzeka stanowi popularny szlak kajakowy – zagrożeniem jest przede wszystkim pozostawienie śmieci przez turystów.	gatunki i siedlisko	2	rz. Zbrzyca	W	Przed sezonem letnim i po nim zaktywizowanie firm kajakowych do uprzątnięcia koryta rzecznego i jego obrzeży (udział w akcji może być premiowany specjalnymi oznaczeniami i może stanowić promocje firm kajakowych w zakresie ekologii).
38.	G01.08	Dzikie kąpieliska wpływające negatywnie na jeziora.	Zaburzenie obrzeża zbiornika i litoralu.	Jez. Charzykowskie, Jez. Duże Głuche i Jez. Małe Głuche (k. Chocińskiego Młyna), jez. Gardliczno, Jez. Duże, Jez. Czarne, jez. Nawionek, jez. Piecki, jez. Parzyn	2	Jez. Charzykowskie, Jez. Duże Głuche i Jez. Małe Głuche (k. Chocińskiego Młyna), jez. Gardliczno Jez. Duże, Jez. Czarne, jez. Nawionek, jez. Piecki, jez. Parzyn	W	Regulacja prawna, edukacja.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
39.	G02	Powstawanie „domów na wodzie”.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera	2	lokalnie, rzeki i jeziora na obszarze Parku	W	Wprowadzenie regulacji dotyczących stacjonowania i przemieszczania się, monitoring zjawiska.
40.	H01	Zanieczyszczenia negatywnie wpływające na parametry hydrochemiczne siedliska, gatunku oraz dostępność bazy pokarmowej.	Wzrost śmiertelności, utrata siedliska, wymarcie populacji.	skójka gruboskorupowa, rak szlachetny, minóg strumieniowy, różanka i inne cenne gatunki ryb	3	rz. Brda, rz. Zbrzyca, rz. Młosina, rz. Kulawa	Z/W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (art. 17 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody). Ekstensywna gospodarka rolna. Programy rolno-środowiskowo-klimatyczne. Odpowiednia gospodarka wodna i wodno-ściekowa w zlewni, w tym zalesienia i zadrzewienia. Poprawa jakości wód Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do jezior. Projektowanie infrastruktury (w tym m.in. dróg) w sposób uwzględniający wymogi chemiczne sąsiednich siedlisk związanych z wodą. Stała wymiana informacji nt. decyzji i działań wynikających z art. 118 ustawy o ochronie

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
								przyrody (PGW WP, RDOŚ, ZPK/PZPK). Prace utrzymaniowe na ciekach wodnych dostosowane do potrzeb ochrony przyrody(PGW WP).
41.	H01.03	Inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych.	Zagrożeniem byłby bezpośredni zrzut ścieków do rzeki, zarówno jednorazowy, jak i długotrwały, co wpływałoby na degradację siedliska, poprzez jego użyźnienie i zmianę substratu dna.	gatunki i siedlisko	2	1) rz. Czernicki Rów, 2) rz. Chocina, 3) rz. Kłonecznica, 4) rz. Zbrzyca, 5) rz. Brda, 6) rz. Młosina	W	Dla1): Kontrola szczelności zbiorników na ścieki; Dla 2): Doraźne kontrole pojazdów poruszających się w rejonie rzeki na odcinku od miejscowości Chociński Młyn, przez miejscowości Klucze i Kokoszka (Straż Leśna, Straż Rybacka) oraz okresowa kontrola szczelności zbiorników na ścieki. Dla 3): Doraźne kontrole pojazdów poruszających się w rejonie rzeki na odcinku od miejscowości Budy do ujścia do Jez. Księże (Straż Leśna, Straż Rybacka) oraz okresowa kontrola szczelności zbiorników na ścieki. Dla 4): Doraźne kontrole szczelności zbiorników na nieczystości płynne i pojazdów poruszających się w rejonie rzeki na odcinku od Kaszuby Leśnej do

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
								ujścia do jez. Laska. Szczególną kontrolą objąć odcinek stanowiący siedlisko przyrodnicze 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) – tj. od Kaszuby Leśnej do ujścia Młosiny do Zbrzycy. Dla 5): Doraźne kontrole szczelności zbiorników na nieczystości płynne i pojazdów poruszających się w rejonie rzeki na odcinku od jez. Witoczno do miejscowości Płęsno oraz w rejonie miejscowości Męcikał. Dla 6): Doraźne kontrole szczelności zbiorników na nieczystości płynne i pojazdów poruszających się w rejonie rzeki i w rejonie miejscowości Leśno.
42.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	Potencjalnym zagrożeniem dla stanu siedliska 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charetea*)	gatunek i siedlisko	2	jez. Parzyn	W	Doraźne kontrole przez Straż Rybacką i/lub Straż Leśną pojazdów poruszających się w ciągu rz. Zbrzycy. Okresowa kontrola legalności pojawiającej się zabudowy w tym nie związanej trwale z gruntem (np. przyczepy kempingowe).

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			byłyby wszelkie zanieczyszczenia rz. Zbrzycy, przepływającej przez jezioro. Jej stan czystości wpływa bezpośrednio na zbiornik.					
43.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	Potencjalnym zagrożeniem dla stanu siedlisk: - 3110 Jeziora lobeliowe dot. 1), 2), 3) i 11), - 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion* dot. 4), 5), 6), 7) i 8), - 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne dot. 9), 10) i 12), – byłyby wszelkie zanieczyszczenia, w tym wzmożona	gatunek i siedlisko	2	1) jez. Żabionek (k. Męcikała), 2) jez. Sosnówek, 3) Jez. Czarne, 4) jez.Płęsno (k. Małołąckiego), 5) jez. Welsyk, 6) Jez. Niedźwiedzie, 7) Jez. Małe Głuche (k. Chocińskiego Młyna), 8) jez. Gardliczno Małe, 9) jez. Mały Babionek, 10) jez. Mechówek, 11) Jez. Długie (k. Męcikała), 12) Jez. Punk.	W	Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez: pozostawienie drzewostanu w pasie o szerokości ok. 50 m (dwóch wysokości drzewostanu) od brzegu jeziora w większości do naturalnego rozwoju, z wyjątkiem ewentualnej eliminacji gatunków obcych geograficznie i ekologicznie oraz ewentualnego kształtowania struktury tej strefy za pomocą cięć pielęgnacyjnych lub przerębowych (z zastosowaniem zrywki nasiębiernej). Dopuszczalnym wyjątkiem od pozostawienia do naturalnego rozwoju może być także ścinanie drzew, które zagrażają bezpieczeństwu

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			dostawa materii organicznej i biogenów uruchomiona w wyniku cięć i zrywki drewna w drzewostanach w zlewni bezpośredniej jeziora. Cięcia zupełne uruchamiałyby to zagrożenie na szczególnie dużą skalę, ale także cięcia częściowe, gniazdowe, przerębowe lub przedrębne i następująca po nich zrywka, mogą generować to zagrożenie, zwłaszcza gdyby były realizowane w strefie bezpośrednio przyległej do brzegu jeziora, albo na silnie nachylonych					publicznemu, jeśli ryzyko z tym związane wyraźnie przeważa nad wartością biocenotyczną drzewa i nie można go uniknąć w inny sposób.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			zboczach w zlewni bezpośredniej.					
44.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	1) Potencjalnym zagrożeniem dla stanu wszystkich siedlisk wodnych – jeziornych i rzecznych – byłyby wszelkie zanieczyszczenia rz. Zbrzycy, przepływającej przez jezioro. Jej stan czystości wpływa bezpośrednio na zbiornik. 2) Potencjalnym zagrożeniem dla stanu wszystkich siedlisk wodnych – jeziornych i rzecznych – byłyby wszelkie zanieczyszczenia, w tym wzmożona dostawa materii organicznej i biogenów uruchomiona w wyniku cięć i zrywki	gatunek i siedlisko	2	1) jez. Parzyn, 2) jez. Milachowo	W	Dla 1): Niezamienianie użytków rolnych i leśnych w pasie 100 m od brzegów rzeki na cele związane z zabudową, w tym zabudową letniskową. Dla 2): Niezwiększanie powierzchni użytków rolnych w pasie 100 m wokół jeziora. Nieprzeznaczanie gruntów leśnych na grunty rolne w pasie 100 m wokół jeziora.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			drewna w drzewostanach w zlewni bezpośredniej jeziora. Cięcia zupełne uruchamiałyby to zagrożenie na szczególnie dużą skalę, ale także cięcia częściowe, gniazdowe, przerębowe lub przedrębne, i następująca po nich zrywka, mogą generować to zagrożenie, zwłaszcza gdyby były realizowane w strefie bezpośrednio przyległej do brzegu jeziora, albo na silnie nachylonych zboczach w zlewni bezpośredniej.					
45.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych	Potencjalnym zagrożeniem dla stanu wszystkich	gatunek i siedlisko	2	jez. Parzyn	W	Nielokalizowanie zabudowy do obsługi turystów masowych na odcinku rz. Zbrzycy od

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
		z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	siedlisk wodnych – jeziornych i rzecznych – byłyby wszelkie zanieczyszczenia rz. Zbrzycy, przepływającej przez jezioro. Jej stan czystości wpływa bezpośrednio na zbiornik.					miejscowości Windorp do ujścia do jeziora Parzyn.
46.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	Potencjalnym zagrożeniem dla stanu siedliska 3110 Jeziora lobeliowe – byłyby wszelkie zanieczyszczenia, w tym wzmożona dostawa materii organicznej i biogenów uruchomiona w wyniku cięć i zrywki drewna w drzewostanach w zlewni bezpośredniej jeziora. Cięcia zupełne uruchamiałyby to	gatunek i siedlisko	2	1) jez. Moczadło, 2) jez. Nawionek, 3) jez. Piecki	W	Dla 1): Ustanowienie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Moczadło”. Dla 2): Realizacja działań ochronnych zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Nawionek”. Dla 3): Realizacja działań ochronnych zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Piecki”.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			zagrożenie na szczególnie dużą skalę, ale także cięcia częściowe, gniazdowe, przerębowe lub przedrębne, i następująca po nich zrywka, mogą generować to zagrożenie, zwłaszcza gdyby były realizowane w strefie bezpośrednio przyległej do brzegu jeziora, albo na silnie nachylonych zboczach w zlewni bezpośredniej.					
47.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	Do cieku wraz ze spływami powierzchniowymi wód mogą dostać się zanieczyszczenia m.in. związków bogatych w azot i fosfor, co powoduje jego eutrofizację	gatunki i siedlisko	2	rz. Kłonecznica, rz. Zbrzyca, rz. Młosina.	W	Pozostawienie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż cieku w odległości co najmniej 2 wysokości drzewostanu (ok. 50 m). Prowadzenie bruzd ornych równolegle do brzegu rzeki, celem ograniczenia spływów powierzchniowych w jej kierunku

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			i związane z tym zmętnienie wody.					w pasie co najmniej 200 m od jej brzegów. Niezamienianie użytków w postaci łąk i pastwisk na pola uprawne w odległości min. 100 m od brzegu rzeki.
48.	H01.08	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych.	Potencjalnym zagrożeniem dla jezior eutroficznych są wszelkie zanieczyszczenia, zarówno ze źródeł punktowych jak i rozproszonych znajdujących się powyżej jez. Laska w ciągu rz. Zbrzyca.	siedlisko	2	jez. Laska, jez. Śluza	Z	Doraźne kontrole pojazdów poruszających się w rejonie rzeki na odcinku jezior: Jez. Długie i Jez. Księże (Straż Leśna, Straż Rybacka) oraz okresowa kontrola szczelności zbiorników na ścieki.
49.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	Potencjalnym zagrożeniem dla stanu siedlisk wodnych – jeziornych i rzecznych – byłyby wszelkie zanieczyszczenia, w tym wzmożona dostawa materii organicznej i biogenów,	gatunek i siedlisko	2	Jez. Duże Głuche (k. Chocińskiego Młyna), jez. Szeczonek, jez. Duży Babionek, jez. Laska, jez. Stawek, jez. Piecki Małe, jez. Kaczewo, Jez. Małe Łowne, Jez. Zmarłe,	Z	Pozostawienie drzewostanu w pasie o szerokości ok. 50 m (dwóch wysokości drzewostanu) od brzegu jeziora w większości do naturalnego rozwoju, z wyjątkiem ewentualnej eliminacji gatunków obcych geograficznie i ekologicznie oraz ewentualnego kształtowania struktury tej strefy za pomocą cięć pielęgnacyjnych lub

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			uruchomiona w wyniku cięć i zrywki drewna w drzewostanach w zlewni bezpośredniej jeziora. Cięcia zupełne uruchamiałyby to zagrożenie na szczególnie dużą skalę, ale także cięcia częściowe, gniazdowe, przerębowe lub przedrębne, i następująca po nich zrywka, mogą generować to zagrożenie, zwłaszcza gdyby były realizowane w strefie bezpośrednio przyległej do brzegu jeziora, albo na silnie nachylonych zboczach w zlewni bezpośredniej.			jez. Gardliczno Duże, rz. Czerwona Struga, rz. Kulawa, rz. Czernicki Rów, rz. Orla Struga		przerębowych. Dopuszczalnym wyjątkiem od pozostawienia do naturalnego rozwoju może być także ścinanie drzew, które zagrażają bezpieczeństwu publicznemu, jeśli ryzyko z tym związane wyraźnie przeważa nad wartością biocenotyczną drzewa i nie można go uniknąć w inny sposób.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
50.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	Do cieku wraz ze spływami powierzchniowymi wód mogą dostać się zanieczyszczenia m.in. związków bogatych w azot i fosfor, co powoduje jej eutrofizację i związane z tym zmętnienie wody.	gatunek	2	rz. Młosienica, rz. Niechwaszcz	Z	Pozostawienie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż cieku w odległości co najmniej 2 wysokości drzewostanu (ok. 50 m). Prowadzenie bruzd ornych równolegle do brzegu rzeki, celem ograniczenia spływów powierzchniowych w jej kierunku w pasie co najmniej 200 m od jej brzegów. Niezamienianie użytków w postaci łąk i pastwisk na pola uprawne w odległości min. 100 m od brzegu rzeki.
51.	H01.08	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu dopływu ścieków z gospodarstw domowych.	Potencjalnie dopływ zanieczyszczeń komunalnych z zabudowy.	siedlisko	2	jez. Żabionek (Żabinek) k. Laski.	Z	Okresowa kontrola szczelności zbiorników na ścieki.
52.	H01.08	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu dopływu ścieków z gospodarstw domowych.	Potencjalnie, w razie powstania zabudowy w zlewni bezpośredniej jeziora – dopływ zanieczyszczeń komunalnych.	siedlisko	2	jez. Szeczonek.	Z	Zapewnienie nielokowania wszelkich obiektów budowlanych (w tym tymczasowych, również niezwiązanych trwale z gruntem) w pasie 100 m wokół jeziora.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
53.	H07	Sytuowanie obiektów za blisko linii brzegu jezior i rzek.	Dysharmonizacja naturalnego charakteru wnętrz widokowych kompleksów jezior i rzek.	walor krajobrazowy	3	obszar 100 m od linii brzegu	W	Implementowanie do MPZP obowiązującego zakazu zabudowy pasa przybrzeżnego i wprowadzanie stref ochrony wnętrz krajobrazowych do gminnych dokumentów planistycznych.
54.	I01	Obce gatunki inwazyjne.	Obserwowane w pobliżu jeziora: niecierpek gruczołowaty *Impatiens glandulifera*, rdestowiec japoński *Reyourtia japonica*, rdestowiec sachaliński *Reynourtia sachalinensis*.	siedlisko	2	jez. Witoczno (Wytoczno)	W	Stały monitoring linii brzegowej jeziora, usuwanie pojawiających się osobników gatunków inwazyjnych.
55.	J01	Zagrożenie pożarowe w ekosystemach lądowych wynikające ze wzmożonej presji turystycznej.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, pedosfera	2	lokalnie, tereny leśne na obszarze Parku	W	Dostosowywanie zasad udostępnienia Parku do aktualnego stanu zagrożenia przeciwpożarowego – m.in. komunikaty na stronie internetowej i doraźne kierowanie ruchem turystycznym (ograniczenia wstępu w wybrane obszary, czasowe zamknięcie szlaków turystycznych).

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
								Realizacja zadań wynikających z ochrony przeciwpożarowej.
56.	J02.01	Naturalny zbiornik retencyjny w rozwijającej się zabudowie - zagrożenie zasypania.	Zmiana stosunków wodnych, spływ wód opadowych w mikrozlewni do Jez. Charzykowskiego.	Jez. Charzykowskie	3	zlewnia cząstkowa m. Charzykowy	W	Retencja w miejscu powstawania opadu, zbiorniki ewaporacyjno-chłonne.
57.	J02.01	Obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych.	Zmniejszenie sukcesu lęgowego; zmniejszenie bazy pokarmowej, utrata miejsc lęgowych.	bąk, bielik, puchacz, włochatka, łabędź krzykliwy (przelotne), gągoł (lęgowe), nurogęś, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny	3	cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych (art. 17 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody). Ekstensywna gospodarka rolna. Programy rolno-środowiskowo-klimatyczne. Stała wymiana informacji nt. decyzji i działań wynikających z art. 118 ustawy o ochronie przyrody (PGW WP, RDOŚ, ZPK/PZPK). Prace utrzymaniowe na ciekach wodnych dostosowane do potrzeb ochrony przyrody (PGW WP).

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
58.	J02.01.02	Osuszanie terenów bagiennych, odwadnianie śródleśnych i śródpolnych mokradeł, torfowisk i zbiorników wodnych, osuszanie dolin rzecznych.	Zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie bazy pokarmowej, utrata miejsc lęgowych.	bąk, błotniak stawowy, bocian biały, gągoł, nurogęś, żuraw	3	cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych (art. 17 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody). Ekstensywna gospodarka rolna. Programy rolno-środowiskowo-klimatyczne.
59.	J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych.	Działania zmieniające naturalną zmienność przepływu cieków i dynamikę koryt rzecznych mogą w sposób istotny negatywnie wpływać na siedlisko.	gatunek i siedlisko	2	rz. Orla Struga, rz. Czerwona Struga, rz. Czernicki Rów, rz. Chocina, rz. Kulawa, rz. Kłonecznica, rz. Zbrzyca, rz. Brda, rz. Jarcewska Struga, rz. Młosina, rz. Młosienica, rz. Niechwaszcz	W	Pozostawienie koryta rzeki naturalnym procesom.
60.	J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie.	Zagrożeniem byłoby odnowienie sieci melioracyjnych, powodujące zmiany chemizmu wód oraz	gatunek i siedlisko	2	jez. Żabionek (k. Męcikała)	W	Niewykonywanie melioracji odwadniających w zlewni bezpośredniej jeziora.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
			wahania poziomu wód.					
61.	J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie.	Zagrożeniem byłoby odnowienie sieci melioracyjnych, powodujące zmiany chemizmu wód oraz wahania poziomu wód.	siedlisko	2	jez. Mechówek	W	Niewykonywanie melioracji w bezpośredniej zlewni jeziora.
62.	J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie.	Zagrożeniem byłoby włączenie zbiornika w nowe systemy melioracyjne lub odbudowane starych sieci melioracyjnych, powodujące zmiany chemizmu wód oraz wahania poziomu wód.	gatunek i siedlisko	2	Jez. Czarne	W	Niewykonywanie melioracji odwadniających w zlewni bezpośredniej jeziora.
63.	J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie.	Zagrożeniem byłoby włączenie zbiornika w systemy melioracyjne, powodujące zmiany chemizmu wód oraz wahania poziomu wód.	gatunek i siedlisko	2	1) Jez. Skoszewskie 2) jez. Sosnówek, jez. Płęsno (k. Małołąckiego), jez. Parzyn, jez. Milachowo, jez. Welsyk, Jez. Niedźwiedzie,	Dla 1), 2), 4) W Dla 3) Z	Dla 1): Niewykonywanie melioracji odwadniających w zlewni bezpośredniej jeziora. Wskazane jest włączenie całego jeziora w granice Parku, wraz z północnymi obrzeżami do granic gruntowej drogi leśnej przebiegającej m.in. przez wydz.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
						Jez. Małe Głuche i Jez. Duże Głuche (k. Chocińskiego Młyna), jez. Gardliczno Małe, jez. Mały Babionek, jez. Punk 3) jez. Piecki Małe, jez. Kaczewo, Jez. Małe Łowne, 4) jez. Moczadło, jez. Nawionek, jez. Piecki		11-15-3-14-84 -i -00, 11-15-3-14-81 -i -00, 11-15-3-14-82 -i -00, 11-15-3-14-83 -i -00. Dla 2), 3): Niewykonywanie melioracji odwadniających w zlewni bezpośredniej jeziora. Dla 4) Realizacja działań ochronnych zawartych w planach ochrony dla rezerwatów przyrody „Nawionek”, „Piecki” Ustanowienie planu ochrony dla rezerwatu Moczadło.
64.	J02.05	Modyfikowanie koryt rzecznych, budowa piętrzeń, regulacja koryt.	Zmiana stosunków wodnych, zaburzenie trofii, erozja, spływ biogenów, cofka.	wszystkie odcinki rzek w ZPK, w szczególności największe rzeki – dopływy Brdy: rz. Zbrzyca, rz. Kulawa, rz. Czernicki Rów, rz. Jarcewska Struga, rz. Młosienica, rz. Orla Struga.	3	wszystkie odcinki rzek w ZPK, w szczególności największe dopływy Brdy: rz. Zbrzyca, rz. Kulawa, rz. Czernicki Rów, rz. Jarcewska Struga, rz. Młosienica, rz. Orla Struga	W/Z	Prowadzenie działań edukacyjnych, prowadzenie ochrony czynnej rzek, restytucji gatunków chronionych.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
65.	J02.06. 01	Pobór wód powierzchniowych na potrzeby rolnictwa.	Pobór wody w celu nawodnień łąk w przypadku nadmiernego obniżania poziomu wody w rzece w okresach istotnych dla rozwoju organizmów.	skójka gruboskorupowa, różanka, minóg strumieniowy	3	rz. Kulawa od Jez. Głuche Małe do ujścia	W	Ekstensywna gospodarka rolna. Ograniczenia poboru wody w okresie niskich stanów. Programy rolno-środowiskowo-klimatyczne.
66.	J02.06. 05	Pobór wód powierzchniowych przez farmy rybne.	Na rzece działa hodowla ryb – pobiera ona wodę do celów hodowlanych, powodując okresowe ograniczenia przepływu oraz powoduje zaburzenia przepływu nienaruszalnego, co odbija się na całym ekosystemie rzeki poniżej miejsca hodowli ryb.	gatunki i siedlisko	2	rz. Kłonecznica.	W	Doraźne kontrole hodowli ryb w zakresie przestrzegania zapisów pozwolenia wodnoprawnego m.in. w zakresie przestrzegania zachowania przepływu nienaruszalnego. Nierozbudowywanie hodowli ryb, a docelowo jej likwidacja.
67.	K	Zmiany poziomu wody w ciekach w sezonie lęgowym.	Utrata siedlisk, spadek sukcesu lęgowego.	zimorodek	3	rz. Jarcewska Struga, rz. Młosina	W	Retencjonowanie wody w całym obszarze zlewni.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
68.	K01.03	Wyschnięcie istniejących stawów.	Utrata siedliska, utrata populacji.	traszka grzebieniasta, kumak nizinny	2	stawy rybne w rezerwacie „Dolina Kulawy”	W	Retencjonowanie wody w całym obszarze zlewni, również poprzez urządzenia piętrzące.
69.	K02	Zarastanie terenów otwartych i półotwartych w obrębie lasów, zarastanie śródleśnych terenów podmokłych, zarastanie nieużytków, zarastanie użytków zielonych.	Utrata siedlisk.	bocian biały, dudek, lelek	3	cały obszar ZPK	W	Programy edukacyjne dla rolników ukierunkowane na promocję ekstensywnej gospodarki rolnej. Promowanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
70.	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja).	Potencjalnie rozwój zadrzewień przy korycie rzeki i spowodowany przez nie wzrost zacienienia – powoduje ustępowanie światłożądnych gatunków związanych z siedliskiem przyrodniczym 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) i utratę jego specyfiki.	gatunki i siedlisko	2	rz. Zbrzyca, rz. Kłonecznica	W	Nie ingerowanie w zwarcie drzewostanu obecne na odcinku od Kaszuba Leśna do ujścia Młosiny. Włączenie zachodniego brzegu Kłonecznicy w granice Parku.

Lp.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wew Z- zew	Możliwe sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
71.	K03.01	Konkurencja o miejsca lęgowe z kormoranem czarnym.	Utrata siedlisk, dyspersja na obszary problemowe.	czapla siwa	2	wyspy na Jez. Somińskim i Jez. Kruszyńskim	W	Ochrona i zachowanie potencjalnych siedlisk lęgowych.
72.	M02.03	Brak danych ilościowych i jakościowych z przeszłości uniemożliwiający ocenę tendencji zmian w populacji.	Błędna diagnoza stanu populacji, zagrożeń, celów i działań ochronnych, błędna ocena tendencji zmian w populacji – zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku.	skójka gruboskorupowa, różanka, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, poczwarówka zwężona, poczwarówka jajowata, rak szlachetny, zalotka większa, czerwończyk nieparek, trzepla zielona, wilk	3	PLH220026 Sandr Brdy (skójka gruboskorupowa, różanka, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, poczwarówka zwężona, poczwarówka jajowata, trzepla zielona, zalotka większa, czerwończyk nieparek) PLH220056 Czerwona Woda pod Babilonem (zalotka większa), rz.Młosina, rz.Brda (skójka gruboskorupowa, różanka), ZPK	W	Uzupełnianie stanu wiedzy nt. populacji; stała wymiana informacji nt. populacji (Samorządy, PGL LP, PGW WP, RDOŚ, PZPK, instytucje naukowe, NGO).

2. Identyfikuje się następujące zagrożenia **istniejące**:
   4 – zagrożenia istniejące, niewielkie, o słabnącym natężeniu,
   5 – zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe,
   6 – zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu,

7 – zagrożenia istniejące, umiarkowane, o słabnącym natężeniu,
8 – zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe,
9 – zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu,
10 – zagrożenia istniejące, duże, o słabnącym natężeniu,
11 – zagrożenia istniejące, duże, względnie stałe,
12 – zagrożenia istniejące, duże, o narastającym natężeniu,
? – zagrożenie trudne do oceny.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
1.	A01	Gospodarka rolna – w tym użytkowanie rolnicze gleb leśnych w przeszłości.	Degradacja własności biologicznych, fizykochemicznych gleb i morfologii ich profilu – siedliska porolne.	pokrywa glebowa	4	duże powierzchnie na terenach leśnych na całym obszarze Parku	W	Odpowiednio prowadzona gospodarka leśna (w sposób możliwie najmniej ingerujący w powierzchniowe warstwy gleby).
2.	A01	Naturalna i stymulowana antropogenicznie erozja wodna i wietrzna gruntów rolnych (możliwość intensyfikacji zjawisk na skutek zmian klimatu).	Degradacja budowy morfologicznej i własności fizykochemicznych gleb.	pokrywa glebowa	5	nieliczne, niewielkie powierzchnie gruntów ornych	W	Odpowiednio prowadzona gospodarka rolna (orka w poprzek stoków, odpowiedni dobór upraw). Ograniczenie zabudowy terenu.
3.	A02	Intensyfikacja rolnictwa,	Zaniechanie ekstensywnych metod	siedliska przyrodnicze: 3140,	12	wschodnia część Parku (okolice	W/Z	Promocja ekstensywnych sposobów użytkowania

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		gospodarstwa rolne nastawione na intensywną uprawę i hodowlę.	rolniczego użytkowania gruntów. Wprowadzanie do środowiska nadmiaru biogenów.	3160, 3260, 6150, 7110, 7140, 7230, wilgotne łąki ze związku *Calthion*; isoetydy; skalnica torfowiskowa, lipiennik Loesela; gatunki z rodzajów: kukułka, rosiczka i turzyca; kruszczyk błotny, bagnica torfowa; mchy brunatne, torfowce		Przymuszewa, Czapiewic, Wielkich i Małych Chełmów)		w ramach programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Rozszerzenie działań edukacyjnych.
4.	A02.01	Wprowadzanie monokultury na dużych obszarach pól.	Zanikanie miedz między polami, śródpolnych zadrzewień oraz tradycyjnych upraw charakterystycznych dla Kaszub, zastępowanie tradycyjnie uprawianych roślin gatunkami obcymi, ubożenie krajobrazu i zmniejszanie się liczby wnętrz krajobrazowych.	walor kulturowy i krajobrazowy	8	jednostka krajobrazowa K3[5)]	W	Działania edukacyjne wśród rolników z zakresu wpływu śródpolnych zadrzewień na np.: krajobraz i mikroklimat.

[5)] *jednostki oznaczone na mapie zał. 3 cz. 2 jako strefa AA_7 – Typy krajobrazu.*

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
5.	A02.01	Wymagające intensywnego nawożenia uprawy na ubogich w biogeny gruntach.	Przenikanie biogenów z nawożonych pól do wód gruntowych i powierzchniowych (w tym eutrofizacja siedlisk przyrodniczych).	siedliska przyrodnicze 3140, 3160, 3260, 6510, 7110, 7140, 7230, 91D0; gatunki z rodzajów: kukułka, rosiczka i turzyca; kruszczyk błotny, bagnica torfowa; mchy brunatne, torfowce	9	wschodnia część Parku (okolice Przymuszewa, Czapiewic, Wielkich i Małych Chełmów)	W	Promocja ekstensywnych sposobów użytkowania w ramach programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Rozszerzenie działań edukacyjnych.
6.	A02.01	Zanikanie charakterystycznego układu pól i śródpolnych zadrzewień oraz tradycyjnych upraw charakterystycznych dla Kaszub.	Wprowadzanie monokultury na dużych obszarach pól, zastępowanie tradycyjnie uprawianych roślin gatunkami obcymi, ubożenie krajobrazu i zmniejszanie się liczby wnętrz krajobrazowych.	walor kulturowy i krajobrazowy	9	jednostki krajobrazowe K3 i K5[5)]	W	Działania edukacyjne wśród rolników z zakresu wpływu śródpolnych zadrzewień na np.: krajobraz i mikroklimat.
7.	A02.01	Zaprzestanie użytkowania rolniczego obszarów łąk.	Utrata siedlisk.	derkacz	8	łąki przy Jarcewskiej Strudze	W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu przekształcania TUZ. Programy edukacyjne dla rolników ukierunkowane

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								na promocję ekstensywnej gospodarki rolnej. Promowanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
8.	A02.02	Wprowadzanie upraw rolnych na miejsce dawnych łąk.	Zmniejszenie powierzchni łąk wilgotnych i świeżych.	siedlisko przyrodnicze 6510 oraz wilgotne łąki ze związku *Calthion*; gatunki z rodzaju kukułka	5	wschodnia część Parku (okolice Przymuszewa, Czapiewic, Wielkich i Małych Chełmów)	W	Promocja ekstensywnych sposobów użytkowania w ramach programów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rozszerzenie działań edukacyjnych.
9.	A03	Zbyt wczesne terminy koszenia łąk.	Utrata lęgów.	Derkacz	9	łąki przy Jarcewskiej Strudze	W	Nieprzekształcanie TUZ. Programy edukacyjne dla rolników ukierunkowane na promocję ekstensywnej gospodarki rolnej. Promowanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
10.	A03.01	Zamiana ekstensywnie użytkowanych łąk na intensywne użytki zielone.	Wprowadzanie w miejsce wielogatunkowych fitocenoz łąkowych kilkugatunkowych mieszanek traw,	siedlisko przyrodnicze 6510 oraz wilgotne łąki ze związku *Calthion*,	12	wschodnia część Parku (okolice Przymuszewa, Czapiewic,	W	Promocja ekstensywnych sposobów użytkowania w ramach programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			nawożenie (degradacja i zanik fitocenoz łąk świeżych i wilgotnych).	gatunki z rodzaju kukułka		Wielkich i Małych Chełmów)		Rozszerzenie działań edukacyjnych.
11.	A03.03	Zaniechanie ekstensywnego koszenia łąk, torfowisk przejściowych i niskich.	Zarastanie dawnych łąk i torfowisk wysokimi bylinami oraz drzewami i krzewami; ustępowanie gatunków łąkowych i torfowiskowych, degeneracja i zanik płatów siedlisk przyrodniczych.	siedliska przyrodnicze: 6510, 7110, 7140, 7230; skalnica torfowiskowa, lipiennik Loesela, gatunki z rodzajów kukułka, rosiczka i turzyca; kruszczyk błotny, nasięźrzał pospolity, pełnik europejski, bagnica torfowa; mchy brunatne, torfowce	11	cały obszar Parku poza terenami zalesionymi	W	Promocja ekstensywnych sposobów użytkowania w ramach programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Rozszerzenie działań edukacyjnych.
12.	A05.01	Duże fermy hodowlane – w szczególności hodowla bydła.	Źródło biogenów przenikających do wód gruntowych i powierzchniowych oraz do powietrza (eutrofizacja wszystkich siedlisk oligo- i mezotroficznych, ekspansja gatunków nitrofilnych).	siedliska przyrodnicze: 3140, 3160, 3260, 6510, 7110, 7140, 91D0, 91T0; skalnica torfowiskowa, lipiennik Loesela; gatunki z rodzajów: kukułka, rosiczka i turzyca, kruszczyk	12	wschodnia część Parku (okolice Przymuszewa, Czapiewic, Wielkich i Małych Chełmów)	W/Z	Promocja ekstensywnych sposobów użytkowania w ramach programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Rozszerzenie działań edukacyjnych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
				błotny, bagnica torfowa; mchy brunatne, torfowce, porosty				
13.	B01	Zalesianie łąk.	Utrata siedlisk.	derkacz	6	łąki przy Jarcewskiej Strudze	W	Niezalesianie użytków zielonych szczególnie TUZ. Promowanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
14.	B02.01	Prowadzenie prac leśnych (w tym odnowienia) w okresie lęgowym w pobliżu miejsc gniazdowania, utrata miejsc lęgowych.	Uniemożliwienie spokojnego wysiadywania, zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie bazy pokarmowej, utrata miejsc lęgowych.	bielik, puchacz, włochatka, gągoł (lęgowe), nurogęś, lerka, lelek, żuraw, dzięcioł czarny, zimorodek	8	cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Kontynuacja modyfikacji gospodarki leśnej (np. Zarządzenie 49/2020 RDLP Toruń).
15.	B02.02	Intensywna eksploatacja prowadzona przez gospodarkę leśną mająca silne oddziaływanie na postrzeganie krajobrazu leśnego.	Zaburzenie harmonii krajobrazu leśnego ZPK, lokalne zmiany klimatu.	walor krajobrazowy	9	tereny lasów państwowych	Z	Stopniowe zastępowanie rębni zupełnych rębniami stopniowymi, ukierunkowanymi na odnowienie naturalne. Wypracowanie wspólnego modelu zrównoważonej gospodarki leśnej, ze wskazaniem obszarów

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								o dominującej funkcji społecznej.
16.	B02.02	Użytkowanie rębne lasów, w szczególności rębnia I prowadzona na siedliskach borowych.	Uproszczenie struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów, juwenalizacja, niszczenie stanowisk licznych gatunków flory i bioty, spływy zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.	siedliska przyrodnicze 91T0 i bory świeże (wpływ bezpośredni); siedlisko przyrodnicze 3110 (wpływ pośredni); isoetydy; kruszczyk rdzawoczerwony, tajęża pospolita, zimoziół północny, mącznica lekarska; porosty naziemne	12	cały obszar leśny ZPK (lasy w zarządzie ALP, lasy prywatne)	W	W drzewostanach użytkowanych rębnie pozostawianie kęp, przestojów i fragmentów starodrzewia. Pozostawienie bufora wolnego od cięć rębnych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych.
17.	B02.04	Pozyskanie starych i dziuplastych drzew w pobliżu zbiorników wodnych i dolin rzecznych, prowadzenie prac leśnych w okresie lęgowym w pobliżu miejsc gniazdowania.	Płoszenie ofiar (mięsożercy), usuwanie wykrotów (zimorodek), fragmentacja siedlisk (dzięcioł czarny, gągoł, nurogęś), utrata siedlisk (włochatka, gągoł, nurogęś), zmniejszenie bazy pokarmowej (lerka, dzięcioł czarny).	bielik, puchacz, włochatka, gągoł (lęgowe), nurogęś, lerka, lelek, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny	7	cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Kontynuacja modyfikacji gospodarki leśnej (np. Zarządzenie 49/2020 RDLP Toruń).

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
18.	B02.04	Usuwanie w trakcie zabiegów gospodarczych drzew martwych, umierających i nietypowo wykształconych.	Ograniczenie dostępności siedlisk dla gatunków flory i bioty związanych z obumierającym i martwym drewnem.	siedliska przyrodnicze: 9110, 9130, 9190, 91E0, 91D0, 91T0; bory świeże; mszaki i porosty związane z martwym drewnem, grzyby saprofityczne	8	cały obszar leśny ZPK (lasy w zarządzie ALP, lasy prywatne)	W	Pozostawianie w drzewostanach drzew martwych i obumierających, w szczególności będących siedliskami cennych gatunków mszaków, porostów i grzybów.
19.	B07	Prowadzenie prac leśnych w okresie lęgowym w pobliżu miejsc gniazdowania, utrata miejsc lęgowych.	Uniemożliwienie spokojnego wysiadywania, zmniejszenie sukcesu lęgowego, zniszczenie lęgów, zmniejszenie bazy pokarmowej.	bielik, puchacz, włochatka, nurogęś, lerka, lelek, żuraw, dudek, zimorodek, dzięcioł czarny	6	cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Kontynuacja modyfikacji gospodarki leśnej (np. Zarządzenie 49/2020 RDLP Toruń).
20.	C01.01	Odkrywkowa eksploatacja kopalin.	Zmiany rzeźby terenu i budowy geologicznej, powstanie nowych form antropogenicznych, degradacja gleb.	walor geomorfologiczny, pokrywa glebowa	5	rozproszone wyrobiska piasku i żwiru – głównie we wschodniej części Parku – rejon Czyczkowy	W	Egzekwowanie zakazu eksploatacji kopalin na terenie Parku, rekultywacja terenu i prowadzenie działań edukacyjnych.
21.	C01.03.01	Wydobycie torfu dla potrzeb indywidualnych	Zniekształcenia w fitocenozach torfowisk mszarnych, ubytek powierzchni.	siedliska przyrodnicze: 7110 i 7140	4	fitocenozy torfowiskowe	W	Objęcie ochroną prawną szczególnie cennych obiektów.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		gospodarstw (w przeszłości).						Rozszerzenie działań edukacyjnych.
22.	D01	Zanieczyszczenie powietrza i oddziaływanie hałasu z dróg komunikacyjnych tranzytowych i linii kolejowej.	Wzmożony ruch samochodów.	walory przyrodnicze	9	linia kolejowa 211, drogi wojewódzkie 212, 235, 236	Z	Ograniczenie ruchu ciężkich pojazdów przez teren Parku (brak narzędzi prawnych).
23.	D01	Rozwój komunikacji – dojazdy w granicach Parku samochodami przez indywidualnych użytkowników.	1) Presja na przeznaczanie miejsc do parkowania, dzikie parkingi. Szczególnie niepożądane jest to dla terenów Parku użytkowanego ekstensywnie i rejonów wrażliwych (np. rezerwaty przyrody). 2) Ciągle rosnąca presja na udostępnienie dla tej formy komunikacji coraz większego obszaru Parku – przez dostępność do dróg leśnych i polnych i ich modernizacja i rozbudowa.	walory przyrodnicze	11	Dla 1): drogi powiatowe, gminne, drogi na terenach leśnych Dla 2): cały obszar ZPK	Z	Dla 1): Ograniczenie niekontrolowanego poruszania się transportu indywidualnego. Dla 2): Poprawa dostępności istniejących miejsc parkingowych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
24.	D01.01	Rozwój sieci szlaków turystycznych.	Zwiększenie presji turystycznej, fragmentacja płatów roślinności.	fitocenozy łąkowe, murawowe i leśne	9	cały obszar Parku	W	Wytyczanie szlaków turystycznych i lokalizowanie towarzyszącej im infrastruktury w sposób pozwalający na ochronę ciągłości cennych fitocenoz. Rozszerzenie działań edukacyjnych.
25.	D01.01	Szosa o niskim natężeniu ruchu – potencjalnie negatywny wpływ na osobniki migrujące.	Płoszenie w okresie lęgowym, zmniejszenie sukcesu lęgowego.	żuraw, nurogęś	6	okolice m. Małe Swornegacie (żuraw); droga wzdłuż Jez. Charzykowskiego (nurogęś)	W	Edukacja lokalnej społeczności.
26.	D01.02	Tworzenie barier ekologicznych, możliwe kolizje ptaków z pojazdami (drogi).	Wzrost śmiertelności, przerwanie integralności siedlisk bytowania.	nurogęś	6	droga wzdłuż Jez. Charzykowskiego	W	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego związanego z ruchem drogowym (miejsca postoju, infrastruktura).
27.	D01.02	Drogi, autostrady.	Zagrożeniem są zanieczyszczenia dostające się do zbiornika w wyniku spływów powierzchniowych z dróg	gatunek i siedlisko	8	jez. Duże Głuche (k. Chocińskiego Młyna)	Z	Regularna kontrola miejsc postoju pojazdów i uprzątnięcie odpadów (w sezonie wakacyjnym

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			i parkingów ulokowanych bezpośrednio przy północnym brzegu zbiornika, np. wycieki z pojazdów, odpady stałe.					wskazane wykonywanie sprzątania codziennie). Analiza zasadności zmiany podejścia na likwidację koszy połączone z kampanią edukacyjną.
28.	D01.03	Parkingi samochodowe i miejsca postojowe.	W północnej części jeziora, w odległości około 200 m od linii brzegowej znajduje się parking leśny.	gatunek i siedlisko	5	Jez. Zmarłe	W	Kontrole doraźne przestrzegania zakazów dotyczących zatrzymywania pojazdów w lesie poza miejscami wyznaczonymi, w razie konieczności monitoring z użyciem fotopułapek.
29.	D01.03	Parkingi samochodowe i miejsca postojowe.	Zagrożeniem są zanieczyszczenia dostające się do zbiornika w wyniku spływów powierzchniowych z dróg i parkingów ulokowanych bezpośrednio przy północnym brzegu zbiornika, np. wycieki z pojazdów, odpady stałe.	gatunek i siedlisko	8	Jez. Duże Głuche (k. Chocińskiego Młyna)	Z	Regularna kontrola miejsc postoju pojazdów i uprzątnięcie odpadów (w sezonie wakacyjnym wskazane wykonywanie sprzątania codziennie). Analiza zasadności zmiany podejścia na likwidację koszy połączone z kampanią edukacyjną.
30.	D03.02	Szlaki żeglugowe.	Jezioro wykorzystywane intensywnie do rekreacji,	siedlisko	6	1) Jez. Karsińskie (z Jez. Długim)	W	Dla1): Kontrola przestrzegania zapisów

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			w tym żeglarskiej i innych sportów wodnych. W sezonie turystycznym duże nagromadzenie urządzeń pływających.			2) Jez. Charzykowskie		uchwały NR 264/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego dot. używania silników elektrycznych i spalinowych na jeziorze. Dla 2): Przestrzeganie zapisów uchwały NR XV/163/2016 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie uprawiania sportów motorowodnych i turystyki motorowodnej na Jez. Charzykowskim.
31.	E01	1) Rozwój zabudowy i infrastruktury z nią związanej. 2) Wprowadzanie nowych, antropogenicznych	1) Niszczenie i zanik unikatowych i wyróżniających się form morfologicznych, ich czytelności i ekspozycji.	walor geomorfologiczny	9	1) formy szczelinowe w strefie wytopisk (otoczenie Jez. Somińskiego i Jez.	W	Wprowadzenie i respektowanie ograniczeń w zabudowie terenu.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		form rzeźby terenu – związanych z zabudową i działaln ością inwestycyjną (nasypy, wkopy, terasowanie zboczy).	2) Zanik i zacieranie naturalnych rysów rzeźby terenu, form morfologicznych (zwłaszcza stoków i den dolin).			Kruszyńskiego), Charzykowy, wzniesienia Wolność. 2) rejon Charzyków i Wolności (wybrzeża i otoczenie Jez. Charzykowskiego), nasypy drogowe w Męcikale		
32.	E01.03	Intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej na obszarach muraw i wrzosowisk.	Fragmentacja, degeneracja i zanikanie muraw i wrzosowisk.	siedliska przyrodnicze 2330 i 4030, kocanki piaskowe; porosty naziemne	12	okolice m. Swornegacie	W	Objęcie ochroną prawną szczególnie cennych obiektów. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów planistycznych. Rozszerzenie działań edukacyjnych.
33.	E01.03	Zabudowa w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów rzek i zbiorników wodnych, odlesianie brzegów wód,	Niszczenie miejsc lęgowych, w tym trzcinowisk, płoszenie w okresie lęgowym, zmniejszenie sukcesu lęgowego, utrata siedlisk i miejsc tarła.	1) bąk, gągoł, gęgawa, nurogęś, 2) zimorodek, koza, różanka	1) – 9 2) – 6	Jez. Somińskie (bąk), tereny nieleśne wzdłuż rzek i zbiorników wodnych	W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazów likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych oraz

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		niszczenie trzcinowisk.						likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (art. 17 ust. 3 i 9 ustawy o ochronie przyrody). Stworzenie stref buforowych. Uchwalenie MPZP.
34.	E01.03	Zabudowa rozproszona.	Lokowanie zabudowy oraz obiektów tymczasowych typu holenderki, przyczepy kampingowe oraz zabudowy całorocznej itp. w otoczeniu jeziora powodujące dostawę do zbiornika substancji intensyfikujących eutrofizację.	siedlisko	6	jez. Punk	W	Pozostawienie pasa o szerokości ok. 100 m od brzegu jeziora w większości do naturalnej sukcesji.
35.	E01.03	Zabudowa rozproszona.	Dla 1), 2): Zagrożeniem dla zbiornika jest zabudowa miejscowości położonych nad jeziorami m.in. letniskowa i zagrodowa, ulokowana w bezpośredniej zlewni	siedlisko	6	1) Jez. Karsińskie (z Jez. Długim) 2) Jez. Charzykowskie 3) jez. Witoczno (Wytoczno),	W	Dla 1), 3): Okresowa kontrola szczelności szamb. Kontrola legalności lokowania zabudowy. Nielokowanie nowej zabudowy w pasie 100 m do brzegów jeziora,

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			jeziora i związane z tym doprowadzanie zanieczyszczeń z zabudowy, zwłaszcza w postaci ścieków. Zagrożeniem jest zwłaszcza zabudowa nielegalna i zabudowa bez uregulowanego podłączenia do kanalizacji sanitarnej. Zagrożeniem jest również dalszy rozwój zabudowy i przybliżanie jej do linii brzegowej jeziora, co wiąże się z utratą funkcji filtracyjnej podłoża w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika. Dla 3): Zagrożeniem dla zbiornika jest zabudowa letniskowa i zagrodowa ulokowana w bezpośredniej zlewni jeziora i związane z tym doprowadzanie zanieczyszczeń z zabudowy, zwłaszcza w postaci ścieków.			Jez. Łąckie z Jez. Małołąckim		nieprzybliżanie zabudowy do jeziora. Dla 1): Kontrola legalności zabudowy w pasie 100 m wokół zbiornika. Utrzymanie zakazu zabudowy na półwyspie Miechurz. Dla 2): Kontrola legalności lokowania zabudowy. Nielokowanie nowej zabudowy w pasie 100 m do brzegów jeziora, nieprzybliżanie zabudowy do jeziora.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			Zagrożeniem jest również dalszy rozwój zabudowy i przybliżanie jej do linii brzegowej jeziora, co wiąże się z utratą funkcji filtracyjnej podłoża w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika.					
36.	E01.03	Zabudowa rozproszona.	Dla 1), 2): Zagrożeniem dla zbiornika jest zabudowa letniskowa i zagrodowa ulokowana w bezpośredniej zlewni jeziora i związane z tym doprowadzanie zanieczyszczeń z zabudowy, zwłaszcza w postaci ścieków. Dla 3), 4), 5): Zagrożeniem dla zbiornika jest zabudowa rozproszona ulokowana w bezpośredniej zlewni jeziora (część bez prawnego zalegalizowania) i związane z tym doprowadzanie	gatunek i siedlisko	dla 1), 2), 4), 5) – 6 dla 3) – 5	1) jez. Dybrzk, 2) jez. Kosobudno, 3) Jez. Duże Głuche k. Laski, Jez. Kruszyńskie, Jez. Somińskie, 4) jez. Leśno Górne, 5) jez. Leśno Dolne, jez. Warszyn	W	Dla 1), 2), 3), 5): Okresowa kontrola szczelności szamb. Kontrola legalności lokowania zabudowy. Nielokowanie nowej zabudowy w pasie 100 m do brzegów jeziora. Nieprzybliżanie zabudowy do jeziora. Dla 2): Skanalizowanie zabudowy w miejscowości Czernica. Dla 4): Nieprzybliżanie zabudowy do jeziora. Nielokowanie zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od brzegów jeziora.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			zanieczyszczeń z zabudowy, zwłaszcza w postaci ścieków.					Niezamienianie użytków rolnych na tereny przeznaczone od zabudowę w odległości mniejszej niż 100 m od brzegów jeziora.
37.	E01.03	Zabudowa rozproszona.	Zagrożeniem dla zbiornika jest zabudowa, zwłaszcza substandardowa, bez wyposażenia w odbiorniki ścieków i związane z tym zniszczenia pokrywy roślinnej oraz doprowadzanie zanieczyszczeń z zabudowy.	gatunek i siedlisko	Dla 1), 3) – 9; Dla 2) – 8	1) jez. Płęsno (k. Jez. Małołąckiego), 2) jez. Milachowo, 3) Jez. Skoszewskie	W	Dla 1): Kontrola dopełnienia warunków formalnych ulokowania wszelkich obiektów budowlanych wokół jeziora, likwidacja nielegalnej zabudowy mieszkaniowej. Dla 2): Kontrole szczelności szamb. Dla 3): Nieprzybliżanie zabudowy do brzegów jeziora. Pozostawienie 100 m pasa wokół jeziora bez zabudowy.
38.	E01.03	Zabudowa rozproszona.	1) Zagrożeniem dla zbiornika jest zabudowa rozproszona ulokowana w bezpośredniej zlewni jeziora i związane z tym	gatunek i siedlisko	Dla 1) – 12; Dla 2) – 5;	1) Jez. Duże Łowne; 2) jez. Parzyn	Z	Dla 1): Okresowa kontrola szczelności szamb. Kontrola legalności lokowania zabudowy.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			doprowadzanie zanieczyszczeń z zabudowy, zwłaszcza w postaci ścieków. 2) Zagrożeniem dla zbiornika jest zabudowa, bez wyposażenia w odbiorniki ścieków i związane z tym doprowadzanie zanieczyszczeń z zabudowy.					Nielokowanie nowej zabudowy w pasie 100 m od brzegów jeziora, nieprzybliżanie zabudowy do jeziora. Dla 2): Okresowa kontrola szczelności zbiorników na ścieki.
39.	E01.04	Inne typy zabudowy - tzw. „domy na wodzie”, jednostki pływające niszczące strefę brzegową jeziora, zmniejszające dostępność światła.	Zmiany strefy brzegowej jeziora, zmniejszenie dostępu do światła.	Jez. Charzykowskie	12	Jez. Charzykowskie	W	Regulacje prawne, regulacje opłat portowych.
40.	E01.04	Tymczasowa zabudowa rekreacyjna wzdłuż brzegów jezior i mniejszych zbiorników wodnych.	Niekontrolowane zrzuty ścieków i odpadów bytowych, mechaniczne niszczenie roślinności.	siedliska przyrodnicze: 3140, 3150, 3160, 7110, 7140 oraz fitocenozy łąkowe i szuwarowe	11	obrzeża jezior – m. in. Jez. Karsińskiego, jez. Witoczno, Jez. Łąckiego, Jez. Charzykowskiego	W	Kontrole uprawnionych służb. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów planistycznych. Rozszerzenie działań edukacyjnych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
41.	E01.04	Urbanizacja, budownictwo/ zabudowa rozproszona, letniskowa w linii brzegowej jezior i rzek.	Zniszczenie brzegu jeziora i rzek, zmiany w zlewni bezpośredniej, przyspieszenie spływu, zwiększony dopływ zawiesin i biogenów.	dna dolin rz. Brdy i rz. Zbrzycy, jez. Płęsno	11	zlewnia bezpośrednia przedmiotów ochrony	W	Sprawdzenie stanu prawnego, wykorzystanie kompetencji organu ochrony środowiska, organu budowalnego, ew. wykup.
42.	E01.04	Inne typy zabudowy.	Lokowanie zabudowy oraz obiektów tymczasowych typu holenderki, przyczepy kampingowe oraz zabudowy całorocznej itp. w otoczeniu jeziora powodujące dostawę do zbiornika substancji przyspieszających eutrofizację.	siedlisko	6	jez. Punk	W	Nielokowanie zabudowy – w tym tymczasowej – w pasie do 100 m wokół je133ziora.
43.	E03.01	Nielegalne pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, pozostawianie śmieci przez turystów.	Utrata walorów krajobrazowych i estetycznych roślinności, eutrofizacja siedlisk.	wszystkie typy ekosystemów	8	okolice wsi i osad, sąsiedztwo dróg, miejsca wypoczynkowe nad jeziorami	W	Kontrole uprawnionych służb, Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów w zakresie gospodarki odpadami. Rozszerzenie działań edukacyjnych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
44.	E04	Wprowadzanie form zabudowy, detalu architektonicznego i elementów małej architektury ogrodu wynikających z bieżących trendów architektonicznych.	Występowanie na terenie Parku obiektów o obniżonych walorach estetycznych, zanikanie tradycyjnych sposobów użytkowania przestrzeni i budowy budynków w regionie, unifikacja w skali krajowej.	walor kulturowy	11	cały obszar ZPK	W	Promowanie dobrych praktyk z zakresu regionalnej architektury poprzez edukację, łatwiejszy dostęp do materiałów edukacyjnych, promowanie dobrych praktyk w regionie.
45.	E04	Wprowadzanie miejskich form zabudowy nawiązujących do nowoczesnych trendów architektonicznych.	Zanikanie tradycyjnych sposobów użytkowania przestrzeni i budowy budynków w regionie, unifikacja w skali krajowej.	walor kulturowy i krajobrazowy	8	cały obszar ZPK	W	Promowanie dobrych praktyk z zakresu regionalnej architektury poprzez edukację, łatwiejszy dostęp do materiałów edukacyjnych, promowanie dobrych praktyk w regionie.
46.	F01.01	Wprowadzanie antropogenicznych form rzeźby terenu – związanych z działalnością rolniczą i hodowlaną (obwałowania kanałów, groble stawów).	Zacieranie i przekształcanie naturalnych rysów rzeźby terenu w rynnach i dolinach rzecznych.	walor geomorfologiczny	4	stawy i groble w rejonie Leśna, Miłachowa, kanały i ich obwałowania w rejonie leśn. Laska	W	Egzekwowanie zakazu zmian rzeźby terenu (dotyczy nowych działań i przekształceń). Formy tego typu aktualnie istniejące na terenie Parku należy uznać za elementy historycznego krajobrazu kulturowego.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
47.	F01.01	Intensywna hodowla ryb (intensyfikacja).	Wprowadzanie nutrientów wraz z zanętami wędkarskimi, kłusownictwo, a także niewłaściwa gospodarka rybacka w postaci odłowów narzędziami ciągnionymi (niewód, przywłoka), zarybienia gatunkami obcymi, może powodować przyspieszoną eutrofizację zbiornika, a w efekcie – ustępowanie roślinności ze związku *Potamion*.	gatunek i siedlisko	Dla 1), 3) – 8; Dla 2) – 5.	1) Jez. Skoszewskie, Jez. Małe Głuche (k. Chocińskiego Młyna) 2) jez. Leśno Górne, jez. Leśno Dolne, Jez. Kruszyńskie Jez. Somińskie, jez. Witoczno (Wytoczno), Jez. Łąckie z Jez. Małołąckim, jez. Dybrzk, jez. Kosobudno, Jez. Karsińskie (z Jez. Długim), Jez. Charzykowskie 3) Jez. Duże Głuche (k. Chocińskiego Młyna),	W	Dla 1): Analiza składu ichtiofauny - odłowy kontrolne ryb w celu określenia składu gatunkowego i struktury ilościowej oraz ocena zasobów bazy pokarmowej. Analiza rybackiego użytkowania jezior. Rozpoznanie stanu populacji ewentualnych gatunków obcych (karaś srebrzysty) i określenie zasad ich usunięcia z jezior. Dla 2): Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem białym, tołpygą pstrą i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb. Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze z wykorzystaniem

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
						Jez. Duże Łowne		populacji ryb ze zlewni Brdy. Dla 3): Wędkowanie bez zanęty. Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem białym, tołpygą pstrą i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb. Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze, z wykorzystaniem populacji ryb ze zlewni Brdy.
48.	F02	Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych.	Jezioro jest użytkowane rybacko i wędkarsko (z dostępnych danych z forów wędkarskich w jeziorze występują: szczupaki, sandacze, karpie, płocie, liny, wzdręgi, sumy, leszcze, amury). Możliwe użyźnienie związane z zanętami.	gatunek i siedlisko	8	jez. Welsyk	W	Analiza składu ichtiofauny - odłowy kontrolne ryb w celu określenia składu gatunkowego i struktury ilościowej oraz ocena zasobów bazy pokarmowej. Rozpoznanie stanu populacji ewentualnych gatunków obcych

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								i określenie zasad ich usunięcia z jezior. Wędkowanie bez zanęty. Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem białym, tołpygą pstrą i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb. Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze z wykorzystaniem populacji ryb ze zlewni Brdy.
49.	F02.03	Wędkarstwo.	Jezioro jest użytkowane wędkarsko, być może także rybacko, co wiąże się wprowadzaniem do niego nutrientów wraz z zanętami oraz zarybieniami gatunkami obcymi ryb (obecne śmieci po zanętach itp.).	gatunek i siedlisko	5	1) Jez. Długie (k. Męcikała) 2) jez. Parzyn, jez. Płęsno (k. Jez. Małołąckiego), jez. Milachowo, Jez. Niedźwiedzie 3) jez. Płęsno (k. Jez.	W	Dla 1) Utrzymanie wyłączenia jeziora z rybackiego i wędkarskiego użytkowania. Niewydzierżawianie jezior. Dla 2), 3): Wędkowanie bez zanęty. Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
						Małołąckiego), jez. Parzyn		białym, tołpygą pstrą i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb. Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze z wykorzystaniem populacji ryb ze zlewni Brdy. Analiza składu ichtiofauny – odłowy kontrolne ryb w celu określenia składu gatunkowego i struktury ilościowej oraz ocena zasobów bazy pokarmowej. Rozpoznanie stanu populacji ewentualnych gatunków obcych i określenie zasad ich usunięcia z jezior.
50.	F02.03	Wędkarstwo.	Jezioro jest użytkowane wędkarsko – być może także rybacko, co wiąże się wprowadzaniem do niego nutrientów wraz z zanętami oraz zarybieniami	siedlisko	5	jez. Punk	W	Wędkowanie bez zanęty. Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem białym, tołpygą pstrą

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			gatunkami obcymi ryb (obecne śmieci po zanętach itp.).					i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb. Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze z wykorzystaniem populacji ryb ze zlewni Brdy.
51.	F02.03	Wędkarstwo.	Dla 1), 2): Zagrożeniem jest kłusownictwo wędkarskie, co wiąże się także z potencjalnym zagrożeniem wprowadzania nutrientów wraz z zanętami oraz zarybień gatunkami obcymi (obecne śmieci po zanętach itp.). Dla 3): Zagrożeniem jest wprowadzanie nutrientów wraz z zanętami wędkarskimi oraz kłusownictwo, podczas nielegalnych połowów ryb dochodzi do niszczenia roślinności brzegowej (w tym gatunków	gatunek i siedlisko	5	1) Jez. Zmarłe, 2) jez. Gardliczno Duże, 3) jez. Nawionek, 4) Jez. Głuche Małe k. Laski	W	Dla 1), 2): Kontrole legalności połowów przez Straż Leśną, Straż Rybacką. Dla 3): Realizacja działań ochronnych zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody Nawionek. Dla 4): Wędkowanie bez zanęty. Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem białym, tołpygą pstrą i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			wskaźnikowych dla jezior lobeliowych, następuje płoszenie fauny i zaśmiecanie. Dla 4): Zagrożeniem jest wprowadzanie nutrientów wraz z zanętami wędkarskimi oraz kłusownictwo.					Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze z wykorzystaniem populacji z innych jezior ze zlewni Brdy. Realizacja działania powinna objąć wprowadzenie zmian do umów dzierżawy oraz ich egzekwowanie.
52.	F03.01	Legalny odstrzał na łowiskach.	Zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie populacji lęgowej.	gęgawa	5	cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Udział ZPK/PZPK w procesie opiniowania/uzgadniania rocznych planów łowieckich; bliska współpraca pomiędzy ZPK a Dyrektorem PN „Bory Tucholskie” w procesie opiniowania/ uzgadniania rocznych planów łowieckich).
53.	F03.02.03	Chwytanie, trucie, kłusownictwo.	Zagrożeniem jest wprowadzanie nutrientów wraz z zanętami wędkarskimi oraz kłusownictwo.	gatunek i siedlisko	5	jez. Piecki Małe, jez. Kaczewo	W	Ograniczenie kłusownictwa ryb, egzekwowanie zakazu zanęcania, kontrole doraźne przestrzegania zakazów.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
54.	F04	Likwidacja lub zmniejszanie powierzchni trzcinowisk i szuwarów nad brzegami zbiorników wodnych.	Niszczenie miejsc lęgowych, płoszenie w okresie lęgowym, zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie populacji lęgowej, utrata siedlisk.	gęgawa	5	Jez. Somińskie	W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych (art. 17 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody). Uchwalenie MPZP.
55.	F05.04	Kłusownictwo wędkarskie i wprowadzanie biogenów zanętami.	Kłusownictwo wędkarskie z wprowadzaniem nutrientów.	jez. Sosnówek, jez. Żabionek, Jez. Długie k. Męcikała	8	jez. Sosnówek, jez. Żabionek, Jez. Długie		Kontrola zbiorników, edukacja.
56.	G	Cumowanie jednostek używanych przez wędkarzy w miejscach do tego nieprzeznaczonych.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	5	w szczególności Jez. Charzykowskie i Jez. Karsińskie	W	Zwiększenie liczby wyznaczonych i urządzonych cumowisk. Patrolowanie terenu przez odpowiednie służby.
57.	G	Niski poziom akceptacji społecznej dla ograniczeń w rozwoju turystyki wynikających z priorytetów ochrony	Degradacja środowiska przyrodniczego, walorów kulturowych i krajobrazowych.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	8	lokalnie, cały obszar Parku	Z	Prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców i turystów (w tym „na zewnątrz” w placówkach oświatowych położonych

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		przyrody, a w konsekwencji niszczenie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.						w rejonie ZPK), wyjaśnianie przyczyn wprowadzanych regulacji. Prowadzenie badań postaw turystów i mieszkańców wobec ochrony przyrody. Dostosowywanie oferty edukacyjnej do wyników badań monitoringowych.
58.	G.01.06	Brak wyznaczonych niektórych rodzajów tras (m.in. konnych, narciarskich) powodujący rozproszenie turystów.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	6	lokalnie, cały obszar Parku, zwłaszcza w rejonie miejscowości Charzykowy, Swornegacie i Drzewicz.	W	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego poprzez wyznaczenie nowych szlaków turystycznych, monitoring zjawiska.
59.	G01	Kiczowate formy sprzętu wodnego i mebli pływających.	Dewaloryzacja wizualna kompleksu jezior.	walor kulturowy i krajobrazowy	8	jeziora ZPK, jednostki krajobrazowe K4, K5[5)].	W	Dążenie do usunięcia, działania edukacyjne oraz wsparcie organizacyjne dla przedsiębiorców.
60.	G01	Kolizja między najbardziej wartościowymi obszarami Parku,	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	6	lokalnie, cały obszar Parku, zwłaszcza w rejonie	Z	Propagowanie zasad turystyki zrównoważonej.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		a masowym ruchem turystycznym generowanym z otoczenia (Chojnic, Trójmiasta, Bydgoszczy).				miejscowości Charzykowy i Swornegacie		Promocja regionalnych atrakcji turystycznych i krajoznawczych.
61.	G01	Korzystanie z miejsc nie przystosowanych do kąpieli powodujące zagrożenie bezpieczeństwa i niszczenie walorów przyrodniczych.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	9	w szczególności Jez. Charzykowskie, Jez. Karsińskie, Jez. Małe Głuche (k. Chocińskiego Młyna), jez. Gardliczno Duże, jez. Kosobudno	W	Zwiększenie liczby wyznaczonych i urządzonych kąpielisk. Patrolowanie terenu przez odpowiednie służby.
62.	G01	Niszczenie gleb i podłoża stymulowane antropogenicznie - na skutek rozjeżdżania, ruchu turystycznego i parkowania pojazdów.	Degradacja pokrywy glebowej, do jej całkowitego zniszczenia, mikrozmiany ukształtowania powierzchni.	rzeźba terenu, pokrywa glebowa	8	rozsiane obszary wzdłuż dróg, parkingów, zabudowy, większy teren przekształcony w lesie w rejonie m. Czyczkowy	W	Organizacja parkingów i miejsc postojowych. Egzekwowanie zakazu wjazdu do lasu.
63.	G01	Parkowanie pojazdów na obszarach	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, pedosfera	9	lokalnie, cały obszar Parku,	W	Poprawa dostępności miejsc parkingowych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		wrażliwych przyrodniczo.				zwłaszcza w rejonie głównych tras komunikacyjnych		Ograniczenie niekontrolowanego poruszania się transportu indywidualnego, monitoring zjawiska.
64.	G01	Turystyka wodna, „domy na wodzie”, skutery wodne jako źródło hałasu w środowisku.	Dewaloryzacja wizualna kompleksu jezior na terenie Parku.	walor kulturowy i krajobrazowy	8	jednostki krajobrazowe K4, K5[5)]	W	Działania edukacyjne oraz wsparcie organizacyjne dla przedsiębiorców. Egzekwowanie i aktualizacja zakazów dla jednostek pływających (np. motorówki, skutery wodne, domy na wodzie).
65.	G01	Płoszenie w pobliżu miejsc rozmnażania.	Kolizje, zanieczyszczenia, niszczenie roślinności, płoszenie, zmniejszenie sukcesu lęgowego/ rozrodczego.	bielik, bąk, puchacz, włochatka, gągoł, gęgawa, nurogęś, lerka, lelek, trzmielojad, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny, bóbr europejski, wydra	6	cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego, w tym samochodowego.
66.	G01	Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze.	Powstanie tzw. houseboatów – pływających domów.	siedlisko	6	Jez. Charzykowskie	W	Nieużywanie houseboatów i innych urządzeń pływających wykorzystywanych w celach mieszkalnych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								Wszelka zabudowa dopuszczona poza pasem 100 m wokół jeziora.
67.	G01.01	Rekreacyjne wykorzystanie jezior i rzek.	Nielegalne biwakowanie, rozpalanie ognisk w miejscach do tego nieprzeznaczonych, niszczenie roślinności wodnej i przybrzeżnej, śmiecenie.	fitocenozy wodne, szuwarowe i leśne	8	brzegi jezior i cieków udostępnionych dla ruchu kajakowego (Brda, Zbrzyca, Chocina)	W	Kontrole uprawnionych służb w miejscach nielegalnego biwakowania przy brzegach jezior i na szlakach kajakowych. Rozszerzenie działań edukacyjnych.
68.	G01.01	Rozwój motorowych i niemotorowych sportów wodnych.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	9	w szczególności Jez. Charzykowskie i Jez. Karsińskie	W	Ograniczenie dostępności miejsc użytkowanych turystycznie i rekreacyjnie. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów prawnych. Rozszerzenie działań edukacyjnych.
69.	G01.01.01	Niepokojenie ptaków i ryb w okresie lęgowym/ rozrodczym, ruch silnikowych jednostek pływających.	Płoszenie ptaków, ryb i ich ofiar, ograniczenie swobodnego, spokojnego żerowania w okresie wzrostu, spadek sukcesu rozrodczego.	bąk, puchacz, gągoł (lęgowe), nurogęś, zimorodek, troć jeziorowa, sielawa, różanka	6	Jez. Somińskie (bąk), jeziora przepływowe	W	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego. Ograniczenie użytkowania sprzętu motorowodnego.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
70.	G01.01.01	Motorowe sporty wodne.	Jezioro wykorzystywane przez łodzie o napędzie spalinowym, powodującym silne mieszanie wody i osadów, a w efekcie wzmożone uwalnianie z osadów fosforu i przyspieszenie eutrofizacji zbiornika.	siedlisko	5	Jez. Somińskie	W	Nieudostępnianie jeziora do poruszania się łodziami motorowymi oraz innym sprzętem motorowodnym.
71.	G01.01.02	Niepokojenie ptaków i ryb w okresie lęgowym/rozrodczym, ruch kajakowy i innych jednostek pływających, biwakowanie.	Płoszenie ptaków, ryb i ich ofiar, ograniczenie swobodnego, spokojnego żerowania w okresie wzrostu, spadek sukcesu lęgowego.	puchacz, gągoł (lęgowe), nurogęś, zimorodek, troć jeziorowa, pstrąg potokowy, minóg strumieniowy, piekielnica, miętus.	9	- rzeki i jeziora użytkowane rekreacyjnie (żeglarstwo); - trasy zorganizowanych spływów kajakowych (m.in. w kolejności intensywności: rz. Brda, rz. Zbrzyca, jez. Laska, rz. Chocina, rz. Młosina)	W	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego. Limitowanie ilościowe/ czasowe/ przestrzenne odnośnie akwenów dopuszczonych do rekreacji/turystyki wodnej (kajakarstwo, żeglarstwo). Licencjonowanie działań gospodarczych w zakresie rekreacji wodnej niemotorowej.
72.	G01.01.02	Niemotorowe sporty wodne.	Rzeka stanowi popularny szlak kajakowy –	gatunki i siedlisko	6	rz. Chocina	W	Przed sezonem letnim i po nim zaktywizowanie firm

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			zagrożeniem jest przede wszystkim pozostawienie śmieci przez turystów.					kajakowych do sprzątnięcia koryta rzecznego i jej obrzeży (udział w akcji może być premiowany specjalnymi oznaczeniami i może stanowić promocję firm kajakowych w zakresie ekologii).
73.	G01.02	Ruch turystyczny, biwakowanie.	Płoszenie ptaków i ich ofiar, ograniczenie swobodnego, spokojnego żerowania w okresie wzrostu, spadek sukcesu lęgowego.	bielik, puchacz, włochatka, gągoł, nurogęś, lerka, lelek, żuraw, dzięcioł czarny, zimorodek	9	obszary objęte Programem „Zanocuj w lesie”, obszary wzdłuż szlaków	W/Z	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego. Konsultowanie stref programu „Zanocuj w Lesie” z administracją (PZPK, ZPK).
74.	G01.02	1) Wzmożona penetracja ludzi na obszarze Parku. 2) Zagrożenie siedlisk przyrodniczych poprzez dyspersję turystów.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	1) biosfera, pedosfera. 2) biosfera, hydrosfera, pedosfera	1) – 8 2) – 9	1) lokalnie, cały obszar Parku, zwłaszcza w rejonie miejscowości Swornegacie, Charzykowy, Małe Swornegacie i Drzewicz 2) lokalnie, cały obszar Parku,	W	Dla 1): Ukierunkowywanie ruchu turystycznego. Intensyfikacja dozoru odpowiednich służb m.in. leśnych. Montaż fotopułapek; Rozszerzenie działań edukacyjnych; Dla 2): Zapewnienie właściwej obsługi i usprawnienie przebiegu

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
						zwłaszcza w rejonie miejscowości Charzykowy i Swornegacie		ruchu turystycznego poprzez remonty i modernizację szlaków, ścieżek dydaktycznych, obiektów małej architektury turystycznej oraz ich czytelne oznakowanie tablicami urzędowymi. Konserwacja oznakowania granic Parku. Monitoring ruchu turystycznego. Prowadzenie działań edukacyjnych. Kontrola przestrzegania zasad udostępniania i korzystania z zasobów Parku.
75.	G01.08	1) Brak wyznaczonych niektórych rodzajów tras (m.in. konnych, narciarskich) powodujący rozproszenie turystów.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	Dla 1) – 6 Dla 2) – 12	1) lokalnie, cały obszar Parku, zwłaszcza w rejonie miejscowości Charzykowy,	W	Dla 1): Ukierunkowywanie ruchu turystycznego poprzez wyznaczenie nowych szlaków turystycznych, monitoring zjawiska.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		2) Nieograniczone i niekontrolowane, intensywne spływy kajakowe.				Swornegacie i Drzewicz 2) lokalnie, cały obszar Parku, w szczególności wody rz. Chociny, rz. Zbrzycy i rz. Brdy		Dla 2): Czasowe zamknięcie lub ograniczenie możliwości spływów kajakowych na wskazanych odcinkach rzek Prowadzenie działań edukacyjnych.
76.	G01.08	Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku.	Dla 1), 3), 5): Jezioro wykorzystywane do rekreacji i spływów kajakowych. W sezonie turystycznym duża intensywność ruchu kajakowego. Dla 2), 4) Jezioro wykorzystywane intensywnie do turystyki kajakowej itp. W sezonie turystycznym rosnące nagromadzenie sprzętów pływających.	siedlisko	Dla 1), 2), 3), 4) – 6; Dla 5): – 8	1) Jez. Łąckie z Jez. Małołąckim 2) Jez. Charzykowskie 3) jez. Laska, jez. Śluza 4) Jez. Karsińskie (z Jez. Długim) 5) jez. Witoczno (Wytoczno)	W	Dla 1): Nieudostępnianie jeziora do poruszania się jednostkami pływającymi z silnikami spalinowymi po jeziorze. Dla 2): Edukacja turystów w zakresie zasad bezpieczeństwa poruszania się po Jez. Charzykowskim (m.in. zgodnie z dokumentem). Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania,

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie ZPK). Rekomendowanie w przewodnikach i informatorach turystycznych poruszanie się kajakami itp. w odległości co najmniej 100 m od brzegów jeziora. Dla 3), 5): Rekomendacje w przewodnikach i informatorach turystycznych do pokonywania szlaku kajakowego przez jeziora bez przystanków w rejonie obrzeży. Dla 4): Rekomendowanie w przewodnikach, informatorach turystycznych itp. poruszania się kajakami itp. wzdłuż zachodniego brzegu jeziora.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
77.	G02	Brak ładu przestrzennego w zagospodarowaniu jednostek osadniczych.	Degradacja walorów krajobrazowych.	krajobraz	9	cały obszar Parku (lokalnie)	W	Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów. Rozszerzenie działań edukacyjnych (m.in. poprzez organizację warsztatów). Sukcesywne ujednolicanie form architektonicznych.
78.	G02	Wzrost antropopresji w strefie przybrzeżnej jezior.	Płoszenie ptaków i ich ofiar, ograniczenie swobodnego, spokojnego żerowania w okresie wzrostu, spadek sukcesu lęgowego.	bąk, błotniak stawowy, gągoł, gęgawa, nurogęś, zimorodek	6	jednostki krajobrazowe K4/K5[5)]	W	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego.
79.	G02.08	Powstawanie kempingów i pól namiotowych na obszarach do tego nieprzeznaczonych, a także wyznaczanie na terenach leśnych stref biwakowych.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, pedosfera, hydrosfera	9	cały obszar Parku, głównie w strefie brzegowej rzek i jezior (m.in. miejscowości Owink, Płęsno)	W	Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów prawnych. Ograniczenie stref biwakowych na terenach leśnych ZPK. Rozszerzenie działań edukacyjnych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
80.	G02.08	Sezonowe zagospodarowanie turystyczne.	1) Degradacja walorów krajobrazowych; zmniejszanie się świadomości tradycji budowlanej regionu; zaburzanie tradycyjnego układu historycznego wsi. 2) Degradacja środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych.	1) walor kulturowy i krajobrazowy 2) biosfera, hydrosfera, pedosfera	1) – 12 2) – 9	1) cały obszar ZPK 2) cały obszar Parku, zwłaszcza w rejonie głównych miejscowości regionu	W	Dla 1), 2): Sporządzenie i wdrożenie tzw. uchwał krajobrazowych przez właściwe właściwych rady gmin. Dla 2): Prowadzenie działań edukacyjnych.
81.	G02.09	Niepokojenie ptaków, fotografowanie (w tym ptaków przy gniazdach, piskląt, samic wodzących pisklęta), płoszenie ofiar ptaków drapieżnych.	Uniemożliwienie swobodnego, spokojnego wysiadywania/ żerowania w okresie lęgowym/ migracji.	bąk, błotniak stawowy, bielik, puchacz, włochatka, łabędź krzykliwy (przelotne), gągoł (lęgowe), nurogęś, żuraw, zimorodek, dzięcioł czarny	6	cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Ukierunkowywanie ruchu turystycznego.
82.	G02.10	Intensyfikacja nieskanalizowanej zabudowy letniskowej powodująca zwiększoną dostawę biogenów do wód powierzchniowych na terenie Parku oraz	Degradacja środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	9	cały obszar Parku, zwłaszcza w rejonie wsi Skoszewo, Zbrzyca, Wolność, Płęsno	W	Podejmowanie działań wspierających realizację gminnych systemów kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków na terenie Parku, a także podejmowanie działań mających na celu

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		nasiloną presję na wnętrze ZPK w związku z obecnością ludzi i zwierząt domowych.						eliminację przydomowych oczyszczalni ścieków typu rozsączającego. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów prawnych.
83.	G02.10	Istniejące i planowane obiekty zakwaterowania zbiorowego w granicach Parku.	Degradacja środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	9	cały obszar Parku, szczególnie w rejonie miejscowości Charzykowy, Swornegacie i Małe Swornegacie	W	Składanie wniosków do SUiKZP i MPZP gmin, na terenie których leży Park; uchwalanie SUiKZP i MPZP gmin z implementowanymi zapisami Planu ochrony. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów; Rozszerzenie działań edukacyjnych. Sukcesywna modernizacja obiektów i ujednolicanie ich form architektonicznych.
84.	G05	1) Brak dbałości o zachowanie obiektów i zespołów historycznych (wpisanych i nie	1) Zniekształcenie regionalnego wyglądu ustalonej zabudowy, uszczuplanie zasobów historycznej zabudowy	walor kulturowy i krajobrazowy	1) – 7 2) – 9	cały obszar ZPK	W	Promowanie dobrych praktyk z zakresu regionalnej architektury poprzez edukację, łatwiejszy dostęp do

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		wpisanych do rejestru zabytków) wynikające z braku wiedzy na temat cenności danego obiektu. 2) Brak dbałości o zachowanie tradycji budowlanych charakterystycznych dla Kaszub Południowych.	w regionie, co zmniejsza atrakcyjność walorów kulturowych i krajobrazowych ZPK. 2) Zepsucie formy i detalu architektonicznego w zabytkowych budynkach; uszczuplanie zasobów historycznej zabudowy w regionie, co zmniejsza atrakcyjność walorów kulturowych i krajobrazowych ZPK.					materiałów edukacyjnych, promowanie dobrych praktyk w regionie.
85.	G05	Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla większości obszaru – realizacja gospodarki przestrzennej w oparciu o wydawanie decyzji o warunkach zabudowy dla poszczególnych inwestycji.	Zabudowa niezgodna ze SUiKZP, powstawanie budynków sprzecznych z tradycją regionu, powstawanie zabudowy bez właściwego jej zaplanowania, jako całości, rozplanowania zabudowy na działce etc.	walor kulturowy i krajobrazowy	11	obszar ZPK	Z	Sporządzanie przez gminy MPZP.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
86.	G05	Brak procedur i dobrych praktyk w kompleksowej opiece konserwatorskiej w odniesieniu do zespołów i obiektów zabytkowych.	Brak holistycznej opieki nad zespołem zabytków zlokalizowanych na obszarze ZPK, brak konkretnych wytycznych dla gmin spójnych na całym obszarze ZPK, dotyczących zachowywania walorów historycznych obiektów, dewastacja obiektów zabytkowych.	walor kulturowy i krajobrazowy	11	cały obszar ZPK	Z	Stworzenie konkretnych wytycznych dla gmin, spójnych na całym obszarze ZPK, dotyczących zachowywania walorów historycznych obiektów.
87.	G05	Nieaktualne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy[2)].	Brak spójnej polityki planistycznej, co ma wpływ na degradację walorów Parku.	walor kulturowy i krajobrazowy	11	gmina Brusy	Z	Opracowanie całościowej aktualizacji Studium gminy[2)] Brusy.
88.	G05	Niewykorzystanie potencjału ekspozycji krajobrazu.	1) Brak kształtowania wśród mieszkańców i turystów świadomości istnienia atrakcyjnych panoram ciągów i osi widokowych. 2) Lokalizowanie prywatnych domów	walor krajobrazowy	1) – 7 2) – 8	cały obszar ZPK	W	Dla 1): Kształtowanie wśród mieszkańców i turystów świadomości istnienia atrakcyjnych panoram osi widokowych poprzez warsztaty, tablice informacyjne w miejscach gdzie widok jest atrakcyjny.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			w miejscach wysoce atrakcyjnych krajobrazowo.					Dla 2): Kształtowanie wśród mieszkańców i turystów świadomości istnienia atrakcyjnych panoram osi widokowych poprzez warsztaty oraz wyznaczenie punktów widokowych i stworzenie przy nich zaplecza usługowego.
89.	G05	Niewykorzystanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji (ze względu np. na stan techniczny i standard zabudowy).	Budowa nowych obiektów bez poszanowania dla sąsiadującej zabytkowej zabudowy; niszczenie historycznych budynków i ich tradycyjnego układu na działce.	walor kulturowy	11	cały obszar ZPK	W	Sytuowanie nowych budynków w odległości pozwalającej na zachowanie proporcji i odległości pomiędzy budynkami w zagrodzie.
90.	G05	Wprowadzanie ogólnokrajowych przepisów i programów umożliwiających stosowanie uproszczonych procedur budowy domów (np. poprzez wprowadzenie	Powstawanie większej liczby budynków nieposiadających cech architektury regionalnej, lokalizowanie budynków poza obszarami zwartej zabudowy.	walor kulturowy i krajobrazowy	9	cały obszar ZPK	Z	Brak możliwości likwidacji zagrożenia z uwagi na skalę makro zamierzenia.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		zapisów Polskiego Ładu).						
91.	G05	Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy dla poszczególnych inwestycji, zamiast sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla większego obszaru.	Powstawanie budynków niezgodnych z tradycją regionu, powstawanie zabudowy bez właściwego zaplanowania jej jako całości.	walor kulturowy i krajobrazowy	12	cały obszar ZPK	Z	Sporządzanie przez gminy MPZP.
92.	G05.01	Intensywny rozwój jednostek osadniczych na bazie funkcji turystycznej prowadzący do urbanizacji terenów wiejskich.	Niekorzystne skutki funkcjonalno-przestrzenne, sozologiczne i krajobrazowe.	walor kulturowy i krajobrazowy	11	jednostka krajobrazowa K.7*: Charzykowy, Małe Swornegacie, Swornegacie, Funka, Męcikał, Skoszewo, Zbrzyca	W	Sporządzanie przez gminy MPZP oraz aktualizacja SUiKZP w gminie Brusy.
93.	G05.01	Niezgodna z przeznaczeniem gruntów lokalizacja dzikich pól	Dewaloryzacja wizualna kompleksu lasów na terenie Parku, występowanie większych	walor krajobrazowy	11	cały obszar ZPK	W	Egzekwowanie przez odpowiednie organy użytkowania lasu zgodnie z przepisami odrębnymi.

* *jednostki oznaczone na mapie zał. 3 cz. 2 jako strefa AA_7 – Typy krajobrazu*

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		biwakowych w lasach prywatnych.	skupisk zanieczyszczeń w okolicy pól biwakowych.					
94.	G05.01	Nasilone zainwestowanie związane z rozwojem turystki w dolinie Zbrzycy.	Utrata walorów krajobrazowych.	walor krajobrazowy	11	jednostka krajobrazowa K4[5)]: dolina Zbrzycy: Laska-Widno-Rolbik-Kaszuba	W	Sporządzenie MPZP, podjęcie spójnych działań z ukierunkowaniem form zagospodarowania i dopuszczonego zainwestowania.
95.	G05.01	Presja urbanizacyjna – zmiana destynacji turystycznych w związku z pandemią.	Zwiększona liczba pól biwakowych, w tym dzikich pól biwakowych w lasach prywatnych oraz zwiększona liczba osób z nich korzystających.	walor kulturowy i krajobrazowy	11	cały obszar ZPK	Z	Rozproszenie ruchu turystycznego równomiernie po całym obszarze Parku. Egzekwowanie przez powołane do tego służby użytkowania lasów zgodnie z ich przeznaczeniem.
96.	G05.01	Tendencja do rozprzestrzeniania się zabudowy poza obszary zwartej zabudowy wsi, niszczenie historycznych układów przestrzennych wsi, przedpola widokowe.	Szczególnie widoczne i niebezpieczne w rejonie większych miejscowości o atrakcyjnym położeniu w sąsiedztwie atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo miejsc o dobrej dostępności komunikacyjnej, zatracanie	walor kulturowy i krajobrazowy	11	cały obszar ZPK	W	Sporządzanie przez gminy MPZP oraz aktualizacja SUiKZP w gminie Brusy.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			pierwotnych historycznego układów ruralistycznych wsi.					
97.	G05.01	Zabudowa przesmyków między jeziorami.	Niekorzystne skutki krajobrazowe.	walor krajobrazowy	11	między Jez. Charzykowskim i Jez. Karsińskim oraz między Jez. Kruszyńskim i Jez. Somińskim	W	Ograniczenie nowej zabudowy, sporządzenie MPZP.
98.	G05.01	Zabudowa w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Narodowego „Bory Tucholskie”.	Negatywny wpływ zainwestowania na ochronę Parku Narodowego.	walory kulturowe i krajobrazowe	11	miejscowości: Owink, Drzewicz, Funka, Bachorze, Małe Swornegacie	W	Ograniczenie nowej zabudowy, sporządzenie planów miejscowych.
99.	G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.	1) Duże i intensywnie użytkowane niestrzeżone miejsce do kąpieli, plaże itp. 2) Jeziora, zwłaszcza w rejonie pomostów intensywnie, wydeptywane przez turystów. Powoduje to zniszczenie roślinności wodnej.	gatunek i siedlisko	Dla 1), 3), 4), 5) – 9; Dla 2), 7), 8) – 5; Dla 6) – 6	1) Jez. Niedźwiedzie 2) jez. Punk 3) Jez. Skoszewskie 4) jez. Moczadło 5) jez. Płęsno (k. Jez. Małołąckiego) 6) jez. Gardliczno Duże	W	Dla 1): Teren zwyczajowo wykorzystywany do wypoczynku nad wodą wyposażyć w zieleń urządzoną – wyznaczyć miejsca na zadrzewienia i zakrzewienia. Dla 2): Pozostawienie pasa o szerokości 50 m wokół jeziora do naturalnej sukcesji.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			3) Jezioro intensywnie wykorzystywane do kąpieli i turystyki. 4) Jezioro intensywnie wykorzystywane do kąpieli i turystyki. W obrębie jeziora od wielu lat istnieją dwa dzikie kąpieliska. 5) Jezioro użytkowane do kąpieli (wschodni i południowy brzeg). 6) Obecne niewielkie dzikie plaże wzdłuż. wschodniego brzegu jeziora. 7) Ruch rekreacyjny, w tym kąpiele w jeziorze i brodzenie skutkują niszczeniem roślinności brzegowej (w tym gatunków wskaźnikowych dla jezior lobeliowych), mącenie wody (pogarszanie warunków ekologicznych dla światłolubnych gatunków strefy litoralu), tworzenie trwałych wydepczysk			7) jez. Nawionek 8) Jez. Zmarłe		Dla 3): Jezioro stanowi własność prywatną, mimo że w jeziorze funkcjonuje odpływ. Należy uregulować własność jeziora zgodnie z przepisami Prawa wodnego. Następnie wyznaczyć miejsca do kąpieli – w południowej części zbiornika. Północne, wschodnie i zachodnie brzegi jeziora należy wyłączyć z użytkowania turystycznego, ze względu na obecność dużych skupisk ramienic. Dla 4): Ustanowienie planu ochrony dla rezerwatu przyrody Moczadło. Dla 5): Likwidacja nielegalnej zabudowy. Dla 6): Nielokowanie pomostów, kąpielisk, miejsc przeznaczonych do

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			pozbawionych roślinności, płoszenie fauny, zaśmiecanie. 8) W rejonie kąpielisk zniszczona roślinność brzegowa, także zbiorowiska ramienic.					kąpieli, miejsc do wypoczynku. Dla 7): Realizacja działań ochronnych zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody Nawionek. Dla 8): Organizacja zwyczajowego miejsca do wypoczynku/ kąpieli w pn.-wsch. części jeziora poprzez oznakowanie miejsca udostępnionego do kąpieli i kontrole doraźne przestrzegania ograniczeń. Nielokowanie pomostów, kąpielisk, miejsc przeznaczonych do kąpieli, miejsc do wypoczynku.
100.	G05.04	Niszczenie obiektów infrastruktury Parku oraz oznakowania szlaków turystycznych, a w konsekwencji	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, pedosfera	8	lokalnie, cały obszar Parku	W	Prowadzenie działań edukacyjnych Patrolowanie terenu przez odpowiednie służby i wolontariuszy.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		rozpraszanie ruchu turystycznego.						Naprawa zniszczonych obiektów. Informowanie podmiotów znakujących szlaki turystyczne (m.in. organizacje turystyczne) o konieczności dokonania napraw.
101.	G05.06	Dla 1), 2), 3): Usuwanie zadrzewień nadwodnych. Dla 4):Usuwanie zadrzewień nadwodnych przy granicy z łąkami.	Dla 1), 2), 3): Niszczenie strefy buforowej; Dla 4): Usuwanie naturalnej strefy buforowej, uruchamianie erozji.	gatunki i siedlisko	Dla 1) – 8 Dla 2), 3) – 5 Dla 4) – 6	1) Jez. Charzykowskie, jez. Witoczno (Wytoczno), Jez. Karsińskie (z Jez. Długim) 2) Jez. Kruszyńskie, Jez. Somińskie 3) jez. Leśno Górne, jez. Leśno Dolne 4) rz. Brda, rz. Chocina, rz. Zbrzyca	Dla 1), 2), 3) – W Dla 4) – Z	Dla 1), 2): Nieingerowanie w ukształtowanie linii brzegowej. Doraźne kontrole w tym zakresie. Dla 3): Niewycinanie zadrzewień i zakrzewień w pasie o szerokości 25 m wokół jeziora. Dla 4): pozostawienie roślinności nadrzecznej do naturalnej sukcesji w strefie ok. 25 m od brzegów rzeki.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
102.	G05.07	Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak, m. in. brak stref ochronnych wokół wszystkich stanowisk lęgowych.	Zmniejszenie sukcesu lęgowego, płoszenie, wzrost śmiertelności.	włochatka	7	obszar leśny ZPK (jednostki krajobrazowe K1, K2, K6[5)])	W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie procedur dla gatunków wymagających wyznaczenia stref ochrony. Edukacja kadr odpowiedzialnych za ochronę przyrody (np. urzędnicy gminni, nauczyciele, leśnicy) oraz grup społecznych w nią zaangażowanych (harcerze).
103.	G05.10	Zanikanie stosowania tradycyjnych materiałów do budowania ogrodzeń.	Dysharmonijny wygląd pozbawiający unikalnego charakteru poszczególnych wsi.	walor kulturowy i krajobrazowy	9	cały obszar ZPK	W	Promowanie dobrych praktyk z zakresu regionalnej architektury poprzez edukację, łatwiejszy dostęp do materiałów edukacyjnych.
104.	G01.08	Dzikie kąpieliska wpływające negatywnie na jezioro - zaburzające obrzeża i litoral.	Zaburzenia jakości wód powierzchniowych.	Jez. Skoszewskie, Jez. Zmarłe, jez. Moczadło	5	strefa brzegowa Jez. Skoszewskiego, Jez. Zmarłe, jez. Moczadło	W	Ograniczanie korzystania z kąpielisk.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
105.	G01.08	Wędkarstwo - zanęcanie ryb - wprowadzenie nutrientów do wód.	Zaburzenia jakości wód powierzchniowych, wprowadzanie nutrientów do wód.	Jez. Charzykowskie, Jez. Karsińskie, Jez. Niedźwiedzie, Jez. Duże Głuche (k. Laski), Jez. Duże Głuche i Jez. Małe Głuche (k. Chocińskiego Młyna), jez. Płęsno, Jez. Łąckie, Jez. Małołąckie, jez. Gardliczno Małe, jez. Gardliczno Duże Jez. Zmarłe, Jez. Skoszewskie	5	Jez. Charzykowskie, Jez. Karsińskie, Jez. Niedźwiedzie, Jez. Duże Głuche (k. Laski), Jez. Duże Głuche i Jez. Małe Głuche (k. Chocińskiego Młyna), jez. Płęsno, Jez. Łąckie, Jez. Małołąckie, jez. Gardliczno Małe, jez. Gardliczno Duże, Jez. Zmarłe, Jez. Skoszewskie	W	Regulacja prawna, edukacja.
106.	H01	Zanieczyszczenie koryt cieków, eutrofizacja jezior, zanieczyszczenia negatywnie wpływające na siedlisko gatunku oraz	Zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie bazy pokarmowej, wzrost śmiertelności, utrata siedlisk, utrata tarlisk.	1) troć jeziorowa (tarło, narybek, odrost) 2) sieja, sielawa, rak szlachetny, pstrąg potokowy, miętus 3) piekielnica, śliz, łabędź krzykliwy	1) – 12 2) – 9 3) – 8	Jez. Czarne, rz. Orla Struga	Z/W	Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazów likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych oraz likwidowania i niszczenia

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		dostępność bazy pokarmowej.		(przelotne), gągoł (lęgowe), nurogęś, zimorodek				zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (art. 17 ust. 1 pkt 3 i 9 ustawy o ochronie przyrody). Odpowiednia gospodarka wodna i wodno-ściekowa w zlewni, m. in. poprzez odpowiednie planowanie zalesienia i zadrzewienia. Poprawa jakości wód, ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do jezior. Projektowanie infrastruktury (w tym m.in. dróg) uwzgledniające wymogi chemiczne sąsiednich siedlisk związanych z wodą. Stała wymiana informacji nt. decyzji i działań wynikających z art. 118 ustawy o ochronie przyrody (PGW WP, RDOŚ, ZPK/PZPK). Prace utrzymaniowe na ciekach wodnych

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								dostosowane do potrzeb ochrony przyrody (PGW WP).
107.	H01.03	Inne zanieczyszczenia wód ze źródeł punktowych.	Woda odprowadzana ze stawów rybnych.	siedlisko	9	jez. Leśno Górne, jez. Leśno Dolne	W	Powolne spuszczanie wody ze stawów w okresach zwiększonych opadów. Ograniczanie rozbudowy stawów. Modernizacja technologii hodowlanej – w miarę możliwości wprowadzenie obiegu zamkniętego.
108.	H01.03	Inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych.	Zagrożeniem są bezpośrednie zrzuty ścieków do rzeki, zwłaszcza poza granicami Parku, a także dopływające wody z oczyszczalni ścieków jak i nielegalne zrzuty ścieków z zabudowy, co wpływa na degradację siedliska, poprzez jego użyźnienie i zmianę substratu dna.	gatunek	12	rz. Jarcewska Struga	Z	Skanalizowanie zabudowy w sąsiedztwie cieku. Modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z docelową modyfikacją technologii oczyszczania ścieków, celem zmniejszenia obciążania zanieczyszczeniami rzeki i Jez. Charzykowskiego.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
109.	H01.03	Inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych.	Do jeziora uchodzą ścieki z oczyszczalni ścieków.	siedlisko	6	Jez. Charzykowskie	W	Regularna kontrola eksploatowanych urządzeń oczyszczalni ścieków. Docelowo modernizacja oczyszczalni i rekultywacja jeziora Wegner (lub utworzenie by-passa) i/ lub renaturyzacja Jarcewskiej Strugi.
110.	H01.05	Spływy powierzchniowe z pól, pastwisk, dróg i powierzchni po zrębach, zrzuty ścieków do jezior i sieci melioracyjnej.	Eutrofizacja cieków, zbiorników wodnych i torfowisk, wzrost mętności i spadek przezroczystości wód.	siedliska przyrodnicze: 3110, 3140, 3160, 3260, 7110, 7140, 7230 isoetydy; kłoć wiechowata, skalnica torfowiskowa, lipiennik Loesela gatunki z rodzajów: kukułka, rosiczka i turzyca kruszczyk błotny, bagnica torfowa; mchy brunatne, torfowce	12	cały obszar Parku	W	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Kontrole uprawnionych służb. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów w zakresie gospodarki ściekami. Rozszerzenie działań edukacyjnych. Wprowadzenie buforu wyłączonego z cięć rębnych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
111.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	Dla 1), 2), 3): Do zbiornika wraz ze spływami powierzchniowymi wód dostają się zanieczyszczenia m.in. związków bogatych w azot i fosfor, co powoduje przyspieszoną jego eutrofizację. Dla 4): Do zbiornika wraz ze spływami powierzchniowymi wód dostają się zanieczyszczenia m.in. związków bogatych w azot i fosfor, co powoduje przyspieszoną jego eutrofizację. Do jeziora dostają się również wody z przyległych stawów rybnych. Wody te są zasobne w substancje odżywcze. Dla 5): Do cieku wraz ze spływami powierzchniowymi wód mogą dostać się	gatunki i siedlisko	Dla 1), 2), 3), 4) – 6; Dla 5) – 5 Dla 6) – 8	1) Jez. Łąckie z Jez. Małołąckim, jez. Dybrzk, jez. Kosobudno 2) Jez. Charzykowskie 3) Jez. Somińskie, jez. Witoczno (Wytoczno), Jez. Karsińskie (z Jez. Długim) 4) jez. Leśno Górne, jez. Leśno Dolne, Jez. Kruszyńskie 5) rz. Brda jez. Milachowo	W	Dla 1), 2): Pozostawienie drzewostanu w pasie o szerokości ok. 50 m dwóch wysokości drzewostanu) od brzegu jeziora w większości do naturalnego rozwoju, z wyjątkiem ewentualnej eliminacji gatunków obcych geograficznie i ekologicznie oraz ewentualnego kształtowania struktury tej strefy za pomocą cięć pielęgnacyjnych lub przerębowych. Dla 3), 4): Pozostawienie przyjeziornych zadrzewień i zakrzewień wzdłuż linii brzegowej. Prowadzenie bruzd ornych równolegle do linii brzegowej jeziora, celem ograniczenia spływów powierzchniowych w kierunku jeziora w pasie

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			zanieczyszczenia m.in. związków bogatych w azot i fosfor, co powoduje jego eutrofizację i związane z tym zmętnienie wody. Dla 6): Dopływ zanieczyszczeń w ramach funkcjonowania gospodarstw rolnych i w związku z wypasem zwierząt.					co najmniej 200 m od brzegów zbiornika. Rekomendowana zamiana terenów użytkowanych jako role na łąki i pastwiska w pasie co najmniej 200 m od brzegów zbiornika. Dla 5): Pozostawienie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż cieku w odległości co najmniej 2 wysokości drzewostanu (ok. 50 m). Prowadzenie bruzd ornych równolegle do brzegu rzeki, celem ograniczenia spływów powierzchniowych w jej kierunku w pasie co najmniej 200 m od jej brzegów. Niezamienianie przeznaczenia gruntów z łąk i pastwisk na grunty orne w odległości min. 100 m od brzegu rzeki.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								Dla 6): Niezwiększanie terenów przeznaczonych pod wypas zwierząt gospodarczych.
112.	H01.05	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.	Zagrożeniem są dostające się ze spływami powierzchniowymi substancje odżywcze, cząstki materii i gleby itp. z odlesionego fragmentu stoku (linia oddziałowa), który jest stromo nachylony. W rejonie spływu powierzchniowego widoczne wyraźnie rozluźnienie roślinności podwodnej.	gatunek i siedlisko	5	jez. Sosnówek	W	Obsadzenie obrzeża jeziora w miejscu spływu powierzchniowego krzewami np. czeremchą zwyczajną, wierzbą szarą, wierzbą uszatą, wierzbą iwą.
113.	H01.08	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych.	Dla 1): Lokalizowanie zabudowy oraz obiektów tymczasowych typu holenderki, przyczepy kampingowe oraz zabudowy całorocznej itp. w otoczeniu jeziora powodujące dostawę do zbiornika substancji	gatunek i siedlisko	Dla 1), 2), 3), 5), 6) – 6 Dla 4), 7) – 9	1) jez. Punk 2) jez. Leśno Dolne, jez. Dybrzk, Jez. Łąckie z Jez. Małołąckim 3) Jez. Charzykowskie	W	Dla 1): Nielokowanie zabudowy, w tym tymczasowej, w pasie 100 m wokół jeziora. Nowopowstająca zabudowa musi mieć podłączanie do kanalizacji sanitarnej.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			przyspieszających eutrofizację. Dla 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8): Obecne dopływy zanieczyszczeń z zabudowy o nieuregulowanej gospodarce wodno-ściekowej.		Dla 8) – 8	4) jez. Płęsno (k. Jez. Małołąckiego) 5) jez. Kosobudno 6) Jez. Karsińskie (z Jez. Długim) 7) Jez. Skoszewskie jez. Milachowo		Dla 2): Kontrola szczelności zbiorników na nieczystości płynne. Kontrola legalności zabudowy. Dla 3): Kontrola legalności zabudowy. Egzekwowanie przez nadzór budowalny wykonywania decyzji dot. usunięcia nielegalnej zabudowy. Dla 4): Likwidacja nielegalnej zabudowy. Dla 5): Okresowa kontrola szczelności szamb. Skanalizowanie zabudowy w miejscowości Czernica. Dla 6): Okresowa kontrola szczelności zbiorników na nieczystości płynne. Dla 7): Skanalizowanie miejscowości Skoszewo. Do tego czasu okresowa

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								kontrola szczelności zbiorników na ścieki. Dla 8): Kontrole szczelności szamb.
114.	H01.09	Zanieczyszczenie wód w wyniku resuspensji osadów historycznych.	Zmiany troficzne zbiornika, pogarszanie jakości wód powierzchniowych.	Jez. Charzykowskie	11	jez. Wegner	Z	Rekultywacja zbiornika lub/ i utworzenie by-passa.
115.	H05.01	Odpady i odpadki stałe.	Liczne śmieci zwłaszcza w południowej części jeziora.	gatunek i siedlisko	5	1) jez. Płęsno (k. Małołąckiego) 2) jez. Milachowo Jez. Niedźwiedzie	W	Dla 1): Usunięcie odpadów przez właściciela terenu lub aktualnego użytkownika. Dla 2): Uprzątniecie odpadów przez właściciela terenu, bądź aktualnego użytkownika. Dla 3): Zwiększenie częstotliwości usuwania odpadów z wyznaczonych miejsc. Uprzątnięcie odpadów przez zarządcę terenu.
116.	H06.01	Zakłócanie ciszy przez turystów odwiedzających Park.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera	6	lokalnie, cały obszar Parku, zwłaszcza	W	Egzekwowanie zakazu organizowania rajdów motorowych

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
						w rejonie miejscowości Charzykowy i Swornegacie		i samochodowych w przestrzeni Parku oraz ograniczenie używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych. Prowadzenie działań edukacyjnych. Patrolowanie terenu przez odpowiednie służby.
117.	H07	Nieestetyczne zagospodarowanie przedpola ZPK.	Zniekształcony odbiór walorów krajobrazowych Parku. Osoby odwiedzające ZPK nie mają świadomości gdzie dokładnie przebiega granica dlatego istnieje szansa pomyłki.	walor krajobrazowy	12	obszar sąsiadujący z ZPK	Z	Wyraźne oznakowanie granic Parku. Krajobrazowego, np. tablicami.
118.	H07	1) Sytuowanie obiektów dysharmonizujących krajobraz. 2) Sytuowanie obiektów za blisko linii brzegu jeziora.	Dla 1): Dewastacja widoków z przedpól ekspozycji, punktów i osi widokowych. Dla 2): Dysharmonizacja naturalnego charakteru wnętrz widokowych	walor krajobrazowy	Dla 1) – 11 Dla 2) – 8	Dla 1): cały obszar ZPK Dla 2): 100 m od linii brzegu.	W	Dla 1): Działania edukacyjne związane ze stosowaniem kolorystyki obiektów i zagospodarowania dopasowane do otoczenia.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			kompleksu jezior na terenie Parku.					Dla 2): Wprowadzanie ograniczeń zabudowy w MPZP i wprowadzanie stref ochrony widoku do gminnych dokumentów planistycznych.
119.	H07	Zanieczyszczanie powierzchni Parku odpadami pozostawionymi przez turystów.	Degradacja środowiska przyrodniczego.	biosfera, hydrosfera, pedosfera	6	cały obszar Parku, zwłaszcza w pobliżu miejsc postojowych i na głównych szlakach turystycznych	W	Montaż śmietników w newralgicznych punktach. Zbieranie i wywożenie odpadów stałych. Prowadzenie działań edukacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem lokalnej młodzieży szkolnej. Włączenie wolontariuszy w akcje porządkowe.
120.	H07	1) Zarastanie terenów przedpola widokowego dla punktów i ciągów widokowych. 2) Zarastanie terenów przedpola	Zmniejszanie się atrakcyjności krajobrazowej ZPK.	walor krajobrazowy	Dla 1) – 11 Dla 2) – 6	1) przedpola ekspozycji z punktów widokowych 2) punkt widokowy przy drodze 212	W	Dla 1): Systematyczne pielęgnowanie, w tym przycinanie drzew na obszarze przedpola widokowego. Dla 2): Wyznaczenie punktów widokowych

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		widokowego widocznego z punktów widokowych.				w rejonie Charzyków		i stworzenie przy nich zaplecza usługowego.
121.	H1.06	Spływ z dróg wód z zanieczyszczenia-mi.	Zanieczyszczanie wód związkami humusowymi i zawiesiną.	jez. Nawionek, jez. Gardliczno Małe, rz. Brda, rz. Orla Struga, jez. Witoczno	8	zlewnia bezpośrednia jez. Nawionek, jez. Gardliczno Małe, rz. Brda, rz. Orla Struga, jez. Witoczno	W	Retencja wód z dróg poprzez przelewowe odstojniki – doły chłonne.
122.	I01	Gatunki inwazyjne wnikające do fitocenoz naturalnych z terenów osiedli, ośrodków wypoczynkowych, bądź zawlekane z transportem.	Czeremcha amerykańska zmienia fizjonomię i trofię ekosystemów leśnych. Pozostałe gatunki inwazyjne wywołują aktualnie wyłącznie punktowe zmiany we florze ZPK, możliwa jest jednak ich ekspansja.	wszystkie typy ekosystemów	8	wsie, osady, ośrodki wypoczynkowe, doliny cieków, sieć dróg, lasy	W/Z	Kontrola miejsc występowania i usuwanie inwazyjnych gatunków obcych.
123.	I01	Obce gatunki inwazyjne	1) Obecne gatunki roślin spotykane nad jeziorem: niecierpek gruczołowaty, rdestowiec japoński, rdestowiec sachaliński.	gatunek i siedlisko	8	1) Jez. Karsińskie (z Jez. Długim), Jez. Charzykowskie 2) rz. Zbrzyca. jez. Welsyk	W	Dla 1), 2): Stały monitoring linii brzegowej jezior i rzeki, usuwanie pojawiających się osobników gatunków inwazyjnych.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			2) Obecne gatunki roślin: niecierpek gruczołowaty, rdestowiec japoński, rdestowiec sachaliński, kolczurka klapowana. 3) Obecność amura w jeziorze przyczynia się do eliminacji roślinności podwodnej (gatunek jest skutecznym fitofagiem, wyjadającym roślinność podwodną). Ponadto w jeziorze hodowany jest karp, który żerując przyczynia się do mieszania osadów dennych i zwiększonej resuspensji fosforu.					Dla 3): Analiza składu ichtiofauny – odłowy kontrolne ryb w celu określenia składu gatunkowego i struktury ilościowej oraz ocena zasobów bazy pokarmowej. Pozwolą na rozpoznanie stanu populacji ewentualnych gatunków obcych i określenie zasad ich usunięcia z jezior. Wędkowanie bez zanęty. Niezarybianie jezior karpiem, karasiem srebrzystym, amurem białym, tołpygą pstrą i tołpygą białą oraz innymi obcymi gatunkami ryb. Dozwolone zarybienia tylko gatunkami naturalnie występującymi w jeziorze z wykorzystaniem populacji ryb ze zlewni Brdy.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
124.	J02.01	1) Melioracja łąk i terenów leśnych, przesuszanie terenów. 2) Zmniejszanie powierzchni siedlisk gatunku poprzez melioracje/ zasypywanie terenu.	1) Spływ biogenów do zlewni, zmiany siedliskowe. 2) Ograniczenie bazy żerowiskowej.	1) wybrane siedliska hydrogeniczne w obszarze ZPK, np. 7140; przekształcona zlewnia endoreiczna Brdy 2) żuraw, lerka	Dla 1) – 8 Dla 2) – 4	1) wskazane punktowo w plikach .shp z opisem 2) teren od m. Wielkie Chełmy do m. Leśno; dolina Zbrzycy od m. Rolbik do m. Widno; rz. Orla Struga od źródeł do m. Asmus; m. Płęsno (żuraw), cały obszar ZPK (poza obszarami zwartej zabudowy)	W	Dla 1): Prowadzenie działań ochrony czynnej, sprawdzenie stanu prawnego (identyfikacja właściciela), wykorzystanie kompetencji organu budowalnego, ewentualnie wykup. Dla 2): Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych (art. 17 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody). Ekstensywna gospodarka rolna. Programy rolno-środowiskowo-klimatyczne. Stała wymiana informacji nt. decyzji i działań wynikających z art. 118 ustawy o ochronie

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								przyrody (PGW WP, RDOŚ, ZPK/PZPK). Prace utrzymaniowe na ciekach wodnych dostosowane do potrzeb ochrony przyrody (PGW WP).
125.	J02.01.02	Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych.	Dla 1): Do jezior uchodzą liczne rowy melioracyjne odwadniające tereny łąkowe i bagienne. Do wód dostają się zanieczyszczenia m.in. związków bogatych w azot i fosfor. Dla 2), 3): Obecny rów melioracyjny, który wpływa na stan uwodnienia torfowisk i jezior (m.in. zabarwienie wody substancjami humusowymi).	gatunek i siedlisko	Dla 1) – 6 Dla 2) – 8 Dla 3) – 7	1) jez. Leśno Górne, jez. Leśno Dolne 2) jez. Duży Babionek jez. Mechówek	W	Dla 1): Niezamienianie terenów użytkowanych jako łąki i pastwiska na pola uprawne. Dla 2):Niekonserwowanie istniejącego rowu melioracyjnego. Niewykonywanie melioracji odwadniających w zlewni bezpośredniej jeziora Dla 3): Niekonserwowanie rowu melioracyjnego.
126.	J02.03	1), 2) Antropogeniczne przekształcenia koryt rzecznych,	1), 2) Utrata siedlisk, zmniejszenie sukcesu lęgowego, zmniejszenie	1) skójka gruboskorupowa, różanka, rak szlachetny	Dla 1) – 3 Dla 2) – 2	1), 2) rz. Brda, rz. Zbrzyca, rz. Młosina, rz. Kulawa (skójka	W	Dla 1), 2): Ścisłe przestrzeganie i egzekwowanie zakazu likwidowania, zasypywania

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
		regulowanie (prostowanie) i zmiana przebiegu koryt rzecznych. 3) „Udrażnianie" szlaków wodnych poprzez usuwanie martwych drzew z koryt.	bazy pokarmowej, utrata miejsc lęgowych. 3) Ograniczenie bazy żerowiskowej, utrata żerowisk i schronień.	2) gągoł, nurogęś, zimorodek 3) zimorodek, troć jeziorowa (tarło, narybek), pstrąg potokowy, miętus, piekielnica i inne	Dla 3) – 9	gruboskorupowa, różanka, gągoł, nurogęś, zimorodek), rz. Orla Struga. 3) rz. Brda, rz. Zbrzyca, rz. Chocina, rz. Kulawa, rz. Młosina, rz. Kłonecznica		i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych (art. 17 ust. 1 pkt 9 ustawy o ochronie przyrody). Ekstensywna gospodarka rolna. Programy rolno-środowiskowo-klimatyczne. Stała wymiana informacji nt. decyzji i działań wynikających z art. 118 ustawy o ochronie przyrody (PGW WP, RDOŚ, ZPK/PZPK). Prace utrzymaniowe na ciekach wodnych dostosowane do potrzeb ochrony przyrody(PGW WP). Dla 3): Renaturyzacja/ rewitalizacja rzek i ich dolin, w tym ograniczenie/ dostosowanie udrażniania koryt rzecznych (art. 118

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								ustawy Prawo wodne) do potrzeb ochrony gatunkowej/siedliskowej; ew. tworzenie szlaków wodnych o podwyższonym stopniu trudności.
127.	J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie.	1) Na odcinku od Kaszuby do Rolbik Młyna następuje wykaszanie roślinności wodnej w rzece. Zabieg powoduje okresowe zmętnienie rzeki i następuje uwalnianie zanieczyszczeń zdeponowanych w osadzie do toni wodnej. 2) W rejonie Ciecholew następuje wykaszanie roślinności wodnej w rzece. Zabieg powoduje okresowe zmętnienie rzeki i uwalnianie zanieczyszczeń zdeponowanych	gatunki i siedlisko	8	1) rz. Zbrzyca 2) rz. Brda 3) rz. Młosina 4) rz. Chocina	W	Na obszarze Parku wskazana rezygnacja z koszenia roślinności wodnej lub koszenie roślinności z jednej strony brzegu, z pozostawieniem roślinności po przeciwnej stronie w danym sezonie wegetacyjnym.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			w osadzie do toni wodnej. 3) Na odcinku od Leśna do Kaszuby następuje wykaszanie roślinności wodnej w rzece. Zabieg powoduje okresowe zmętnienie rzeki i uwalnianie zanieczyszczeń zdeponowanych w osadzie do toni wodnej. Usuwanie roślinności wodnej z dna rzeki w ramach prowadzonych prac utrzymaniowych.					
128.	J02.10	Gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia.	Ograniczenie bazy żerowiskowej, płoszenie, degradacja siedlisk.	1) troć jeziorowa (tarło, narybek) 2) pstrąg potokowy, minóg strumieniowy, miętus piekielnica, śliz, skójka gruboskorupowa,	Dla 1) –12 Dla 2) – 9 Dla 3) – 8	rz. Brda, rz. Zbrzyca, rz. Młosina, rz. Kulawa (skójka gruboskorupowa, różanka), rz. Orla Struga, rz. Kłonecznica, rz. Chocina,	W	Renaturyzacja/ rewitalizacja rzek i ich dolin, w tym ograniczenie/ dostosowanie udrażniania koryt rzecznych (art. 118 ustawy Prawo wodne) do potrzeb ochrony gatunkowej/ siedliskowej (np. ograniczenie hakowania i koszenia).

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
				różanka, rak szlachetny		rz. Czerwona Struga		
129.	J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód – spływ wód opadowych z terenów zabudowy.	Zmiany troficzne zlewni, zaburzenie przepływów, pogarszanie jakości wód powierzchniowych.	Jez. Charzykowskie	12	obszar zabudowy – miejscowość Charzykowy oraz Chojnice	Z/W	Retencja w miejscu powstawania opadu, zbiorniki ewaporacyjno-chłonne.
130.	J02.05.02	Modyfikowanie akwenów wód stojących.	Tworzenie stawów.	siedlisko	9	1) Jez. Duże Głuche k. Laski 2) jez. Leśno Górne, jez. Leśno Dolne	Dla 1) – Z Dla 2) – W	Dla 1): Kontrole legalności budowy stawów i egzekwowanie ewentualnych decyzji ograniczających ich użytkowanie. Dla 2): Niepodejmowanie nowych inicjatyw budowy stawów w sąsiedztwie zbiornika i w rejonie rz. Młosiny.
131.	J02.05.05	Niewielkie projekty hydrotechniczne, jazy.	1) Jaz na Kulawie poniżej Jez. Głuche Małe. 2) Brak możliwości migracji ryb ze zlewni Zbrzycy w efekcie piętrzenia wody na Kulawie poniżej jeziora. 3) Niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy –	gatunki i siedlisko	9	1) Jez. Duże Głuche k. Laski 2) Jez. Głuche Małe k. Laski rz. Kulawa	Dla 1), 2) – Z Dla 3) – W	Realizacja działań ochronnych zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Kulawy”.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			brak możliwości migracji ryb ze zlewni Zbrzycy w efekcie piętrzenia wody na Kulawie poniżej jeziora.					
132.	J02.06	Pobór wód powierzchniowych.	Zmiana stosunków wodnych zlewni.	rz. Kłonecznica	11	rz. Kłonecznica	W	Wykorzystanie kompetencji organu ochrony środowiska, przegląd ekologiczny.
133.	J02.06.01	Pobór wód powierzchniowych na potrzeby rolnictwa.	Przy gospodarstwie rolnym w północno-zachodniej części jeziora zainstalowano pompę do poboru wód.	siedlisko	5	jez. Milachowo	W	Kontrola legalności instalacji urządzenia, uregulowanie użytkowania pozwoleniem wodnoprawnym.
134.	J02.06.05	Pobór wód powierzchniowych przez zakłady hodowli ryb.	Wysychanie, ograniczenie bazy żerowiskowej, utrata tarlisk, utrata siedlisk.	1) troć jeziorowa (tarło, narybek) 2) pstrąg potokowy, minóg strumieniowy, miętus piekielnica, śliz, skójka gruboskorupowa, rak szlachetny, różanka	Dla 1) – 12 Dla 2) – 9 Dla 3) – 8	rz. Kłonecznica, rz. Kulawa, rz. Brda (odcinkowo)	W	Renaturyzacja/ rewitalizacja rzek i ich dolin, odpowiednia gospodarka wodna i wodno-ściekowa w zlewni. Propagowanie hodowli ryb o zamkniętym obiegu wody.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
135.	J02.15	Przegrzewanie wód (jeziora i rzeki).	Ograniczenie bazy żerowiskowej, utrata siedlisk.	troć jeziorowa (odrost), sielawa, sieja	9	jeziora przepływowe, troć jeziorowa, sielawa, sieja	W	Zalesienie, zacienianie brzegów.
136.	J03.01	Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska.	Nadmierny dopływ substancji ze zlewni może skutkować przeżyźnieniem jeziora.	gatunek i siedlisko	5	jez. Gardliczno Małe	W	W trakcie wykonywania cięć rębnych utrzymywanie wokół jeziora pasa drzewostanu wyłączonego z użytkowania rębnego o szerokości ok. 50 m (2 wysokości drzewostanu).
137.	J03.02	Wprowadzenie nierodzimych gatunków. roślinności do przydomowych ogrodów.	Wypieranie i zanikanie gatunków rodzimych, zanik tradycyjnych wiejskich ogrodów przydomowych z roślinnością charakterystyczną dla regionu Kaszub.	walor kulturowy	9	cały obszar ZPK	W	Działania edukacyjne wśród mieszkańców wskazujące rodzime gatunki roślin dla obszaru ZPK, ułatwienie dostępu do rodzimych gatunków roślin.
138.	J03.02. 01	Brak drożności rzek - bariery dla migracji.	Fragmentacja populacji, utrata siedlisk.	1) troć jeziorowa (tarło, narybek). 2) pstrąg potokowy, minóg strumieniowy, piekielnica, miętus	Dla 1) – 12 Dla 2) – 9	punktowo: MEW-y i inne piętrzenia bez przepławek (rz. Zbrzyca), piętrzenie na rz. Kulawie	W	Umożliwienie migracji organizmów – udrożnienie rzek (przepławki, likwidacja barier).

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
						w rejonie wypływu z Jez. Głuche Małe, rz. Czerwona Struga		
139.	K02	Samoistne zarastanie łąk.	Utrata siedlisk.	derkacz	6	łąki przy Jarcewskiej Strudze	W	Programy edukacyjne dla rolników ukierunkowane na promocję ekstensywnej gospodarki rolnej. Promowanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
140.	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja).	W porównaniu z danymi z lat 2004-2005 w jeziorze obserwowany jest wzrost udziału gatunków naczyniowych w zbiorowiskach ramienic.	gatunek i siedlisko	6	Jez. Zmarłe	W	Ograniczenia w udostępnianiu jeziora dla amatorskiego połowu ryb (ograniczona liczba osób, ograniczony termin, wykluczenie spiningu, niestosowanie zanęt).
141.	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej.	Odkładanie się materii organicznej na dnie zbiornika.	gatunek i siedlisko	11	Jez. Długie (k. Męcikała)	W	W trakcie wykonywania cięć rębnych utrzymywanie wokół zbiornika wraz z przyjeziornym torfowiskiem pasa drzewostanu wyłączonego

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
								z użytkowania rębnego o szerokości ok. 50 m (2 wysokości drzewostanu).
142.	K03.04	Drapieżnictwo głównie ze strony: 1) łasicowatych (w tym wizona- norki amerykańskiej), 2) jenota, 3) kruka, 4) dzika, 5) lisa, 6) ryb drapieżnych.	Utrata lęgów.	Dot 1): bąk, błotniak stawowy włochatka, zimorodek, dzięcioł czarny Dot.3): bielik Dot.1) i 2): gągoł (lęgowe) Dot. 1) i 5): gęgawa, nurogęś Dot. 3) i 5): lelek Dot. 1), 3), 5): derkacz Dot. 3) 4) i 5): puchacz Dot. 1) ,3), 4) i 5): żuraw, lerka Dot. 6): traszka grzebieniasta, kumak nizinny	5	cały obszar ZPK	W	Monitorowanie populacji drapieżników. Współpraca z kołami łowieckimi w kwestii regulacji populacji drapieżników łownych. Udział ZPK/PZPK w procesie opiniowania/uzgadniania rocznych planów łowieckich. Bliska współpraca pomiędzy ZPK a Dyrektorem PN „Bory Tucholskie” w procesie opiniowania/uzgadniania rocznych planów łowieckich.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
143.	M01	Globalne zmiany klimatyczne.	Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych wpływających na wygląd krajobrazu oraz stan techniczny budynków (silne wiatry) – straty w terenach leśnych oraz obiektach zabytkowych.	walor kulturowy i krajobrazowy	12	cały obszar ZPK	Z	Brak możliwości likwidacji zagrożenia z uwagi na skalę makro zamierzenia.
144.	M01.02	Zmiany klimatyczne.	Obniżenie poziomu wody w ciekach, przesuszenie siedlisk zależnych od wód.	siedliska przyrodnicze: 3260, 7110, 7120, 7140, 7230, 7210, 91D0 wraz z charakterystyczną florą	12	cały obszar Parku	Z	Zagrożenie niemożliwe do wyeliminowania w skali Parku, istotne jest rozszerzenie działań edukacyjnych dotyczących wpływu człowieka na klimat oraz lokalnie eliminacja skutków poprzez retencjonowanie wód (m. in. mała retencja).
145.	M02.03	Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku.	1) Nieodnalezienie populacji elismy wodnej *Luronium natans*, najprawdopodobniej w związku z zaawansowanymi procesami dystrofizacji zbiornika.	gatunek i siedlisko	11	Dla 1): Jez. Długie (k. Męcikała) Dla 2): jez. Żabionek (k. Męcikała)	W	Okresowe monitorowanie obrzeży i być może odnalezienie gatunków; ew. reintrodukcja gatunków.

L.p.	Kod EEA[4)]	Opis zagrożenia (źródło zagrożenia)	Skutki oddziaływania zagrożenia	Przedmiot ochrony objęty zagrożeniem	Kat. zagr.	Lokalizacja zagrożenia (główne miejsca występowania)	Typ zagr. W- wewn. Z- zewn.	Możliwe sposoby eliminacji
			2) Ustępowane lobelii jeziornej *Lobelia dortmanna* najprawdopodobniej w związku z przekształceniem wód zbiornika przez dawną eksploatację torfu w jego sąsiedztwie (zakwaszanie i zmniejszenie przejrzystości wody).					

Rozdział 3.
Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.

1. W obrębie Parku i jego otoczenia wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych, zwane dalej strefami ustaleń Planu ochrony (B), do których odnoszą się zapisy planu:
   1) BK Kontynuacja istniejącego sposobu użytkowania terenu Parku lub ochrony jego zasobów:
      a) BK_I Zachowanie krajobrazu leśnego:
         – BK_I_1 Zachowanie i poprawa stanu siedlisk przyrodniczych poprzez brak działań gospodarczych lub działania ochronne,
         – BK_I_2 Kontynuacja i rozwój gospodarki leśnej w lasach Skarbu Państwa, w sposób optymalizujący funkcję ochronną lasów i integrujący ją z celami ochrony Parku, nadający priorytet uwzględnianiu szczególnych potrzeb przyrodniczych,
      b) BK_II Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych lądowych terenów nieleśnych:
         – BK_II_1 Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolniczych oraz otwartego charakteru innych siedlisk nieleśnych,
         – BK_II_2 Utrzymanie użytkowania kośnego lub wypasowego łąk i innych użytków zielonych,
      c) BK_III Zachowanie śródlądowych wód powierzchniowych i obszarów podmokłych, wraz z buforem o szerokości 100 m,
      d) BK_IV Zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej:
         – BK_IV_1 Utrzymanie tradycyjnego kulturowego układu przestrzennego,
         – BK_IV_2 Utrzymanie stref i obiektów ochrony archeologicznej;
   2) BM Modyfikacja lub rozwój istniejącego sposobu użytkowania Parku:
      a) BM_I Modyfikacja gospodarki leśnej w lasach Parku, w tym lasów niepaństwowych:
         – BM_I_1 Obszary proponowane do wyłączenia z użytkowania w ramach gospodarki leśnej i poddania ochronie jako formy ochrony przyrody,
         – BM_I_2 Obszary proponowane do wyłączenia z użytkowania w ramach gospodarki leśnej w ramach ochrony gatunkowej,
         – BM_I_3 Obszary proponowane do wyłączenia z użytkowania rębnego,
         – BM_I_4 Obszary proponowane do modyfikacji cięć gospodarczych,
         – BM_I_5 Inne modyfikacje gospodarki leśnej,
      b) BM_II Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony naturalnych i półnaturalnych ekosystemów nieleśnych:
         – BM_II_1 Przywrócenie lub modyfikacja ekstensywnego użytkowania łąk, turzycowisk i muraw napiaskowych,

c) BM_III Modyfikacja sposobów gospodarowania wodą:
   – BM_III_1 Poprawa warunków uwodnienia cennych siedlisk wodnych i podmokłych,
   – BM_III_2 Utrzymanie lub poprawa oddziaływań organizmów w ramach struktury ekosystemów wodnych,
   – BM_III_3 Zahamowanie wpływu biogenów pochodzenia antropogenicznego na cenne siedliska wodne i podmokłe,
   – BM_III_4 Odtwarzanie funkcji obszarów bezodpływowych oraz mikroretencja obszarowa w lasach,
   – BM_III_5 Retencjonowanie wód na gruntach nieleśnych,
d) BM_IV Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony zasobów kulturowych i walorów krajobrazowych:
   – BM_IV_1 Indywidualna ochrona obszarów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym,
   – BM_IV_2 Indywidualna ochrona obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym,
   – BM_IV_3 Rewaloryzacja walorów wizualnych krajobrazu,
   – BM_IV_4 Kanalizacja antropopresji poprzez utrzymanie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej:
      - BM_IV_4a Szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne,
      - BM_IV_4b Istniejąca i proponowana inna infrastruktura turystyczno-rekreacyjna,
      - BM_IV_4c Kanalizacja ruchu tranzytowego,
      - BM_IV_4d Ograniczenia wykorzystania turystycznego,
      - BM_IV_4e Preferowane możliwe lokalizacje miejsc postoju Tramwaju Wodnego,
      - BM_IV_4f Możliwe wykorzystanie edukacyjne i turystyczne wybranych obiektów,
e) BM_V Inne aktywne działania ochronne:
   – BM_V_1 Tworzenie dodatkowych sztucznych miejsc rozrodu dla zwierząt,
   – BM_V_2 Poprawa warunków siedlisk wodnych i skuteczności migracji organizmów wodnych za pomocą działań hydrotechnicznych,
f) BM_VI Modyfikacja lub rozwój zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania):
   – BM_VI_1 Tereny dopuszczalnych przekształceń i rozwoju istniejącego zainwestowania, w tym zabudowy,
g) BM_VII Ograniczenie przekształceń:
   – BM_VII_1a Utrzymanie otwartego charakteru przedpól widokowych związanych z punktami i ciągami widokowymi,
   – BM_VII_1b Niewyznaczanie miejsc pod zabudowę poza obecny obszar zwartej zabudowy - dotyczy również niewyznaczania miejsc pod zabudowę na obszarach zabudowy rozproszonej,

- BM_VII_2a Nieprzegradzanie cieków obiektami i budowlami piętrzącymi,
- BM_VII_2b Nielokalizowanie zabudowy na stokach o nachyleniu powyżej 10°,
- BM_VII_2c Nieużywanie (ze wskazanymi w § 13 ust. 3 odstępstwami) statków o napędzie spalinowym i elektrycznym oraz urządzeń pływających w rozumieniu art. 5 ust. 1. pkt 1 lit. h ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1097, 2642, z 2023 r. poz. 1588, 2029)) – zwanej dalej ustawą o żegludze śródlądowej,
- BM_VII_2d Ograniczenie i zahamowanie niekontrolowanego rozwoju przestrzennego – ochrona walorów krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych,
- BM_VII_3 Ochrona gruntów pochodzenia organicznego oraz gleb leśnych przed zmianą użytkowania: Kontrola i nadzór w procedurach opiniowania i uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy;

3) BW Obszary realizacji działań ochronnych wyłączone z ustaleń Planu ochrony ze względu na obowiązywanie przepisów odrębnych:
   - BW_I Obszary realizacji działań ochronnych wynikających z zapisów i ustaleń zatwierdzonych planów ochrony lub zadań ochronnych dla rezerwatów.

2. W obrębie Parku i jego otoczenia wyznacza się następujące obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony (C):
   1) C_I Strefy ochrony krajobrazów o cechach priorytetowych proponowane do uwzględnienia w ramach audytu krajobrazowego;
   2) C_II Obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie formą ochrony prawnej lub jej uzupełnienia:
      - C_II_1 Obszary rekomendowane do ochrony rezerwatowej,
      - C_II_2 Obszary rekomendowane do ochrony w formie użytków ekologicznych,
      - C_II_3 Obszary rekomendowane do ochrony w formie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
      - C_II_4 Obiekty lub obszary rekomendowane do ochrony w formie pomników przyrody,
      - C_II_5 Obszary objęte ochroną rezerwatową rekomendowane do uzupełnienia stanu wiedzy,
      - C_II_6 Obszary objęte formą ochrony przyrody rekomendowane do aktualizacji ochrony czynnej do wymagań ochrony lichenobioty;
   3) C_III Obiekty do objęcia innymi, pozaustawowymi formami ochrony cennych obiektów przyrody nieożywionej – geostanowiska;
   4) C_IV Obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej:

- C_IV_1 Obiekty lub zespoły obiektów rekomendowane do ujęcia w wojewódzkim rejestrze zabytków,
- C_IV_2 Obszary rekomendowane do uznania za park kulturowy;

5) C_V Obszary rekomendowane do włączenia do Parku;
6) C_VI Obszary zachowania zewnętrznej ekologicznej łączności przestrzennej;
7) C_VII Obszary do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w pierwszej kolejności.

3. Lokalizację stref wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 4 do uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego.
4. W przypadku uwzględniania granic stref w aktach prawnych i decyzjach administracyjnych koniecznie jest dostosowanie tych granic do skali opracowania oraz uwzględnienie uwarunkowań wynikających z aktualnego stanu prawnego obszarów, których akty te lub decyzje dotyczą.

Rozdział 4.
Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5.

Określa się następujące działania w sferze prawnej związane z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu odnoszące się do obszarów i obiektów objętych rekomendacjami Planu ochrony:

1) proponowane uwzględnienie w trakcie prac nad audytem krajobrazowym województwa pomorskiego wykonywanym zgodnie z art. 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 977 ze zm.)[6)] następujących stref ochrony krajobrazów w obrębie krajobrazów o cechach priorytetowych, oznaczonych jako strefy C_I:

Lp.	Kod strefy	Proponowana nazwa	Lokalizacja	Opis ogólny strefy	Rekomendacje zgodnie z art. 20. ust. 4 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody oraz charakterystyka szczegółowa miejsca
1.	C_I	Leśno	wschodnie przedpole ekspozycji miejscowości Leśno wraz z jez. Leśno Dolne i jez. Leśno Górne	Tereny otwarte krajobrazu rolniczego wraz z lustrem wody o zróżnicowanej linii brzegowej, ograniczone ścianą lasu	Rekomendacja: przedpola ekspozycji, punkty widokowe, przedpola widokowe. Charakterystyka: Strefa z ważnymi dla Parku historyczno-kulturowymi walorami otwartych krajobrazów.
2.	C_I	Sandr Brdy	Jez. Zmarłe, jez. Nawionek, jez. Gardliczno Małe, jez. Gardliczno Duże, jez. Płęsno, Jez. Łąckie	Śródleśne jeziora rynnowe, ograniczone ścianą lasu	Rekomendacja: punkty widokowe, wnętrza krajobrazowe. Charakterystyka: Strefa z ważnymi dla Parku walorami krajobrazu leśnego.
3	C_I	Jezioro Charzykowskie	południowy, środkowy i północny fragment Jez. Charzykowskiego	lustro wody o zróżnicowanej linii brzegowej, ograniczone ścianą lasu	Rekomendacja: punkty widokowe, przedpola widokowe. Charakterystyka: Strefa z ważnymi dla Parku historyczno-kulturowymi walorami otwartych krajobrazów.

[6)] Dz. U. z 2023 poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029

Lp.	Kod strefy	Proponowana nazwa	Lokalizacja	Opis ogólny strefy	Rekomendacje zgodnie z art. 20. ust. 4 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody oraz charakterystyka szczegółowa miejsca
4	C_I	Jezioro Karsińskie	Jez. Karsińskie bez zachodnich zatok (w tym Jez. Długiego)	Lustro wody o zróżnicowanej linii brzegowej, ograniczone ścianą lasu	Rekomendacja: punkty widokowe, przedpola widokowe. Charakterystyka: Strefa z ważnymi dla Parku historyczno-kulturowymi walorami otwartych krajobrazów.
5	C_I	Charzykowy-Chojniczki	droga gminna Charzykowy – Chojniczki (2628G)	Oś widokowa krajobrazu rolniczego, ograniczona ścianą lasu	Rekomendacja: oś widokowa. Charakterystyka: Strefa z ważnymi dla Parku historyczno-kulturowymi walorami otwartych krajobrazów.
6	C_I	Jeziora Somińskie i Kruszyńskie	Jez. Somińskie i Jez. Kruszyńskie.	Lustro wody o zróżnicowanej linii brzegowej, ograniczone częściowo ścianą lasu	Rekomendacja: punkty widokowe, przedpola widokowe. Charakterystyka: Strefa z ważnymi dla Parku historyczno-kulturowymi walorami otwartych krajobrazów.
7	C_I	Jeziora rzeki Zbrzycy	jez. Milachowo, dolina rz. Zbrzycy w rejonie miejscowości Kaszuba i Rolbik	Lustro wody o zróżnicowanej linii brzegowej, ograniczone ścianą lasu oraz krajobraz śródleśnej doliny rzecznej	Rekomendacja: punkty widokowe, przedpola widokowe. Charakterystyka: Strefa z ważnymi dla Parku historyczno-kulturowymi walorami otwartych krajobrazów dolina rzecznej.

2) proponowane objęcie szczególnymi formami ochrony prawnej przewidzianej w ustawie o ochronie przyrody, z wprowadzeniem dla użytków ekologicznych wszystkich zakazów przewidzianych w ustawie, następujących obszarów i obiektów cennych pod względem przyrodniczym:

Lp.	Oznaczenie na mapie	Proponowana forma ochrony	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
1.	C_II_1	rezerwat przyrody (powiększenie)	Dolina Kulawy	Poprawa funkcjonalności rezerwatu i skuteczności ochrony przez włączenie w obszar rezerwatu terenu otuliny pomiędzy dwoma już istniejącymi częściami; w celu wzmocnienia ochrony obszaru rekomendowane ew. włączanie także innych gruntów (np. w zarządzie Nadleśnictwa Osusznica).	pow. ok. 102,5 ha – w tym: 1) Jez. Duże Głuche 2) rz. Kulawa 3) lasy prywatne (5,42 ha), adr. leśny oddział G020250010-101A, wydzielenia d, f, g, h, i, j, k, l 4) adres leśny: Nadl. Przymuszewo, obr. leśny nr 2 (35,25 ha): 12-12-2-09-76 -a -00 12-12-2-09-76 -b -00 12-12-2-09-76 -c -00 12-12-2-09-76 -d -00 12-12-2-09-76 -f -00 12-12-2-09-76 -g -00 12-12-2-09-77 -b -00 12-12-2-09-78 -m -00 12-12-2-09-78 -n -00 12-12-2-09-109 -b -00 12-12-2-09-109 -f -00 12-12-2-09-109 -g -00 12-12-2-09-109 -h -00 12-12-2-09-109 -i -00 12-12-2-09-109 -j -00 12-12-2-09-109 -k -00 12-12-2-09-109 -l -00 12-12-2-09-109 -m -00 12-12-2-09-109 -r -00

Lp.	Oznaczenie na mapie	Proponowana forma ochrony	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
					12-12-2-09-110 -a -00 12-12-2-09-110 -d -00 12-12-2-09-148 -b -00 12-12-2-09-148 -c -00 12-12-2-09-148 -d -00 12-12-2-09-148 -f -00
2.	C_II_1	rezerwat przyrody	Jezioro Sosnówek	Zmiana użytku ekologicznego na rezerwat i powiększenie obszaru ochrony. Cel to trwałe formalnoprawne zabezpieczenie zbiornika i jego zlewni bezpośredniej przed przekształceniem, a także możliwość zastosowania czynnej ochrony. Kwaśne, dobrze zachowane jezioro lobeliowe, stanowiska chronionych gatunków: lobelia jeziorna, poryblin jeziorny, torfowiec ząbkowany, rosiczka. Miejsce zachowania zasobów populacyjnych i siedliskowych gatunków płazów.	pow. 8,55 ha adres leśny: Nadl. Rytel, obr. leśny Klosnowo: 12-15-1-06-22-g-00 12-15-1-06-22-i-00 12-15-1-06-22 -b -00 (linia oddziałowa) 12-15-1-06-21 -i -00
3.	C_II_2	użytek ekologiczny	Charzykowskie Bajorko	Ochrona siedliska płazów. Zarastający zbiornik, miejsce bytowania i rozrodu płazów (traszki grzebieniastej, traszki zwyczajnej, kumaka nizinnego, grzebiuszki ziemnej, żab zielonych i brunatnych	pow. 0,5224 ha woj. pomorskie pow. chojnicki gm. Chojnice-G obr. Charzykowy nr działki 453/34 użytek N
4.	C_II_2	użytek ekologiczny	Wyspa Miłości	Ochrona siedlisk ptactwa wodnego i krajobrazu. Zalesiona wyspa wraz z otaczającym szuwarem. Miejsce rozrodu	pow. 1,7280 ha (w tym ALP 0,92 ha) adres leśny: Nadl. Rytel, obr. leśny Klosnowo: 12-15-1-01-141 -k -00

Lp.	Oznaczenie na mapie	Proponowana forma ochrony	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
				i odpoczynku ptactwa wodnego (łabędź niemy, gągoł, perkoz dwuczuby, kormoran). Walor krajobrazowy	woj. pomorskie pow. chojnicki gm. Chojnice-G obr. Charzykowy nr działki 64 użytek Wp
5.	C_II_2	użytek ekologiczny	Wyspa Bachorska	Ochrona siedlisk ptactwa wodnego. Zalesiona wyspa wraz z otaczającym szuwarem. Miejsce rozrodu i odpoczynku ptactwa wodnego (łabędź niemy, gągoł, perkoz dwuczuby) oraz potencjalnie miejsce gniazdowania bielika i puchacza	pow. 3,9290 ha (w tym ALP 2,05 ha) adres leśny: Nadl. Rytel, obr. leśny Klosnowo: 12-15-1-03-204 -f -00 woj. pomorskie pow. chojnicki gm. Chojnice-G obr. Charzykowy nr działki 64 użytek Wp
6.	C_II_2	użytek ekologiczny	Dwa Czuby	Ochrona siedlisk ptactwa wodnego. Obszar sąsiadujących ze sobą płycizn zarośniętych trzciną. Miejsce licznego bytowania i gniazdowania ptaków (perkoz dwuczuby, łyska, czernica, łabędź niemy, bąk, błotniak stawowy, mewa śmieszka) oraz potencjalne miejsce występowania gatunków strefowych	pow. 2,0878 ha woj. pomorskie pow. chojnicki gm. Chojnice-G obr. Charzykowy nr działki 64 użytek Wp
7.	C_II_2	użytek ekologiczny	Wyspa Łącka	Ochrona siedlisk ptactwa wodnego. Zalesiona wyspa wraz z otaczającym szuwarem. Miejsce rozrodu i odpoczynku ptactwa wodnego (nurogęś, gągoł). Walor krajobrazowy	pow. 0,8312 ha woj. pomorskie pow. chojnicki

Lp.	Oznaczenie na mapie	Proponowana forma ochrony	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
					gm. Brusy-G obr. Małe Chełmy nr działki 375/3 użytek Lz (pow. 0,1491 ha) nr działki 375/4 użytek Bi (pow. 0,1476 ha) nr działki 375/1 użytek Wp (pow. 0,5345 ha).
8.	C_II_2	użytek ekologiczny	Wyspy Kruszyńskie	Ochrona siedlisk ptactwa wodnego. Zalesione wyspy wraz z otaczającym szuwarem. Miejsce żerowania, odpoczynku i gniazdowania ptaków (kormoran, mewa śmieszka, perkoz dwuczuby, gęgawa, łyska, nurogęś i głowienka)	pow. 4,4107 ha woj. pomorskie pow. chojnicki gm. Brusy-G obr. Windrop nr działki 17 użytek Lzr, Wp nr działki 112 użytek Ls
9.	C_II_2	użytek ekologiczny	Wyspy Somińskie	Ochrona siedlisk ptactwa wodnego. Zalesione wyspy wraz z otaczającym szuwarem. Miejsce żerowania, odpoczynku i gniazdowania ptaków (czapla siwa, kormoran, mewa śmieszka, głowienka, krakwa, gągoł, perkoz dwuczuby, gęgawa, łyska, nurogęś, błotniak stawowy, żuraw) oraz potencjalne miejsce występowania gatunków strefowych	pow. 9,2719 ha woj. pomorskie pow. Chojnicki gm. Brusy-G obr. Przymuszewo nr działki 1/1 użytek Lzr, Wp, N
10.	C_II_2	użytek ekologiczny	Skoszewskie Bagno	Ochrona siedlisk podmokłych i gatunków roślin naczyniowych związanych z torfowiskami, ochrona	pow. ok. 3,5 ha woj. pomorskie pow. Chojnicki gm. Brusy-G obr. Skoszewo grunty prywatne; nr działek 35, 36

Lp.	Oznaczenie na mapie	Proponowana forma ochrony	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
					w tym las prywatny: oddział 1005 wydzielenia cx, fx, hx
11.	C_II_2	użytek ekologiczny	Czapiewickie Błota	Ochrona siedliska płazów. Zarastający zbiornik, miejsce bytowania i rozrodu płazów (traszki grzebieniastej, traszki zwyczajnej, żab zielonych i brunatnych) oraz ptaków (błotniak stawowy, żuraw, hełmiatka)	pow. ok. 7,8 ha woj. pomorskie pow. Chojnicki gm. Brusy-G obr. Czapiewice grunty prywatne; nr działek od 178 do 194
12.	C_II_3	zespół przyrodniczo-krajobrazowy	Dolina Zbrzycy między Kaszubą Leśną a Milachowo Młynem	Ochrona krajobrazu naturalnego z odsłonięciami kredy jeziornej z okresu wczesnego holocenu. Teren obejmuje częściowo zalesioną dolinę z meandrującą rzeką. Miejscami pojawiają się unikatowe w skali Pomorza gleby (rędzina pojeziorna). Stanowisko kredy jeziornej jest unikatowe ze względu na położenie wychodni na terasach powyżej aktualnego dna doliny	pow. ogólna 339,83ha adres leśny Nadl. Przymuszewo, obr. leśny Laska oddz.: 1; 4cz; 5cz; 6cz; 7cz;8cz; 19cz; 20cz; 21cz; obr. leśny Przymuszewo oddz.: 218cz; 219cz; 250cz;251cz; 269cz. woj. pomorskie, pow. Chojnicki, gm. Brusy-G obr. Kaszuba: nr działki: 41 cz; 42 cz; 43 cz; 44 cz; 45 cz; 46 cz; 47; 48; 49; 51; 52; 53/1; 53/10; 53/11; 53/12; 53/13; 53/2; 53/3; 53/4; 53/6; 53/7; 53/8; 53/9; 54/1;54/2; 55; 56/3; 56/4; 57/1; 57/2; 58; 59; 60/1; 60/3; 60/4; 60/5; 60/7; 60/8; 60/9; 61; 62/1; 62/2; 63; 64; 65; 66; 67; 68; 74/3; 74/4; 76; 77; 78/1; 80; 81/1; 83/1; 85; 86; 87; 89; 91; 94 cz; 95 cz; 96 cz; 98/1; 99/1; 99/2; 117/17; 117/18; 117/19; 117/20;

Lp.	Oznaczenie na mapie	Proponowana forma ochrony	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
					117/21; 117/22; 117/25; 117/27; 117/28; 117/29; 117/31; 117/32 cz. obr. Rolbik: nr działki: 1 cz; 143/1; 143/3; 143/4; 144/1 cz; 145; 147; 148; 149/1; 149/2; 149/3; 149/4; 149/5; 149/6; 149/10; 149/11; 149/13; 149/14; 149/15; 149/16; 153/2; 153/4; 153/5; 154/1; 156/1; 187/1; 198/2; 198/3; 199
13.	C_II_4	pomnik przyrody	Źródlisko „Wolność I”	Cenne źródlisko wraz z niszą źródliskową – wody artezyjskie	adres leśny: Nadl. Rytel, obr. leśny Klosnowo: 12-15-1-07-285 -a -00
14.	C_II_4	pomnik przyrody	Źródlisko „Wolność II”	Cenne źródlisko wraz z niszą źródliskową – wody artezyjskie	adres leśny: Nadl. Rytel, obr. leśny Klosnowo: 12-15-1-07-285 -a -00 woj. pomorskie, pow. chojnicki, gm. Chojnice, obr. Charzykowy – nr działki 220203_2.0002.246/17
15.	C_II_4	pomnik przyrody	Źródlisko „Wolność III”	Cenne źródlisko wraz z niszą źródliskową – wody artezyjskie	woj. pomorskie, pow. Chojnicki, gm. Chojnice, obr. Charzykowy – nr działki 246/17
16.	C_II_4	pomnik przyrody	Źródlisko „Wolność IV”	Cenne źródlisko wraz z niszą źródliskową – wody artezyjskie	woj. pomorskie, pow. Chojnicki, gm. Chojnice, obr. Charzykowy – nr działki 246/17

Lp.	Oznaczenie na mapie	Proponowana forma ochrony	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
17.	C_II_4	pomnik przyrody	Źródlisko „Milachowo I”	Cenne źródlisko wraz z niszą źródliskową - wody artezyjskie	adres leśny: Nadl. Przymuszewo, obr. leśny Przymuszewo 12-12-2-11-257 -i -00
18.	C_II_4	pomnik przyrody	Źródlisko „Milachowo II”	Cenne źródlisko wraz z niszą źródliskową - wody artezyjskie	adres leśny: Nadl. Przymuszewo, obr. leśny Przymuszewo 12-12-2-11-258 -h -00
19.	C_II_4	pomnik przyrody	Źródlisko „Milachowo III”	Cenne źródlisko wraz z niszą źródliskową - wody artezyjskie	adres leśny: Nadl. Przymuszewo, obr. leśny Przymuszewo 12-12-2-11-274 -a -00
20.	C_II_4	pomnik przyrody	Źródlisko „Milachowo IV”	Cenne źródlisko wraz z niszą źródliskową - wody artezyjskie	adres leśny: Nadl. Przymuszewo, obr. leśny Przymuszewo 12-12-2-11-274 -i -00

3) objęcie innymi, pozaustawowymi formami ochrony cennych obiektów przyrody nieożywionej –
Obiekty proponowane do uznania jako geostanowiska znajdujące się na terenie Zaborskiego Parku Krajobrazowego:

Lp.	Oznaczenie na mapie	Rodzaj obiektu	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
1	C_III	geostanowisko	Kopernica	Zespół form wydmowych w rejonie Kopernicy z bardzo dobrze zachowaną wydmą paraboliczną na zachodnim brzegu Jez. Charzykowskiego	Nadl. Rytel obr. Klosnowo oddz. 205
2	C_III	geostanowisko	Wolność IV	Źródliska pod wzgórzami Wolność – z doskonale wykształconymi, wyraźnie wyróżniającymi się morfologicznie niszami źródliskowymi	Gm. Chojnice-G, obr. ew. Charzykowy dz. 246/17

Lp.	Oznaczenie na mapie	Rodzaj obiektu	Proponowana nazwa	Cel ochrony i charakterystyka	Rekomendowana powierzchnia i lokalizacja
3	C_III	geostanowisko	-	Kompleks wzniesień wokół Góry Wolność w południowej części Parku – najwyższe wzniesienia w jego granicach	Nadl. Rytel obr. Klosnowo oddz. 289, 290
4	C_III	geostanowisko	-	Grodzisko w lesie w sąsiedztwie nisz źródliskowych pod wzgórzami Wolność	Nadl. Rytel obr. Klosnowo oddz. 285 c
5	C_III	geostanowisko	Oz Kramarska	Forma akumulacji szczelinowej	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo oddz. 141
6	C_III	geostanowisko	Góra Zamkowa	Góra z grodziskiem w sąsiedztwie zachodniego brzegu Jez. Charzykowskiego	Nadl. Rytel obr. Klosnowo wydz. 279 a

4) włączenie w granice Parku –

Obszary proponowane do włączenia w granice Zaborskiego Parku Krajobrazowego:

L.p.	Nazwa	Oznaczenie na mapie	Powód propozycji	Gmina
1	Jarcewo	C_V	Ochrona aspektów kulturowych	Chojnice – wiejska, miasto Chojnice
2	Charzykowy	C_V	Korekta niespójności ewidencyjnych	Chojnice – wiejska
3	Sominy-Skoszewo	C_V	Poprawa skuteczności ochrony aspektów hydrobiologicznych i faunistycznych obszaru Parku	Studzienice, Dziemiany
4	Kłonecznica-Parszczenica	C_V	Poprawa skuteczności ochrony aspektów florystycznych, hydrobiologicznych i faunistycznych obszaru Parku	Chojnice – wiejska, Lipnica, Konarzyny
5	Chocina-Jonki	C_V	Poprawa skuteczności ochrony aspektów hydrobiologicznych i faunistycznych obszaru Parku	Konarzyny
6	Obszar wydmowy	C_V	Dopełnienie ochronności aspektów geologicznych Parku	Konarzyny, Przechlewo, Człuchów – wiejska

L.p.	Nazwa	Oznaczenie na mapie	Powód propozycji	Gmina
7	Źródliska Kulawy	C_V	Poprawa skuteczności ochrony aspektów florystycznych, hydrobiologicznych i faunistycznych obszaru Parku	Studzienice

5) obejmowanie szczególnymi formami ochrony innych obszarów i obiektów cennych pod względem przyrodniczym w miarę pozyskiwania wiedzy o ich walorach i potrzebach w zakresie ochrony, sukcesywnie uzupełniając sieć obszarów i obiektów objętych formalną ochroną prawną w taki sposób, aby docelowo objąć nią wszystkie najcenniejsze fragmenty siedlisk przyrodniczych i siedlisk najsilniej zagrożonych gatunków;
6) tworzenie z inicjatywy administracji Parku indywidualnych koncepcji ochrony przeciwdziałających bieżącym zagrożeniom, wskazujących kierunki i zasady postępowania w odniesieniu do wszystkich obiektów cennych pod względem przyrodniczym, dla których nie przewiduje się ustawowego obowiązku przygotowania planów ochrony, szczególnie istniejących i proponowanych użytków ekologicznych, niezależnie od ich statusu i formalnej ochrony, w formie protokołów, uzgodnień lub notatek służbowych, opartych na indywidualnym rozpoznaniu przyrodniczym obiektu oraz uzgodnieniami z zarządcami gruntów;
7) objęcie dodatkowymi formami ochrony prawnej, przewidzianymi w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami poprzez wpisanie do wojewódzkiego rejestru zabytków oraz sformułowanie szczegółowych i specyficznych wytycznych konserwatorskich dla obiektów opisanych jako strefa BM_IV_1 oraz BM_IV_2.

§ 6.

Dla zachowania walorów przyrody nieożywionej Parku, w tym zachowania i rewaloryzacji szczególnych wartości krajobrazowych, a zwłaszcza obszarów współistnienia krajobrazu naturalnego i kulturowego, zwłaszcza obszary K3, K4, K7[5)] z Załącznika nr 3 cz. 2, określa się następujące działania:

1) zintensyfikowanie procedur kontrolnych w zakresie przestrzegania zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
2) przeciwdziałanie procesom erozji na terenach użytkowanych gospodarczo, powodowanych przez gospodarkę rolną, leśną lub rekreację.

§ 7.

1. Jako rekomendowany sposób ochrony torfowisk mszarnych znajdujących się we właściwym stanie ochrony określa się ochronę bierną, jednak w przypadku nasilenia procesów obniżania się poziomu wód gruntowych oraz/lub sukcesji lasu na otwartych torfowiskach, skutkującej możliwością utraty w poszczególnych obiektach w okresie obowiązywania planu co najmniej 20% powierzchni zbiorowisk torfowiskowych lub zagrożenia utratą stanowisk rzadkich i zagrożonych gatunków, określa się możliwość prowadzenia zabiegów ochrony czynnej (poprzedzonych ekspertyzą przyrodniczą), w szczególności polegających na usuwaniu drzew i krzewów, lub/i tamowaniu nadmiernego odpływu wody lub/i ekstensywne wykaszanie z usunięciem biomasy, zwłaszcza w strefach BM_I_5, BM_III_1.

2. Jako sposób ochrony torfowisk silnie odwodnionych, podlegających dynamicznym procesom mineralizacji torfów oraz sukcesji lasu określa się pilne podejmowanie działań polegających na tamowaniu odpływu wody, połączonych z redukcją drzew lub/i ekstensywnym wykaszaniem z usunięciem biomasy, zwłaszcza w strefach BM_I_1, BM_I_5, BM_III_4.

§ 8.

Jako sposób aktywnego ograniczania ekspansji roślin uznanych za obce gatunki inwazyjne na cenne siedliska przyrodnicze, w szczególności w stosunku do niecierpka gruczołowatego i rdestowców, zaleca się ich regularne usuwanie z powierzchni chronionych oraz ich otoczenia, zgodnie ze wskazaną w dokumentacji Planu ochrony Parku metodyką lub zgodnie z nowopowstałymi wytycznymi walki z poszczególnymi gatunkami roślin inwazyjnych, a także monitoring efektów podejmowanych działań ochronnych oraz dynamiki wszystkich znanych stanowisk gatunków uznanych za inwazyjne na terenie Parku.

§ 9.

1. Jako rekomendowany sposób skutecznej ochrony gatunków zagrożonych i chronionych, w tym grup wymienionych w § 1 ust. 2. pkt 2 lit. t oraz ich siedlisk, określa się trwałe zabezpieczenie ich stanowisk przed przekształceniem i przeznaczeniem na inne cele, w formie obiektów i obszarów chronionych przewidzianych w ustawie o ochronie przyrody oraz indywidualne planowanie i realizację działań ochronnych, w tym reintrodukcję oraz monitoring skutków ochrony, a także odpowiednie dostosowanie terminów i technologii prac wykonywanych w ramach gospodarki leśnej, rolnej i rybackiej.
2. W odniesieniu do części gatunków, szczególnie roślin naczyniowych, określa się działania z zakresu ochrony czynnej ich siedlisk. Oprócz ochrony wszystkich łąk i pastwisk przed zmianą formy użytkowania, rekomenduje się utrzymanie bądź przywrócenie ekstensywnego koszenia powierzchni łąkowych o istotnym znaczeniu dla zachowania zagrożonych gatunków, w szczególności poprzez koszenie przynajmniej raz na dwa lata lub raz w roku, z pozostawieniem 10-20% powierzchni nieskoszonej, co roku innej, w optymalnym terminie po 1 sierpnia, z usunięciem skoszonej biomasy.
3. Jako sposób ochrony gatunków siedlisk otwartych określa się usuwanie drzew i krzewów połączone z ewentualnym koszeniem części powierzchni stanowiących otwarte siedliska nieleśne w granicach wszystkich użytków ekologicznych chroniących ekosystemy łąkowe lub murawowe – na podstawie przygotowywanych dla nich i uzgadnianych z organami powołującymi formy ochrony „planów zadań ochronnych”.
4. Jako sposób czynnej ochrony powierzchni dedykowanych zabezpieczeniu siedlisk zagrożonych gatunków, szczególnie objętych ochroną prawną, wskazuje się regularne eliminowanie obcych gatunków inwazyjnych roślin, szczególnie niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera* i rdestowców *Reynoutria* sp. div. oraz prowadzenie monitoringu wymienionych gatunków, a także innych

gatunków uznanych za silnie inwazyjne, w tym gatunków wymienionych w rozporządzeniu wynikającym z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1589), na wszystkich znanych stanowiskach oraz ich usuwanie, priorytetowe w przypadku inwazji stanowisk zagrożonych gatunków, a także wypracowanie praktyki systematycznego gromadzenia informacji o gatunkach inwazyjnych oraz ich wymiany pomiędzy administracją Parku, zarządcami gruntów i Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gdańsku.

5. Jako działanie prowadzące do poprawy skuteczności ochrony najsilniej zagrożonych elementów bioróżnorodności określa się wypracowanie praktyki indywidualnego, bieżącego planowania ochrony oraz stałej współpracy administracji Parku z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gdańsku, Parkiem Narodowym „Bory Tucholskie" zarządcami i użytkownikami gruntów oraz kołami łowieckimi, w zakresie wymiany informacji i monitoringu, dotyczących stanowisk gatunków rzadkich i silnie zagrożonych, przede wszystkim mających w Parku pojedyncze stanowiska lub stanowiska istotne dla populacji w regionie, w tym w szczególności dla populacji dużych ssaków leśnych, takich jak wilk, ryś, czy łoś.
6. W celu skutecznej ochrony siedlisk gatunków zagrożonych wskazuje się zintensyfikowanie prac ukierunkowanych na poszukiwanie stanowisk gatunków objętych ochroną strefową – takich jak: granicznik płucnik *Lobaria pulmonaria,* puchlinka ząbkowana *Thelotrema lepadinum,* elisma wodna *Luronium natans,* iglica mała *Nehalennia speciosa,* bielik *Haliaeetus albicilla,* kania ruda *Milvus milvus,* włochatka *Aegolius funereus* i sóweczka *Glaucidium passerinum*, puchacza *Bubo bubo* oraz wnioskowanie o tworzenie stref wokół wszystkich znanych stanowisk. Katalog ten należy traktować jako otwarty, zarówno w kontekście zasiedlenia obszaru Parku przez inne gatunki (np. bociana czarnego i kanię czarną), jak i zmian listy gatunków objętych tą formą ochrony. Należy także dążyć do jak najdłuższego utrzymywania stref ochronnych po ich opuszczeniu, często czasowym, przez chronione gatunki.
7. W celu ograniczenia oddziaływania barierowego oraz zmniejszenia śmiertelności zwierząt na trasach komunikacyjnych, określa się następujący zakres rekomendowanych działań:
   1) zbudowanie przejść dla płazów i innych drobnych zwierząt z systemem naprowadzającym, szczególnie wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych, a także, w razie pojawiających się zagrożeń, w innych lokalizacjach w sąsiedztwie siedlisk hydrogenicznych;
   2) budowanie przejść dla płazów z systemem naprowadzającym także pod drogami leśnymi oraz szlakami rowerowymi oraz szlakami pieszymi o dużym natężeniu ruchu przebiegającymi w sąsiedztwie siedlisk hydrogenicznych, szczególnie w przypadku ich budowy i/lub przebudowy;
   3) w lokalizacjach, w których występuje znacząca śmiertelność płazów na drogach, podejmowanie okresowych akcji przenoszenia płazów;

4) wyłączanie udostępnionych do ruchu publicznego odcinków dróg leśnych, sąsiadujących z siedliskami hydrogenicznymi stanowiącymi siedliska rozrodu płazów, w okresie wzmożonych wędrówek płazów (III-IV).

§ 10.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego Parku, w szczególności zachowania układów urbanistycznych i ruralistycznych oraz zespołów architektoniczno – przyrodniczych, a także niematerialnego dziedzictwa kulturowego, określa się następujący zakres działań:

1) dla wszystkich obiektów wpisanych do rejestru zabytków obejmujących układy urbanistyczne podejmować prace zmierzające do utrzymania i rewaloryzacji ich wartości historycznych i kulturowych, a także prowadzić konieczne remonty zabytków oraz usuwać drzewa zagrażające bezpieczeństwu powszechnemu i substancji obiektów chronionych. W odniesieniu do układów urbanistycznych ich rewaloryzacja, rekompozycja i estetyzacja nie powinna naruszać innych walorów chronionych w Parku, wykluczając projekty mogące wpływać negatywnie na obecne walory przyrodnicze, np. związane z prowadzeniem prac ziemnych lub wycinką znacznych ilości drzew. We wszystkich obiektach w granicach Parku należy dążyć do utrzymania dominacji starodrzewi, tam, gdzie nie zagraża to bezpieczeństwu dopuszczając udział w drzewostanie drzew obumierających i martwych. W planowaniu i realizacji ochrony zabytkowych układów architektonicznych należy uwzględniać potrzebę ochrony zagrożonych gatunków, np. związanych z obumierającymi i martwymi drzewami, czy nietoperzy, dla których zabytkowe obiekty mogą stanowić schronienia;
2) zabezpieczać przed degradacją pozostałości układów ruralistycznych i obiektów, ale także kształtować nowe powiązania między chronionymi walorami Parku a możliwościami ich wykorzystania, w celu ochrony tożsamości kulturowej obszarów wiejskich;
3) zahamować procesy degradacji budynków stanowiących przykłady budownictwa wiejskiego we wsiach Parku oraz doprowadzić do poprawy stanu ich zachowania. Szczególnie istotne jest uznanie ratowania wiejskich zabytków za priorytet gminnych programów opieki nad zabytkami oraz podjęcie w ich ramach konkretnych i systematycznych działań ratowania lub odtwarzania najsilniej zagrożonych obiektów;
4) powołać stanowisko specjalisty ds. ochrony regionalnych walorów architektury i planowania przestrzennego w Parku i/lub PZPK, którego zadaniem będzie zatwierdzanie/opiniowanie i dostosowywanie kolorystyki i formy ogrodzeń do otoczenia, zatwierdzanie/opiniowanie i dostosowywanie kolorystyki budynków do otoczenia oraz opiniowanie w zakresie rozplanowania i form zabudowy, kolorystyki, materiałów, zagospodarowania terenu (rozplanowanie obiektów na działce) – na etapie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę lub zgłoszenia, a także rozpowszechnianie wiedzy z zakresu ogólnie pojmowanej estetyki;

5) Zaadaptować dawne wzorce i technologie do współczesnych projektów budowlanych oraz przygotować i udostępnić do powszechnego stosowania na terenach wiejskich Parku katalog projektów budowlanych budynków mieszkalnych, gospodarczych i usługowych nawiązujących do tradycji regionu, uwzględniając parametry, jakimi w nawiązaniu do tradycji kaszubskiej powinien charakteryzować się wiejski budynek mieszkalny na obszarze Parku, w szczególności;
   a) typ 1 - mieszkalny ze ścianką kolankową i półpłaskim dachem, wywodzący się z form budynków mieszkalnych to zabudowa o następujących cechach:
      – maksymalna powierzchnia w obrysie planu głównego korpusu budynku: 200 m^2,
      – rzut budynku o kształcie prostokąta, proporcje planu budynku A/B: od 1÷1,5 do 1÷2,0, preferowane wymiary rzutu – A x B: 6÷9 m x 10÷14 m,
      – bryła: zwarta; budynek ze ścianką kolankową o wysokości 0,8÷1,5 m,
      – maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy): 8,5 m, jedna kondygnacja nadziemna i poddasze użytkowe,
      – materiały budowlane ścian obwodowych: konstrukcja drewniana lub murowana z cegły ceramicznej, z czerwonej licówki lub tynkowana; dopuszczalna konstrukcja mieszana murowano-drewniana,
      – geometria dachu: dwuspadowy ze ścianką kolankową, kąt nachylenia połaci dachowych 12°÷25°, możliwość stosowania dodatkowego doświetlenia poddasza oknami połaciowymi,
      – pokrycie dachu: papą, matową dachówką ceramiczną, strzechą,
      – kolor pokrycia dachu: papa – czarna, szara, dachówka - w naturalnej tonacji dachówki ceramicznej,
      – podmurówka wykonana z materiałów wykończeniowych takich jak kamień lub materiały jak dla ścian obwodowych,
      – maksymalna różnica poziomów między terenem a podłogą parteru budynku – 0,45 m,
      – stolarka okienna: drewniana; o proporcjach wydłużonych prostokątów w układzie wertykalnym (pionowym), o symetrycznym rozmieszczeniu w ścianie, podział wewnątrzokienny szprosami (max. na cztery podobne pola),
      – stolarka drzwiowa: drewniana, płycinowa i płycinowo-ramowa,
      – deskowanie ściany kolankowej i ściany szczytowej,
      – możliwość zaprojektowania wystawki - o szerokości, co najwyżej równej 1/3 szerokości elewacji obiektu, o wysokości równej lub prawie równej wysokości głównego korpusu budynku (do poziomu jego kalenicy), dopuszczony ryzalit,
      – w obiektach murowanych wskazane jest zastosowanie takich detali architektonicznych jak: fryzy z cegieł układanych w „rąb” lub

„ząbkowanie”; gzymsy kordonowe, wydzielające ściankę kolankową, wieńczące; opaski wokół otworów okiennych,
- malowanie stolarki okiennej i drzwiowej wraz z opaskami i okiennicami możliwe jest jedynie w kolorach: białym, zielonym, żółtym, czerwonym,
- dopuszcza się asymetrię w elewacji wejściowej,

b) typ 2 – mieszkalny bez ścianki kolankowej ze stromym dachem, wywodzący się z form budynków mieszkalnych, to zabudowa o następujących cechach:
- maksymalna powierzchnia w obrysie planu głównego korpusu budynku: 140 m^2,
- rzut budynku o kształcie wydłużonego prostokąta, proporcje planu budynku A/B: od 1÷1,4 do 1÷1,8,
- bryła: zwarta; bez ścianki kolankowej,
- maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy) – 9 m – w tym: jedna kondygnacja nadziemna i poddasze użytkowe,
- materiały budowlane ścian obwodowych: belki drewniane, cegła ceramiczna; ściany z czerwonej licówki lub tynkowane; dopuszczalna konstrukcja mieszana murowano-drewniana oraz konstrukcja ryglowa,
- pokrycie dachu: dachówka ceramiczna, holenderka, strzecha,
- kolorystyka pokrycia dachu: dachówka – w naturalnej tonacji dachówki ceramicznej,
- geometria dachu: dwuspadowy lub dwuspadowy z naczółkami, kąt nachylenia połaci dachowych 38°÷50°, możliwość dodatkowego doświetlenia poddasza oknami połaciowymi,
- podmurówka wykonana z materiałów wykończeniowych takich jak kamień lub materiały jak dla ścian obwodowych,
- maksymalna różnica poziomów między terenem a podłogą parteru budynku 0,5 m,
- stolarka okienna: drewniana; o proporcjach wydłużonych prostokątów w układzie wertykalnym (pionowym), o symetrycznym rozmieszczeniu w ścianie, podział wewnątrzokienny szprosami (max. na osiem podobnych pól); w obiektach wznoszonych z cegły licówki możliwość zaprojektowania okien z łukowym lub prostym nadprożem,
- stolarka drzwiowa: drewniana, płycinowa i płycinowo-ramowa,
- deskowanie ścian szczytowych w naturalnych kolorach drewna oraz tonacjach brązu,
- możliwość zaprojektowania ganku drewnianego lub murowanego o wysokości nie większej niż poziom okapu budynku; o maksymalnej szerokości równej 1/3 szerokości elewacji obiektu, ganek przykryty dachem dwuspadowym lub jednospadowym (tylko o spadku w kierunku od ściany budynku, do której przylega); zalecany kąt nachylenia połaci ganku: do 220°; możliwość zaprojektowania

wystawki - o szerokości, co najwyżej równej 1/3 szerokości elewacji obiektu, o wysokości równej lub prawie równej wysokości głównego korpusu budynku (max. do poziomu jego kalenicy),
- możliwość zaprojektowania podcienia narożnikowego,
- malowanie stolarki okiennej i drzwiowej wraz z opaskami i okiennicami możliwe jest jedynie w kolorach: białym, zielonym, żółtym, czerwonym,
- dopuszcza się asymetrię w elewacji wejściowej,

c) typ 3a, gospodarczy ze ścianką kolankową i półpłaskim dachem, wywodzący się z form budynków gospodarczych, o następujących cechach:
- maksymalna powierzchnia w obrysie planu głównego korpusu budynku 150 m^2,
- rzut budynku o kształcie wydłużonego prostokąta, proporcje planu budynku a/b: od 1÷2,0 do 1÷4,5,
- bryła: prosta, zwarta,
- maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy): 8,5 m, dwukondygnacyjny,
- konstrukcja murowana lub murowano-drewniana,
- fundament: kamień lub cegła czerwona licówka,
- geometria dachu: dwuspadowy, kąt nachylenia połaci dachowych 18°÷25°, kryty np.: papą (w kolorze: czarnym, szarym), możliwość stosowania ścianki kolankowej o wysokości 0,8 -1,8 m,
- deskowanie ściany szczytowej w naturalnych kolorach drewna oraz tonacjach brązu,

d) typ 3b gospodarczy ze ścianką kolankową i stromym dachem, wywodzący się z form budynków gospodarczych, o następujących cechach:
- maksymalna powierzchnia w obrysie planu głównego korpusu budynku: 150 m^2,
- rzut budynku o kształcie wydłużonego prostokąta, proporcje planu budynku a/b: od 1÷1,8 do 1÷2,2,
- bryła: prosta, zwarta, budynek ze ścianką kolankową o wysokości 0,8 -1,8 m,
- maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy): 9÷10 m,
- konstrukcja: budynek drewniany lub murowany lub murowano-drewniany,
- fundament: kamień lub cegła czerwona licówka,
- deskowanie ściany kolankowej lub ściany szczytowe w naturalnych kolorach drewna oraz tonacjach brązu,
- geometria dachu: dwuspadowy o nachyleniu połaci ok. 25°- 45°, kryty papą (w kolorze: czarnym, szarym),

e) typu 4, gospodarczy bez ścianki kolankowej ze stromym dachem, wywodzący się z form budynków gospodarczych, o następujących cechach:
   – maksymalna powierzchnia w obrysie planu głównego korpusu budynku: 75 m^2,
   – rzut budynku o kształcie wydłużonego prostokąta, proporcje planu budynku A/B: od 1÷1, 6 do 1÷2,0,
   – bryła: prosta, zwarta,
   – maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy): 8,5 m,
   – konstrukcja: budynek drewniany lub murowany lub murowano-drewniany,
   – fundament: kamień lub cegła czerwona licówka,
   – deskowanie ściany kolankowej lub ściany szczytowej, naturalne drewno brązy,
   – geometria dachu: dwuspadowy o nachyleniu połaci 38°÷50°, kryty papą (czarna, szara), dachówką ceramiczną lub strzechą, możliwość dodatkowego doświetlenia poddasza oknami połaciowymi,
   – deskowanie ściany kolankowej lub ściany szczytowej,
f) zabudowa letniskowa - typu 5, budynki rekreacji indywidulanej o cechach współczesnej architektury regionalnej:
   – maksymalna powierzchnia w obrysie planu głównego korpusu budynku: 50 m^2,
   – rzut budynku o kształcie wydłużonego prostokąta, proporcje planu budynku a/b: od 1÷1,2 do 1÷2,0,
   – bryła: prosta, zwarta,
   – maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy): 6,0 m,
   – konstrukcja: budynek drewniany lub murowano-drewniany,
   – fundament: kamień lub cegła,
   – wykończenie ścian drewno, tynk, kamień, cegła; kolorystyka naturalne drewno, brązy, beże, biel wykluczona jaskrawa kolorystka obca w naturalnym otoczeniu,
   – geometria dachu: dach dwuspadowy o nachyleniu połaci 18°÷22°, kryty np.: papą, blachą; kolorystyka: czerń, brąz; lub geometria dachu: dach dwuspadowy o nachyleniu połaci 40°÷50°, kryty np.: matową dachówką, gontem, strzechą, blacho-dachówką; kolorystyka: tonacja naturalnej dachówki, naturalne drewno, brązy, beże, inne kolory nawiązujące do otoczenia – wykluczona jaskrawa kolorystyka obca w naturalnym otoczeniu,
g) dla budynków usługowych (np. pensjonaty hotele, obiekty gastronomiczne, sklepy itp.):

- nawiązanie do tradycyjnych form i cech zabudowy regionalnej w zakresie kształtowania bryły budynku, wysokości, kształtu dachu,
- zastosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych ścian obwodowych: konstrukcja drewniana lub murowana z cegły ceramicznej, z czerwonej licówki lub tynkowana; dopuszczalna konstrukcja mieszana murowano-drewniana;

6) Wspierać działania kształtujące i utrwalające powiązania między chronionymi walorami przestrzeni rolniczej Parku, w tym pozostałości tradycyjnego materialnego dziedzictwa kulturowego, a możliwościami ich wykorzystania w działalności gospodarczej, np. w sferze obsługi turystyki i rekreacji (agroturystyka, obsługa turystyki rowerowej czy konnej) czy rolnictwie ekologicznym produkującym lokalne produkty na lokalny rynek;
7) Zachowywać i kultywować tradycje związanych z gospodarką leśną, w tym zachowanie zabytkowych obiektów kultury materialnej, szczególnie układów zabudowy leśniczówek i zespołów związanych z nimi budynków, a także śladów dawnej gospodarki leśnej, takich jak kamienne słupki oznaczające granice powierzchni leśnych, miejsca pamięci związane z gospodarką leśną lub leśnikami, szczególnie kompleks budynków funkcjonującej wyłuszczarni nasion w Klosnowie z 1913 r.;
8) Zintensyfikować ochronę miejsc pamięci, w tym odtworzyć zniszczone tablice upamiętniające poległych bądź wydarzenia historyczne, także dotyczące przeszłości niemieckiej, stworzyć jednolity, publicznie dostępny system informacyjny o miejscach pamięci na terenie Parku;
9) Kontynuować starania o ochronę i zachowanie lokalnych zabytków sakralnych, w tym szczególnie kapliczek i krzyży drewnianych oraz monitoring ich stanu;
10) Wspierać działania zmierzające do odtwarzania powiązań współczesnej świadomości kulturowej mieszkańców obszaru z jego tradycją, w tym np. tradycją leśną, tradycją rybacką i flisacką;
11) Wspierać kształtowanie tożsamości kulturowej i świadomości mieszkańców Parku i jego sąsiedztwa, uwzględniającej jego tradycję historyczną oraz uwarunkowania wynikające z potrzeb ochrony dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego oraz krajobrazu, które kształtują oczekiwania i praktykę zagospodarowania przestrzennego, udostępnienia oraz zasad ochrony przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego Parku;
12) Prowadzić działania mające na celu ochronę niematerialnego dziedzictwa kulturowego dotyczącego dawnych nazw miejsc związanych z tradycją osadniczą, leśną, rybacką, łowiecką, żeglarską, flisacką, rolniczą oraz dawnymi systemami melioracyjnymi, miejscami wydobywania kopalin, hutami szkła, smolarniami, młynami wodnymi i innymi;
13) Zachować pozostałości po dawnej granicy państwowej polsko-niemieckiej w dwudziestoleciu międzywojennym XX w., w szczególności kopców granicznych oraz obiektów budowlanych związanych z zabezpieczeniem granicy.

Rozdział 5.
Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i innych form gospodarowania oraz określenie sposobów korzystania z tych obszarów

§ 11.

Dla celów naukowych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

1) zaleca się powiadomienie i uzyskanie zgody właściciela, zarządzającego lub sprawującego nadzór nad danym obiektem lub terenem w przypadku prowadzania badań na obszarze Parku;
2) zaleca się współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z dyrektorem Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, w tym udostępnianie mu uzyskanych wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych, za zgodą autorów oraz zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych.

§ 12.

Dla celów edukacyjnych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

1) zaleca się podnoszenie świadomości lokalnych społeczności w zakresie zasobów przyrodniczych i krajobrazowych Parku i ich ochrony za pośrednictwem szkoleń, warsztatów, konkursów, spotkań z mieszkańcami i innych działań edukacyjnych, gdzie należy podkreślać szczególną rolę Parku dla funkcjonowania ekosystemów naturalnych i półnaturalnych;
2) zaleca się, aby działalność edukacyjna na terenie Parku nadal prowadzona była w ramach współpracy pracowników Zaborskiego Parku Krajobrazowego oraz Nadleśnictw: Przymuszewo, Rytel i Czersk oraz innych podmiotów z obszaru Rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie;
3) w zakresie edukacyjnym niezbędna do skutecznej ochrony ekosystemów leśnych jest także edukacja służb terenowych zarządców lasów, realizowana ze współudziałem lub współpracą Parku oraz ekspertów w zakresie ochrony najcenniejszych elementów przyrody Parku;
4) zaleca się prowadzenie działalności edukacyjnej poprzez tworzenie w ramach fragmentów istniejącej sieci szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, nadając istniejącej już infrastrukturze turystycznej dodatkowy walor edukacyjny.

§ 13.

Priorytetem na terenie Parku jest ochrona przyrody i krajobrazu zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz pogodzenie tych funkcji z potrzebami lokalnych społeczności w zakresie turystyki i rekreacji, dlatego dla celów turystycznych, rekreacyjnych i amatorskiego połowu ryb udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się sposoby korzystania

minimalizujące wpływ turystyki i rekreacji na realizację celów ochrony Parku, takie jak:

1. Propagowanie form turystyki i rekreacji, które nie wpływają znacząco negatywnie na realizację celów ochrony Parku, w szczególności:
   1) wędrówek pieszych;
   2) turystyki rowerowej;
   3) turystyki konnej;
   4) turystyki kajakowej;
   5) biegów na orientację;
   6) turystyki krajoznawczej;
   7) narciarstwa biegowego;
   8) zielonych szkół i przedszkoli;
   9) warsztatów ekologicznych;
   10) ekoturystyki;
   11) agroturystyki.
2. Dostosowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego Parku oraz towarzyszącej mu infrastruktury do zróżnicowanej wrażliwości cennych ekosystemów na antropopresję oraz stopnia ich odporności na degradację wynikającą z ruchu rekreacyjnego i turystycznego, w szczególności poprzez:
   1) prowadzenie nadzoru i utrzymywanie w dobrym stanie technicznym istniejącej infrastruktury turystycznej, w tym m.in.: ścieżek i szlaków turystycznych oraz ich oznakowań, tablic informacyjnych i edukacyjnych, miejsc odpoczynku;
   2) konsultowanie projektów wszelkiej nowej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej na terenie Parku lokowanej w miejscach publicznych lub ogólnodostępnych z zarządcą gruntu oraz z Kierownictwem Parku;
   3) niewyznaczanie tras dla samochodów terenowych, quadów i motocykli crossowych;
   4) utrzymywanie istniejących szlaków przy zachowaniu naturalnej nawierzchni, ewentualne konieczne zabiegi związane z utwardzaniem nawierzchni dróg lub szlaków wykonywać tylko w przypadku absolutnej konieczności, w miejscach silnie erodowanych, na stromych stokach, z zastosowaniem naturalnych materiałów jak: kamień, kruszywo, drewno; na terenach zwartej zabudowy wsi dopuszcza się zastosowanie utwardzeń z materiałów betonowych i asfaltowych;
   5) wytyczanie szlaków turystycznych i lokalizowanie towarzyszącej im infrastruktury w sposób pozwalający na ochronę ciągłości cennych fitocenoz wraz z rozszerzeniem działań edukacyjnych;
   6) utrzymanie aktualnie stosowanych ograniczeń w ruchu kołowym na terenach leśnych (oznakowanie, ewentualnie zamykane szlabany);
   7) monitorowanie na terenie Parku rozwoju nowych form aktywności rekreacyjnej (np. typu bushcraft lub geocaching), ich natężenia i wpływu na walory Parku;

8) wypracowanie wspólnego modelu zrównoważonej gospodarki leśnej z zarządcami i nadzorcami gruntów leśnych, w tym szczególnie PGL LP oraz Starostą, ze wskazaniem na styku z głównymi osiami Parku – osią rzek Zbrzyca i Brda, otoczenia Jez. Charzykowskiego oraz szlaków turystycznych przebiegających równolegle do nich - obszaru o dominującej funkcji społecznej. Uzgadnianie i implementowanie w ramach współpracy zabiegów i działań stosowanych do minimalizacji konfliktów na styku gospodarka leśna – rekreacja na terenie tego obszaru; część zorganizowanego ruchu rekreacyjnego powinna zostać rozproszona do pozostałych obszarów Parku;
9) wspieranie rozwoju agroturystyki i powiązanych z nią form turystyki krajoznawczej, rekreacji wiejskiej oraz opartego na tradycjach lokalnych rolnictwa z zachowaniem odpowiednich ograniczeń wynikających z ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych;
10) stabilizowanie masowego wykorzystania rekreacyjnego jezior nieobjętych formalną ochroną prawną, stanowiących cenne siedliska przyrodnicze, wrażliwych na degradację – poprzez ograniczenie rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej – plaż, przystani, pomostów wędkarskich oraz innych urządzeń wodnych w granicach zbiorników, a także elementów zagospodarowania rekreacyjnego – parkingów, miejsc odpoczynku i rekreacji w pasie do 100 m od ich obrzeży; w przypadku stwierdzenia zagrożenia pogarszania się stanu ekologicznego zbiorników z przyczyn antropogennych należy rozważyć ich wyłączenie z użytkowania rekreacyjnego i objęcie ochroną w formie rezerwatów przyrody lub użytków ekologicznych;
11) nieużywanie tzw. domów na wodzie – houseboatów – definiowanych zgodnie z art. 5 ust. 1. pkt 1 lit. h ustawy o żegludze śródlądowej;
12) nieużywanie skuterów wodnych definiowanych zgodnie z § 1.01. lit. zb Załącznika do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie przepisów żeglugowych na śródlądowych drogach wodnych (Dz.U. 2003 nr 2012 poz. 272);
13) nieużywanie statków o napędzie spalinowym i elektrycznym.

3. Rekomendacja, o której mowa w ust. 2 pkt 13 nie dotyczy:
1) używania na Jez. Charzykowskim łodzi o napędzie spalinowym lub elektrycznym do 150 KM;
2) używania na Jez. Charzykowskim, Jez. Długim i Jez. Karsińskim statków o napędzie spalinowym lub elektrycznym do 150 KM w ramach funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego zapewnianego przez organizatora publicznego transportu zbiorowego – w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1343 ze zm.)[7)];
3) używania łodzi o napędzie elektrycznym o mocy do 5 KM, z wyłączeniem jezior: lobeliowych (jez. Nawionek, jez. Piecki, Jez. Czarne, jez. Moczadło,

[7)] Dz.U. 2022 poz. 1343, 2666, z 2023 r. poz. 1003, 1234, 1688, 1720

jez. Żabionek, jez. Sosnówek), dystroficznych (Jez. Długie k. Męcikała, jez. Punk, jez. Mechówek, jez. Mały Babionek, jez. Duży Babionek, Jez. Małe Łowne, jez. Piecki Małe, jez. Kaczewo), eutroficznych – objętych ochroną rezerwatową (jez. Laska, jez. Stawek, Jez. Głuche Małe k. Laski), ramienicowych (jez. Parzyn, Jez. Zmarłe, Jez. Skoszewskie, jez. Gardliczno Duże) oraz małych jezior eutroficznych o powierzchni do ok. 30 ha (jez. Welsyk, jez. Gardliczno Małe, jez. Szeczonek, jez. Żabionek/Żabinek k. Laski, Jez. Małe Głuche k. Chocińskiego Młyna), Jez. Duże Głuche k. Chocińskiego Młyna, Jez. Duże Głuche k. Laski, Jez. Duże Łowne, Jez. Niedźwiedzie);

4) stosowania pomocniczych silników spalinowych o mocy do 10 KM na jachtach żaglowych na odcinku rzeki Brdy poniżej mostu zwodzonego w miejscowości Małe Swornegacie oraz na Jez. Długim i jez. Karsińskim (gm. Chojnice), w okresie od 1 maja do 30 września;
5) prowadzenia prac badawczo-naukowych przez jednostki naukowe:
6) zapewnienia bezpieczeństwa uprawiającym sporty żeglarskie w formach zorganizowanych (szkółki, kluby, regaty).

§ 14.

1. Gospodarkę leśną w lasach Parku prowadzi się w sposób gwarantujący osiągnięcie celów, o których mowa w Rozdziale 1, uwzględniających w szczególności łącznie:
   1) umożliwienie niezakłóconego zachodzenia naturalnych procesów w niektórych fragmentach ekosystemów leśnych, przez pozostawienie wybranych drzewostanów bez użytkowania i innych zabiegów gospodarczych (m.in. ekosystemy referencyjne oraz co najmniej 5% powierzchni najcenniejszych ekosystemów leśnych);
   2) planowanie pielęgnowania, użytkowania i odnawiania lasu na podstawie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów, z uwzględnieniem potrzeby zachowania walorów krajobrazowych szaty leśnej związanych z dominacją optymalnej i obecnością terminalnej fazy rozwojowej drzewostanów;
   3) uwzględnianie potrzeb ochrony cennych elementów przyrody i kultury w przestrzeni leśnej;
   4) dążenie do unaturalnienia lasów Parku;
   5) priorytety wynikające z wypracowania wspólnego modelu zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach Parku, o którym mowa w rozdz. § 13 ust. 2 pkt 8.
2. Ekosystemy, stanowiące strefy BK_I_1, BM_I_1 i BM_I_3:
   1) pozostawia się do naturalnego rozwoju, tj. nie planuje się w nich ani nie realizuje użytkowania rębnego;
   2) w przypadku wykonania cięć przedrębnych oraz zabiegów wynikających z obowiązków posiadacza lasu w związku z nadrzędnymi wymogami bezpieczeństwa publicznego, zabiegi takie wykonuje się w sposób minimalizujący wpływ na naturalne procesy i elementy strukturalne

naturalnego krajobrazu leśnego (zachowanie drzew biocenotycznych i dziuplastych, zasobów martwego drewna), w szczególności zaleca się pozostawianie martwego drewna na gruncie do naturalnego rozkładu;

3) w strefie BM_I_3 na gruntach Skarbu Państwa przy ośrodkach wypoczynkowych, miejscach biwakowania oraz w pasie o szerokości 50 m od granicy tych obiektów oraz 50 m od dróg udostępnionych do ruchu i obiektów obcego mienia dopuszcza się stosowanie rębni IV lub V; odstępstwo to nie dotyczy programu „Zanocuj w lesie" realizowanego przez PGL LP i pokrewnych.

3. Indywidualne potrzeby hodowlano-ochronne poszczególnych drzewostanów, o których mowa w ust 1 pkt 2, szczególnie w strefie BM_I_4, biorą pod uwagę łącznie, jako równoważne kryteria:
   1) potrzebę osiągnięcia celu hodowlanego w postaci typu drzewostanu zgodnego z potencjalną roślinnością naturalną;
   2) potrzebę odnowienia drzewostanów niestabilnych oraz podtrzymania efektu zainicjowanych wcześniej cięć;
   3) potrzebę zachowania niektórych drzewostanów ze względu na ich szczególną rolę w ekosystemie, w szczególności ze względu na występowanie gatunków związanych ze starodrzewem, występowanie gatunków roślin, grzybów lub zwierząt potencjalnie wrażliwych na cięcia odnowieniowe; szczególną rolę drzewostanów na stokach dla opóźniania spływu powierzchniowego i retencji ekosystemowej;
   4) potrzebę zachowania niektórych drzewostanów ze względu na ich rolę społeczną, w szczególności położenie w sąsiedztwie szlaków i ścieżek turystycznych.
4. Potrzebę zachowania walorów krajobrazowych szaty leśnej związanych z dominacją optymalnej i obecnością terminalnej fazy rozwojowej drzewostanów uwzględnia się w szczególności przez prognozowanie i analizowanie, w ramach planowania gospodarki leśnej, zmian krajobrazu leśnego oraz udziału drzewostanów we wskazanych fazach rozwojowych i planowania tak, by cechy te co najmniej nie uległy pogorszeniu.
5. Cennymi elementami przyrody w przestrzeni leśnej, o których mowa w ust 1 pkt 3, są w szczególności:
   1) stanowiska chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków, zarówno wcześniej udokumentowane, jak też identyfikowane przed przystąpieniem do prac wchodzących w skład gospodarki leśnej, w tym strefy BM_I_2 i BM_I_4;
   2) drzewa biocenotyczne, za które uważa się:
      a) żywe i martwe drzewa, miejscowo spróchniałe (z łatwo widoczną zgnilizną pnia (np. z widocznymi, otwartymi ranami pnia, dziuplami wypełnionymi próchnem, z uszkodzeniami od pioruna, złamane), oraz drzewa z owocnikami grzybów (hubami); z koroną częściowo (powyżej 1/3) obumarłą (martwe konary i gałęzie w koronie),
      b) inne drzewa martwe, wykroty, wywroty i złomy,

c) drzewa dziuplaste: z dziuplami zasiedlonymi przez ptaki lub inne gatunki zwierząt, z dziuplami, próchnowiskami i innymi otworami i wnękami w pniu,
d) drzewa o nietypowym pokroju: tzw. niezwykłe formy, drzewa pozbawione korony na skutek złamania; drzewa z nietypowymi formami morfologicznymi np. szyszek, kory, gałęzi,
e) drzewa rodzimych gatunków biocenotycznych: naturalnie występujące lub wprowadzone, poprawiające bazę żerową zwierzyny, nektarodajne, urozmaicające krajobraz, takie jak jabłoń, grusza, czereśnia,
f) drzewa z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm,
g) przestoje: drzewa i grupy drzew pozostawione na następną kolej rębu lub do ich naturalnej śmierci i rozkładu,
h) drzewa wyraźnie wyróżniające się wiekiem lub rozmiarami w stosunku do innych drzew na terenie Parku, w szczególności przekraczające wymiary kwalifikujące do uznania za pomnik przyrody wg przepisów odrębnych,
i) drzewa stanowiące pamiątkę kultury leśnej,
j) drzewa tworzące założenia przestrzenne, np. aleje, szpalery – z zastrzeżeniem, że drzewa biocenotyczne stwarzające zagrożenie dla bezpieczeństwa osób trzecich np. w związku z ryzykiem upadku drzewa lub jego części, mogą być obalane, jeżeli stwarzane przez nie ryzyko wyraźnie przeważą nad ich wartością biocenotyczną, jednak powinny być pozostawione do naturalnego rozkładu;

3) wycieki i wysięki wód podziemnych, wymagające pozostawienia w formie nienaruszonej wraz z ewentualną skarpą niszy źródliskowej oraz z fragmentem drzewostanu gwarantującym stabilność warunków mikroklimatycznych, w tym proponowane do ochrony jako pomniki przyrody jako C_II_4;
4) drobne cieki, wymagające pozostawienia w formie nienaruszonej wraz z ciągiem powiązanych ekosystemów hydrogenicznych, strefą brzegową, ewentualnymi skarpami koryta lub stromymi zboczami doliny cieku oraz z pasmem drzewostanu gwarantującym stabilność warunków mikroklimatycznych;
5) drobne oczka wodne w drzewostanach (stałe lub okresowe), w tym także fragmenty (kępy) olsowe z okresowo stojącą wodą w innych drzewostanach, wymagające pozostawienia w formie nienaruszonej wraz ze strefą brzegową;
6) miejsca erodowane (naturalne – np. skarpy podcinane przez wodę płynącą i sztuczne – np. wcięcia dróg leśnych);
7) strome skarpy mszyste (niezależnie od genezy, także np. wcięcia dróg leśnych);
8) głazy narzutowe;
9) rozproszone elementy kulturowe, np.: kapliczki i krzyże przydrożne, kamienie pamiątkowe, mogiły.

6. Cennymi elementami kultury w przestrzeni leśnej, o których mowa w ust. 1 pkt 3, są w szczególności:
   1) potwierdzone i potencjalne stanowiska archeologiczne, na których należy zrezygnować z pozyskania karpiny, nie obalać drzew na manifestacje terenowe i nie prowadzić przez nie zrywki, nie stosować maszynowego przygotowania gleby;
   2) kopce graniczne na dawnej granicy państwowej polsko-niemieckiej w dwudziestoleciu międzywojennym XX w., których struktury nie można uszkodzić podczas prowadzenia prac gospodarczych; powierzchnię kopców należy utrzymywać bez roślinności drzewiastej;
   3) cmentarzysko wielokulturowe Kręgi Kamienne w Leśnie - położone na terenie Nadleśnictwa Przymuszewo obręb Laska oddz. 24c (część działki ew. 3024/1) oraz 25d (część działki ew. 3025), gdzie należy usuwać drzewa i krzewy oraz pozostawić otoczenia kurhanów i kręgów do naturalnej sukcesji - obszar przewidziany do naturalnej sukcesji – oddz. 24b, 24d, 24f, 25c – Nadleśnictwo Przymuszewo obręb Laska;
   4) nieistniejące osady leśne - Lisewo, Kramarska, Polaszek, Zielonka, Piecki, Nowa Laska, Kulinowo, Guzewo, Wierzbnik, Waldzoszki, Starc – i ich pozostałości, w tym tereny otwarte i nieinwazyjne antropogeniczne gatunki i odmiany roślin.
7. Dążenie do unaturalnienia lasów Parku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, realizuje się w szczególności poprzez:
   1) przyjmowanie, w planowaniu gospodarki leśnej, docelowych typów drzewostanu odpowiadających naturalnemu składowi ekosystemów leśnych (potencjalnej roślinności naturalnej) na odpowiednich siedliskach leśnych, z uwzględnieniem jak największego bogactwa gatunkowego;
   2) niewprowadzanie w odnowieniach gatunków obcych w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, z możliwością akceptowania naturalnego obsiewu świerka, modrzewia oraz ich ograniczonego wprowadzania w miejscach, w których stanowić mają element krajobrazowy, ewentualnie domieszkę biocenotyczną; w sąsiedztwie drzewostanów, w których już i tak występują;
   3) stosowanie rębni tworzących złożoną strukturę przyszłego pokolenia lasu, z preferencją dla małopowierzchniowych cięć częściowych i przerębowych, z unikaniem cięć zupełnych i cięć gniazdowych bez osłony górnej – z możliwością bardzo znacznego wydłużania, w uzasadnionych przypadkach, okresu odnowienia, aż do zbliżenia do modelu rębni ciągłej. W toku okresu odnowienia mogą występować dziesięciolecia bez cięcia, gdy nie zagrozi to rozwojowi już uzyskanego odnowienia, a taka potrzeba będzie wynikać z potrzeb przyrodniczych lub społecznych;
   4) kontynuacja pozostawiania, podczas wszelkich cięć rębnych, co najmniej 5 - 10% starego drzewostanu na powierzchni manipulacyjnej do naturalnej śmierci i rozkładu, w celu umożliwienia starzenia się drzew i rozwoju ich cech biocenotycznych;

5) wykonywanie trzebieży w sposób popierający nie tylko drzewa dorodne, o potencjalnie dobrej jakości technicznej, ale także drzewa z tendencją do rozwoju cech biocenotycznych.

8. Priorytety wynikające z wypracowania wspólnego modelu zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach Parku, o których mowa w ust. 1 pkt 5, obejmują w szczególności:
   1) ochronę terenów o specjalnym znaczeniu społecznym ze względu na istotne dla społeczeństwa walory krajobrazowe i rekreacyjne, przez:
      a) pielęgnowanie i rozwój walorów krajobrazowych lasu, w tym:
         – wrażenia wizualnej naturalności lasu, w tym bogactwa elementów postrzeganych jako naturalne (drzewa stare i grube, drzewa biocenotyczne, drzewa martwe),
         – różnorodności strukturalnej i wizualnej,
         – trwałych i sezonowych aspektów sensorycznych;
      b) realizację prac leśnych w sposób minimalizujący ich uciążliwość społeczną dla osób korzystających z lasu;
      c) minimalizację stosowania grodzeń;
   2) uwzględnienie szczególnych potrzeb przyrodniczych w strefie BK_I_2, przez maksymalne wykorzystanie spontanicznych tendencji rozwojowych drzewostanów i ograniczenie zabiegów gospodarczych do korygowania tych tendencji w razie potrzeby.

§ 15.

Gospodarkę wodną w Parku prowadzi się w sposób gwarantujący zachowanie szczególnych walorów środowiska wodnego Parku, zwłaszcza jezior lobeliowych, twardowodnych oligo- i mezotroficznych zbiorników z podwodnymi łąkami ramienic i dolin rzecznych oraz zachowania bogactwa szaty roślinnej z jej różnorodnością botaniczną i regionalną specyfiką ekosystemów nieleśnych, zwłaszcza fitocenoz źródliskowych, torfowiskowych, łąkowych i polnych, oraz utrzymania różnorodności tych siedlisk i mikrosiedlisk warunkujących bogactwo mykoflory i fauny, uwzględniający w szczególności:

1) odstąpienie od budowy w Parku zbiorników retencyjnych, zapór oraz innych urządzeń trwale zmieniających krajobraz i przegradzających cieki i naturalne doliny cieków, z wyjątkiem niewielkich przegród, progów antyerozyjnych i hamujących spływ wody w suchych dnach dolin lub spowalniających odpływ wody z odwadnianych mokradeł, realizowanych w ramach działań ochronnych;
2) zwiększanie retencyjności poprzez odtwarzanie pierwotnego charakteru historycznie bezodpływowych zagłębień w obszarze Parku i w jego otoczeniu, które w wyniku budowy urządzeń melioracyjnych zostały sztucznie włączone do powierzchniowej sieci odpływu, dążenie do przywrócenia ich roli retencyjnej poprzez ograniczenie lub likwidację możliwości odpływu powierzchniowego, pod warunkiem braku niekorzystnych oddziaływań na

aktualnie występujące w ich granicach siedliska chronione lub stanowiska zagrożonych gatunków - strefa BM_III_4;

3) utrzymywanie cieków za pomocą procesów naturalnych, przy ograniczeniu prac utrzymaniowych do ewentualnych punktowych interwencji stymulujących lub korygujących przebieg tych procesów w przypadku zagrożenia dla elementów infrastruktury. W granicach Parku wskazana rezygnacja z koszenia roślinności wodnej w ciekach lub ograniczenie do koszenia roślinności z jednej strony brzegu, z pozostawieniem roślinności po przeciwnej stronie w danym sezonie wegetacyjnym – dotyczy rzek: Brdy, Chociny, Młosiny, Zbrzycy, z wyjątkiem odcinka Zbrzycy od Kaszuby Leśnej do ujścia Młosiny – na tym odcinku zaleca się całkowitą rezygnację z koszenia roślinności wodnej ze względu na występowanie siedliska przyrodniczego i cennych gatunków roślin. Zaleca się również zrezygnować z części prac utrzymaniowych na obszarze Parku – odmulania i pogłębiania rzek;
4) dopuszczenie do zamulenia rowów odwadniających cenne przyrodniczo fragmenty łąk i innych terenów podmokłych – w obrębie wszystkich użytków ekologicznych istniejących oraz proponowanych w tym planie ochrony użytków ekologicznych i rezerwatów przyrody do chwili ich powołania;
5) zachowanie funkcji ochronnej leśnej szaty roślinnej wobec ekosystemów wodnych, w postaci nieużytkowanych rębnie drzewostanów;
   a) w zlewniach nieleśnych ekosystemów hydrogenicznych (wody i torfowiska) – zwłaszcza w strefie BM_I_3,
   b) na skarpach dolin cieków,
   c) w leśnych strefach brzegowych ekosystemów wodnych i hydrogenicznych w postaci drzewostanów w pasie co najmniej 100 m od zbiorników wodnych i cieków oraz 30 m dla torfowisk,
   d) na siedliskach hydrogenicznych obejmujących łęgi, szczególnie źródliskowe, olsy i bory bagienne;
6) zachowanie dna dolin rzecznych, terenów leśnych, łąk wilgotnych, zbiorników wodnych i ich zlewni bezpośrednich w granicach Parku i jego otoczeniu, jako obszarów retencji naturalnej, w szczególności z ograniczeniem zabudowy;
7) skuteczną ochronę strefy 100 m od granic zbiorników wodnych i cieków przed zabudową, także rekreacyjną;
8) uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej miejscowości na obszarze Parku, zwłaszcza, pod kątem eliminacji możliwości przedostawania się zanieczyszczeń do wód gruntowych oraz ich spływu powierzchniowego;
9) likwidację możliwości zrzutów wód opadowych z dróg bezpośrednio lub pośrednio do rzek i potoków, na rzecz rozwiązań bezodpływowych (infiltracyjne/chłonne) lub opartych o rozwiązania tzw. sztucznych mokradeł o odpowiedniej powierzchni i strukturze, do których kierowana z kanalizacji deszczowej woda będzie zasilała cieki poprzez ich aluwia dolinne;
10) dostosowanie gospodarki wodnej w lasach do wymogów ochrony jezior i cieków poprzez niewykonywanie działań prowadzących do obniżania poziomu wody gruntowej: odwadniania, konserwowania/pogłębiania

istniejących rowów melioracyjnych, tworzenia nowych rowów melioracyjnych wpływających na poziom wody, pozyskiwania torfu i innych działań naruszających powierzchnię gruntu w pasie 100 m wokół brzegów jezior i wzdłuż rzek.

§ 16.

Gospodarkę rybacką i wędkarską w wodach Parku prowadzi się z zachowaniem następujących rekomendacji:

1) nielokalizowanie na terenie Parku nowych ośrodków intensywnej hodowli ryb;
2) niezarybianie jezior i rzek Parku obcymi geograficznie oraz ekologicznie gatunkami ryb, w tym gatunkami odżywiającymi się makrofitami oraz żerującymi w mule, w tym także karpiem;
3) kontrolowanie materiału zarybieniowego pod kątem przypadkowej obecności niepożądanych gatunków;
4) niepowstawanie nowej zabudowy służącej gospodarce rybackiej, w tym użytkowaniu wędkarskiemu, we wnętrzach krajobrazowych jezior i dolin rzecznych, stanowiących dominanty krajobrazowe pogarszające walory fizjonomiczne Parku;
5) niebudowanie nowych stawów rybnych w dolinach rzek i zlewniach bezpośrednich jezior;
6) niestosowanie zanęcania (dopuszczalne stosowanie zanęt w formie gliny wędkarskiej i larw bezkręgowców - ochotkowate i tzw. „dzikuny”) oraz niewypuszczanie po odłowieniu gatunków obcych (karpia, tołpygi amura i karasia srebrzystego) – dotyczy jezior ramienicowych (jez. Parzyn, Jez. Zmarłe, Jez. Skoszewskie, jez. Gardliczno Duże) i jezior eutroficznych: Jez. Duże Głuche k. Chocińskiego Młyna, Jez. Małe Głuche k. Chocińskiego Młyna, Jez. Głuche Małe k. Laski, jez. Welsyk, Jez. Niedźwiedzie, Jez. Duże Łowne, jez. Szeczonek, jez. Żabionek (Żabinek) k. Laski;
7) nieprowadzenie gospodarki rybackiej na jez. Gardliczno Małe, ze względu na daleko idące negatywne zmiany w roślinności zanurzonej (m.in. nieliczni przedstawiciele ze związku *Potamion*, wyraźne zakwity planktonu), zagrażające specyfice florystycznej zbiornika;
8) nieprowadzenie gospodarki rybackiej i wędkarskiej na jeziorach lobeliowych (jez. Żabionek k. Męcikała, jez. Sosnówek, Jez. Czarne) i jeziorach dystroficznych (Jez. Długie k. Męcikała, jez. Punk, jez. Mechówek, jez. Mały Babionek, jez. Duży Babionek).

§ 17.

Gospodarkę rolną w Parku należy prowadzić w sposób:

1) przeciwdziałający erozji wodnej i wietrznej gleb, poprzez stosowanie orki w poprzek stoków lub uprawy bezorkowej, uprawy poplonów ścierniskowych lub ozimych i innych upraw osłaniających glebę;
2) ograniczający eutrofizację i zanieczyszczenie wód poprzez stosowanie stref buforowych wokół zbiorników wodnych i terenów podmokłych;

3) zapewniający utrzymanie otwartego charakteru oraz sposobu użytkowania siedlisk łąkowych w dolinach cieków oraz suchych dnach dolin, poprzez ich koszenie lub wypas, szczególnie ekstensywne;
4) zapewniający utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnego użytkowania kośnego najcenniejszych fragmentów łąk, szczególnie wilgotnych, przeciwdziałając intensyfikacji ich użytkowania, odwadnianiu oraz podejmując ewentualne działania z zakresu ochrony czynnej w odniesieniu do fragmentów nieużytkowanych, z preferencją użytkowania ekstensywnego, koszenia poszczególnych fragmentów co dwa lata i pozostawienia 10-20% nieskoszonych, a także koszeń późnych, w lipcu lub sierpniu;
5) zapewniający ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, oczek wodnych, elementów kultury materialnej oraz stanowisk cennych gatunków flory, fauny i mykobioty w przestrzeni rolniczej;
6) utrzymujący tradycyjny krajobraz rolniczy polan oraz dolin rzecznych w otoczeniu zwartych kompleksów leśnych z zachowaniem przedpoli ekspozycji, poprzez zachowanie rolniczego sposobu użytkowania gruntów ornych, łąk i pastwisk;
7) ograniczający zmiany przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze, z wprowadzeniem nakazu nieprzeznaczania tych gruntów na te cele na terenach otwartych, a także w zespołach otwartych krajobrazów dolin poza obszarami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy;
8) niedopuszczający ferm chowu gatunków uznanych za inwazyjne gatunki obce w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego nr 1143/2014, w szczególności szop pracz *Procyon lotor*, wizon amerykański *Neogale vison*, jenot *Nyctereutes* sp.;
9) zachowujący istniejącą zabudowę rolniczą z możliwością jej rozbudowy, przebudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego przy stosowaniu następujących zasad:
   a) zachowania istniejącego sposobu zagospodarowania, w tym przede wszystkim funkcji zabudowy,
   b) dopuszczenia funkcji uzupełniających funkcję rolniczą związanych z agroturystyką i lokalnym przetwórstwem własnych produktów rolnych, a także adaptacji zabudowy do tych funkcji,
   c) zachowania istniejących warunków zabudowy, w tym przede wszystkim nieprzekraczania obowiązujących: maksymalnego wskaźnika intensywności zabudowy i minimalnego wskaźnika udziału powierzchni biologicznie czynnej, wielkości działki, linii i wysokości zabudowy oraz geometrii dachu;
10) utrzymujący zadrzewienia i zakrzewienia ochronne na terenach rolniczych oraz przy ciekach sąsiadujących z intensywnie użytkowanymi terenami rolniczymi;
11) utrzymujący i rozwijający sady przydomowe z tradycyjnymi odmianami drzew i krzewów owocowych;

12) niedopuszczający do realizacji nowej zabudowy zagrodowej na gruntach pochodzenia organicznego, szczególnie torfowych i murszowych;
13) niedopuszczający do zmiany przeznaczenia łąk na grunty orne oraz ich zalesienia, dopuszczając jednocześnie tworzenie nowych zadrzewień lub zakrzaczeń.

§ 18.

Realizacja zakresu prac, o których mowa w zaleceniach i rekomendacjach zapisanych w § 5÷17 niezbędnych do osiągnięcia celów ochrony wyszczególnionych w § 1, odbywa się poprzez realizację:

1) zadań ustawowych służb Parku;
2) zadań ustawowych organów mających wpływ na użytkowanie terenu Parku poprzez wydawane decyzje czy też akty prawa miejscowego, w tym między innymi: Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku, Dyrekcji Parku Narodowego, samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich, wojewody pomorskiego, Wód Polskich i innych;
3) działań podmiotów sprawujących nadzór lub zarządzających gruntami w Parku oraz właścicieli gruntów, które nie powinny zakłócać realizacji celów ochrony Parku;
4) współpracy w/w podmiotów i organów w zakresie realizacji planów, projektów i innych działań mogących oddziaływać na cele ochrony Parku, o których mowa w § 1.

Rozdział 6.
Wskazania wymagań ochrony przyrody koniecznych do uwzględnienia w ustaleniach planów ogólnych gmin[8)] miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych

§ 19.

Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych lub zmienianych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego[2)] dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku:

1) związane z lokalizowaniem zainwestowania i/lub zabudowy:
   a) lokalizowanie zainwestowania, w tym zabudowy co do zasady w granicach stref: BM_IV_4, BM_VI, BM_VII w granicach których dopuszcza się różne formy zainwestowania i/lub zabudowy, z uwzględnieniem:

8) *W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dokonaną art. 24 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1688), stosownie do dyspozycji art. 64 ust. 2 ustawy zmieniającej, do czasu wejścia w życie planów ogólnych gmin poprzez te plany należy rozumieć* studia *uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin*.

- ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych,
- wyznaczenia obszarów zwartej zabudowy wsi wyłącznie w obrębie stref oznaczonych w planie ochrony jako BM_VI_1 wraz z sugerowanymi kierunkami rozwoju zabudowy dla wybranych miejscowości,
- wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów określonych w § 20 ust. 2 pkt 6 lit. a,
- dążenia przy planowaniu nowego zainwestowania do nierozpraszania zabudowy i uzupełniania w pierwszej kolejności luk między zabudową,
- ograniczenia wyznaczania nowych kierunków zmian w przeznaczeniu terenów związanych z intensyfikacją zagospodarowania, w szczególności rekreacyjnego i turystycznego,
- planowania rozwiązań transportowych, w tym transportu zbiorowego oraz rozwiązań infrastrukturalnych w dostosowaniu do istniejącego zagospodarowania i tranzytowej roli Parku,
- wprowadzania na terenach zainwestowania lub zabudowy terenów zieleni, w zależności od uwarunkowań: towarzyszącej, izolacyjnej i ekologiczno-łącznikowej,
- wykluczenie lokalizacji ferm chowu gatunków uznanych za inwazyjne,
- dopuszczanie do lokalizacji wyłącznie obiektów i urządzeń odnawialnych źródeł energii będących mikroinstalacjami w rozumieniu Art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1436, 1383, 1597, 1933), to jest o mocy <50kW na zasadach określonych w § 20 ust. 6 pkt 1 lit. j,

b) zachowanie charakteru tradycyjnych i otwartych krajobrazów rolnych, polan śródleśnych oraz dolin rzecznych;

2) związane z koordynacją ustaleń tworzonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zaleca się:
   a) objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów nieposiadających aktualnie planów miejscowych, preferowanie opracowywania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla dużych jednostek rangi obrębu ewidencyjnego (wsi) tworzących spójną całość,
   b) zachowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego parametrów zagospodarowania i wskaźników urbanistycznych określonych w § 20 ust. 2 pkt 6 lit. a;
3) związane z koordynacją ustaleń wyznaczania terenów przeznaczonych do zalesień w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zaleca się:
   a) tworzenie zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także tworzenie zwartego systemu przyrodniczego, łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych,

b) przyjęcie za obszary dopuszczalnych zalesień terenów łączących istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje korytarzy migracji zwierząt;

4) związane z organizacją turystyki, rekreacji i wypoczynku:
   a) organizacyjne ukierunkowanie rekreacji i wypoczynku, z ograniczeniem jej rozwoju na terenach leśnych Parku i preferowaniem występowania w strefach buforowych poza Parkiem,
   b) urządzenie infrastruktury technicznej rekreacji i wypoczynku ograniczające możliwość bezpośredniego i pośredniego niszczenia gleb, roślinności leśnej i rzeźby terenu,
   c) limitowanie i kierunkowanie natężenia rekreacji i wypoczynku przez zarządców gruntów, włącznie z wykluczeniem tych form, które przyczyniają się do niszczenia gleb, rzeźby terenu oraz szaty roślinnej i fauny, zwłaszcza miejsc rozrodu ryb i ptaków,
   d) poprawa ładu przestrzennego w zagospodarowaniu turystycznym oraz podniesienie estetyki tego zagospodarowania, poprzez przebudowę obiektów, przesłonięcie zielenią, a także ujednolicenie tablic informacyjnych, drogowskazów oraz innych elementów małej architektury przeznaczonej dla obsługi ruchu turystycznego;
5) związane z preferowaniem i dopuszczeniem następujących typów przeznaczenia terenów zainwestowanych, których parametry wskazano w tabeli w § 20 ust. 2 pkt 6 lit. a:
   a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
   b) zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna – jedynie na terenach przeznaczonych pod tę zabudowę w obowiązujących w dniu uchwalenia Planu ochrony Parku miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; dopuszczenie lokalizacji budynków zabudowy wielorodzinnej winno zostać poprzedzone sporządzeniem analizy i oceną wpływu inwestycji na otaczający krajobraz. Wyniki analizy – poddane weryfikacji przez grono niezależnych fachowców np. gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
   c) zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, w tym zabudowa usług agroturystycznych,
   d) zabudowa obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich,
   e) zabudowa dla potrzeb sportu i rekreacji – dopuszczenie lokalizacji budynków winno każdorazowo zostać poprzedzone sporządzeniem analizy i oceną wpływu inwestycji na otaczający krajobraz. Wyniki analizy – poddane weryfikacji przez grono niezależnych fachowców np. gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
   f) zabudowa letniskowa, rekreacji indywidualnej,
   g) zabudowa usługowa, z wyłączeniem wielkopowierzchniowych obiektów handlowych,

h) zabudowa produkcyjna, składów i magazynów – jedynie na terenach istniejącej zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów oraz przeznaczonych pod tę zabudowę w obowiązujących w dniu uchwalenia Planu ochrony Parku miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i wydanych do dnia uchwalenia Planu ochrony Parku decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

§ 20.

1. Ustala się następujące ogólne zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy do uwzględnienia w nowych lub zmienianych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla terenów zainwestowanych, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku:
   1) zharmonizowanie nowej zabudowy w zakresie rozplanowania, bryły architektonicznej – formy budynków i geometrii dachów z istniejącą zabudową danej miejscowości;
   2) nieprzekraczanie maksymalnej wysokości zabudowy w stosunku do zabudowy w sąsiedztwie, z wyjątkiem obiektów technicznych uzasadnionych względami technologicznymi, z zastrzeżeniem wskaźników określonych w § 20 ust. 2 pkt 6 lit. a;
   3) podnoszenie standardu architektonicznego i użytkowego obiektów budowlanych z uwzględnieniem zachowania cech historycznych i tradycyjnych zabudowy wiejskiej na terenach wsi;
   4) niedopuszczanie do lokalizacji w strefie 100 m od zbiorników wodnych i cieków oraz na tych zbiornikach i ciekach obiektów budowlanych, a także innych obiektów, urządzeń i instalacji mogących tworzyć dominanty krajobrazowe degradujące walory fizjonomiczne wodnych wnętrz krajobrazowych (dotyczy także domów na wodzie, tzw. houseboatów);
   5) uzupełnianie i przekształcania istniejących układów osadniczych poprzez zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługi publiczne, usługi komercyjne obsługi mieszkańców i tereny zieleni;
   6) realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, letniskowej i siedliska w zabudowie zagrodowej w formie zabudowy wolnostojącej i niedopuszczanie do realizacji zabudowy szeregowej;
   7) niedopuszczanie na terenach wiejskich nowej zabudowy wielorodzinnej;
   8) wznoszenie na terenach wiejskich typów budynków spełniających standardy tradycyjnego budynku wsi kaszubskiej charakterystycznego dla Ziemi Zaborskiej lub współczesnej zabudowy letniskowej wskazanych w § 10. ust. 1 pkt 5;
   9) tworzenie zespołów zabudowy mieszkaniowej i letniskowej do 20 działek w zespole oraz:
      a) realizacja w obrębie zespołów zabudowy ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych i zieleni,

b) ujednolicenie kształtu i kolorystyki budynków oraz rodzaju ogrodzeń w ramach poszczególnych zespołów zabudowy, preferowanie kamienia lokalnego w ogrodzeniach oraz ogrodzeń drewnianych,
c) izolowanie zielenią – gatunkami rodzimymi – zespołów zabudowy,
d) ograniczenie ekspozycji nowej zabudowy od strony ciągów i punktów widokowych na teren i z terenu Parku;

10) stosowanie dla obiektów budowlanych kolorów neutralnych o niskim stopniu nasycenia, tj. bieli, jasnoszarego, pastelowych beżów, zieleni, żółtego lub pomarańczowego;
11) zachowanie istniejących drzew i zadrzewień niekolidujących z zabudową, o ile nie stoi to w sprzeczności z przepisami odrębnymi;
12) stosowanie zieleni o charakterze (w zależności od potrzeb): izolacyjno-krajobrazowym, łącznikowo-ekologicznym, rekreacyjno-wypoczynkowym lub towarzyszącym siedliskowo; projektowanie zieleni z wykorzystaniem rodzimych gatunków dostosowanych;
13) niestosowanie ogrodzeń z betonowych prefabrykatów, preferowanie ogrodzeń z naturalnego lokalnego kamienia oraz drewnianych;
14) niedopuszczanie do sytuowania reklam, w tym ekranów LED, a także szyldów o powierzchni większej niż 2 m^2;
15) preferowanie następujących warunków kształtowania terenów usługowych:
a) izolowanie zabudowy zielenią, z wykorzystaniem rodzimych gatunków dostosowanych,
b) ograniczenie ekspozycji nowej zabudowy od strony ciągów i punktów widokowych na i z terenu Parku,
c) zachowanie istniejących zadrzewień wysokich, w tym grup drzew, alej i szpalerów oraz okazałych soliterów,
d) zachowanie istniejących elementów tradycyjnego budownictwa, nawiązywanie do tych elementów w nowej zabudowie,
e) zapewnienie właściwej liczby miejsc parkingowych/ postojowych,
f) preferowanie stosowania nowoczesnych technologii ograniczających zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepło,
g) dopuszczenie dla nowych obiektów zabudowy usług turystyki i rekreacji maksymalnie 30 miejsc noclegowych w jednym zespole zabudowy (obiekcie),
h) preferowanie rozwoju zabudowy turystycznej nawiązującej do agroturystyki i małych rodzinnych pensjonatów;
16) nielokalizowanie nowych ferm produkcji trzody chlewnej i drobiu oraz obór dla bydła w liczbie powyżej 40 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), oraz niedopuszczenie ferm chowu gatunków uznanych za inwazyjne, w tym zwłaszcza norki amerykańskiej (wizona);
17) zachowanie istniejącej zabudowy rolnej z możliwością jej rozbudowy, przebudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego z zachowaniem pierwotnego charakteru budynku i z poszanowaniem lokalnych tradycji budowlanych, przy stosowaniu następujących zasad:

a) zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania, w tym przede wszystkim funkcji zabudowy,
b) dopuszczenie funkcji uzupełniających funkcję rolniczą w postaci agroturystyki i lokalnego przetwórstwa własnych produktów rolnych,
c) dopuszczenie przekształcenia zabudowy zagrodowej i adaptacji do funkcji mieszkalnictwa jednorodzinnego z usługami i agroturystyki, a także zabudowy letniskowej,
d) zachowanie istniejących warunków zabudowy, w tym przede wszystkim nieprzekraczania obowiązujących: maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, określonych w § 20 ust. 2, pkt 6 lit. a;

18) dopuszczenie nowych szlaków turystycznych, w szczególności szlaków pieszych, tras rowerowych i ścieżek dydaktycznych w miejscach nie kolidujących z celami ochrony Parku, z określeniem podstawowych form zagospodarowania w postaci: infrastruktury służącej ukierunkowywaniu ruchu turystycznego (w tym utwardzonych nawierzchni naturalnych, stojaków na rowery, tablic informacyjnych, edukacyjnych, urządzonych miejsc odpoczynku na szlakach i innych urządzeń turystycznych nietworzących dominant krajobrazowych degradujących walory krajobrazowe);
19) dopuszczenie zainwestowania, w tym zabudowy na nieruchomościach, gdzie projektowana jest zabudowa na podstawie prawomocnych orzeczeń administracyjnych wydanych przed wejściem w życie Planu ochrony oraz ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie Planu ochrony; zapisy Planu ochrony nie naruszają uprawnień nabytych na podstawie prawomocnych postanowień i przepisów prawa lokalnego, stanowiących tzw. „prawa nabyte”.

2. Ustala się następujące zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy do uwzględnienia w nowych lub zmienianych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla terenów zainwestowanych, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie wybranych stref Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej:
1) dla stref BK_I_1-2:
a) dopuszcza się utrzymanie istniejących parkingów istotnych dla obsługi ruchu turystycznego na terenach leśnych,
b) dopuszcza się lokalizację infrastruktury służącej czynnej ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
c) dopuszcza się utrzymanie i modernizację istniejącej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej;
2) dla stref BK_IV_1-2:
a) zachowuje się i eksponuje historyczne układy przestrzenne zabudowy z komponowaną zielenią towarzyszącą oraz tradycyjnymi ogrodzeniami i małą architekturą,

b) chroni się ochroną bierną i czynną zabytkowe cechy obiektów architektonicznych i budownictwa oraz strefy i obiekty ochrony archeologicznej,
c) utrzymuje się komponowane układy zieleni przydrożnej, śródpolnej, cmentarnej, parkowej;

3) dla stref BM_IV_3:
a) urządza się infrastrukturę punktów widokowych w sposób ograniczający niszczenie gleb, naturalnej rzeźby terenu i roślinności,
b) odtwarza się i utrzymuje występujące wcześniej osie i sfery widokowe z punktów widokowych pod warunkiem braku kolizji z innymi celami Parku;

4) dla stref BM_IV_4:
a) BM_IV_4a:
– utrzymuje się aktualną sieć szlaków turystycznych, rekreacyjnych i ścieżek edukacyjnych,
– dopuszcza się modernizację istniejących szlaków i ścieżek z zachowaniem naturalnej nawierzchni (drewno, kamień, kruszywo),
– dopuszcza się uzupełnienie infrastruktury kierunkującej ruch turystyczny zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami w oparciu o wskazane w strefie BM_IV_4f punkty,
b) BM_IV_4b:
– dopuszcza się utrzymanie istniejących parkingów śródleśnych, miejsc odpoczynku, punktów widokowych i innej istniejącej infrastruktury udostępniającej i turystycznej dla obsługi ruchu turystycznego i rekreacyjnego,
– dopuszcza się modernizację istniejącej infrastruktury z wykorzystaniem naturalnych materiałów (drewno, kamień, kruszywo),
– dopuszcza się uzupełnienie infrastruktury kierunkującej ruch turystyczny zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami w oparciu o wskazane w strefie BM_IV_4f punkty,
c) BM_IV_4d:
– dopuszcza się modernizację istniejącej infrastruktury z wykorzystaniem naturalnych materiałów (drewno, kamień, kruszywo),
– dopuszcza się uzupełnienie infrastruktury kierunkującej ruch turystyczny zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami: nielokalizowanie nowych przystani kajakowych i pól namiotowych lub lokalizowanie ich na terenach silnie przekształconych; wypracowanie modelu kontrolowania intensywności ruchu kajakowego.
– ograniczenie powstawania nowych przystani kajakowych i pól namiotowych wzdłuż szlaków kajakowych,
d) BM_IV_4e:

- dopuszcza się modernizację istniejącej infrastruktury z wykorzystaniem naturalnych materiałów (drewno, kamień, kruszywo),
- dopuszcza się stworzenie przystanków komunikacyjnych dla linii komunikacyjnej Tramwaju Wodnego w oparciu o wskazane punkty,

e) BM_IV_4f:
- dopuszcza się modernizację istniejącej infrastruktury z wykorzystaniem naturalnych materiałów (drewno, kamień, kruszywo),
- dopuszcza się uzupełnienie infrastruktury kierunkującej ruch turystyczny, strefa BM_IV_4a, w oparciu o wskazane punkty;

5) dla stref BM_V_1-2:
a) zapewnia się poprawę warunków migracji fauny przy przekraczaniu barier migracyjnych poprzez wykorzystanie odpowiednich rozwiązań przyrodniczych i technicznych, szczególnie na rzekach: Zbrzyca, Czerwona Struga, Chocina, Kulawa, Kłonecznica,
b) zapewnia się podczas projektowania, budowy, przebudowy dróg, linii kolejowych i ciągów infrastruktury technicznej zachowanie i odtwarzanie warunków łączności ekologicznej, w tym budowę przejść dla zwierząt, przepławek, a także odpowiednich warunków naprowadzania na przejścia i izolacji w miejscach bez przejść,
c) utrzymuje się obiekty i urządzenia służące migracji fauny;

6) dla stref BM_VI:
a) ustala się następujące parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne dla wyodrębnionych typów zabudowy, ujętych w poniższej tabeli, z wyjątkiem obiektów i obszarów o istotnym znaczeniu kulturowym wskazanych w Załączniku nr 2 § 1, 2 i 3:

Typ zabudowy	**Minimalna wielkość działki budowlanej [m^2]**	**Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]**	**Maksymalna intensywność zabudowy**	**Maksymalna wysokość budynków [m]**
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1000	60	0,5	8,5-10*
zabudowa mieszkaniowo-usługowa	1000	40	0,8	10*
zabudowa letniskowa, rekreacji indywidualnej	1000	75	0,3	6
zabudowa usługowa	1000	30	1,0	10
zabudowa usług hotelarskich - obiekty hotelarskie: hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe	2000	30	1,2	12#

***** *wyjątek: przebudowa, rozbudowa istniejących obiektów – zakaz nadbudowy*
# *wyjątek: dopuszczenie lokalizacji budynków wyższych niż 10,0 m winno zostać poprzedzone sporządzeniem analizy i oceną wpływu inwestycji na otaczający krajobraz. Wyniki analizy - poddane weryfikacji przez grono niezależnych fachowców np. gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną*

b) określone w lit. a parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie naruszają uprawnień nabytych na podstawie ustaleń obowiązujących, w dniu wejścia w życie uchwały w sprawie Planu ochrony, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych prawomocnych decyzji administracyjnych,

c) określone w powyższej tabeli parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie dotyczą nieruchomości zabudowanych, gdzie dopuszcza się w przypadku zmiany sposobu zagospodarowania, w tym, przebudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących budynków, zachowanie dotychczasowych parametrów zagospodarowania i wskaźników urbanistycznych, bez możliwości ich zwiększenia ponad wielkości określone w lit. a,

d) dla obiektów i obszarów o istotnym znaczeniu kulturowym oraz budynków położonych w obszarach o istotnym znaczeniu kulturowym, wskazanych w Załączniku nr 2 § 1, 2 i 3 obowiązują parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne określone każdorazowo w wytycznych konserwatorskich właściwego konserwatora zabytków lub w analizie historyczno-kulturowej sporządzanej w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

e) określone w lit. a parametry zagospodarowania i wskaźniki urbanistyczne nie mogą pomniejszać minimalnych i powiększać maksymalnych wielkości parametrów urbanistycznych ustalonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego[2)].

3. Ustala się następujące zasady zagospodarowania terenów do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów rolnych i leśnych, zadrzewionych, nieużytków oraz wód powierzchniowych wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego[2)], dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku:

1) nie dopuszcza się do realizacji nowej zabudowy na terenach rolnych, z wyjątkiem przypadków uregulowanych przepisami odrębnymi w odniesieniu do zabudowy służącej gospodarce rolnej;

2) nie dopuszcza się nowej zabudowy na terenach leśnych, zadrzewionych i nieużytkach, za wyjątkiem przypadków uregulowanych przepisami odrębnymi i/lub obiektów związanych z funkcjami ochronnymi Parku, w tym ochroną czynną, edukacją ekologiczną Parku, gospodarką leśną, ochroną przeciwpożarową i innymi funkcjami dotyczącymi bezpieczeństwa publicznego, realizacją małej architektury na potrzeby turystyki (np. wiaty, ławki itp.);

3) ogranicza się do przypadków wynikających z technologii chowu lub hodowli grodzenia działek pozostających w użytkowaniu rolniczym lub leśnym;
4) na terenach nieleśnych w sąsiedztwie lasów nie realizuje się zabudowy w strefie do 30 m od granicy lasu, z wyłączeniem istniejących siedlisk;
5) nie dopuszcza się do grodzenia brzegów jezior i cieków;
6) na terenach leśnych nie realizuje się budowy nowych dróg kołowych oraz związanej z nimi infrastruktury technicznej, z wyjątkiem inwestycji służących gospodarce leśnej i ochronie przyrody;
7) na terenach leśnych urządza się infrastrukturę turystyczną w miejscach dopuszczonych do organizacji – w tym tablic informacyjnych, punktów obserwacji przyrody, punktów widokowych, wiat – w sposób nietworzący dominant krajobrazowych degradujących walory widokowe oraz niezagrażający uruchomieniu procesów niszczących naturalną rzeźbę terenu, gleby, powierzchniowe utwory geologiczne oraz roślinność;
8) nie dopuszcza się do sytuowania reklam, w tym ekranów LED;
9) stosuje się naturalne utwardzone ziemne nawierzchnie ścieżek pieszych i rowerowych, a w przypadku mostów obiekty drewniane i /lub kamienne.

4. Ustala się następujące zasady zagospodarowania terenów do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów rolnych i leśnych oraz wód powierzchniowych wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego[2)], dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie wybranych stref Parku:
   1) dla stref BK_I_1-2:
      a) nie dopuszcza się do lokalizacji obiektów budowlanych innych niż związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną,
      b) ogranicza się do sieci istniejącej w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały ciągi drogowe nie związane wyłącznie z gospodarką leśną, kolejowe i infrastruktury technicznej;
   2) dla stref BK_II_1-2:
      a) nie dopuszcza się zmiany przeznaczenia łąk na grunty orne oraz ich zalesienia,
      b) zachowuje się istniejące układy zieleni śródpolnej, torfowiska, oczka wodne,
      c) nie dopuszcza się do zmian w zagospodarowaniu przestrzennym skutkujących osuszaniem łąk i torfowisk,
      d) nie dopuszcza się do trwałego grodzenia terenów łąk z wyjątkiem drewnianych ogrodzeń lub pastuchów elektrycznych właściwych dla zapewnienia bezpieczeństwa zwierząt hodowlanych;
   3) dla stref BK_III:

a) nie dopuszcza się do lokalizacji obiektów budowlanych w odległości 100 m od linii brzegowej jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych oraz na jeziorach, z wyjątkiem:
   – obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej,
   – uzupełnienia obszaru zwartej zabudowy w miejscowości Charzykowy od ul. Jeziornej w kierunku osady Wolność od dz. 160/4 do dz. 144/14 obręb Charzykowy gm. Chojnice, gdzie dopuszcza się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz letniskową w strefie powyżej 50 m wyłącznie na gruntach rolnych t.j. rolach, łąkach i pastwiskach z wyłączeniem gruntów pochodzenia organicznego oraz bez możliwości budowy pomostów,
b) nie dopuszcza się do lokalizacji nowych form zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, mogących powodować degradację walorów krajobrazowych w strefach brzegowych jezior,
c) prowadzi się działania służące osiągnięciu ujednoliconych form istniejących elementów małej architektury rekreacyjno-wypoczynkowej, z preferowaniem tworzyw naturalnych, w szczególności drewna,
d) nie dopuszcza się sytuowania dominant krajobrazowych zmieniających percepcję wizualną wnętrz krajobrazowych jezior,
e) zachowuje się naturalny charakter linii brzegowej jezior z charakterystyczną roślinnością wodną i przywodną,
f) nie dopuszcza się do prowadzenia prac regulacyjnych naturalnych cieków wodnych, a także prac utrzymaniowych skutkujących degradacją walorów przyrodniczych i funkcji korytarzy ekologicznych,
g) nie dopuszcza się do lokalizacji obiektów hydrotechnicznych skutkujących przerywaniem ciągłości ekologicznej i drożności cieków dla gatunków migrujących bezkręgowców, ryb, płazów i innych zwierząt wykorzystujących wody w czasie migracji,
h) zapewnia się skuteczną egzekucję zakazu wynikającego z art. 232 ustawy Prawo wodne, zgodnie, z którym, zakazuje się grodzenia nieruchomości przyległych do wód w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu,
i) nie modyfikuje się stosunków wodnych, z wyłączeniem działań służących ochronie przyrody,
j) zachowuje się istniejące sztuczne zbiorniki wodne, z dopuszczeniem bieżącej konserwacji i remontu związanych z nimi urządzeń wodnych,
k) zachowuje się zadrzewienia i zakrzewienia nadwodne, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu mienia lub osób,
l) nie dopuszcza się do wprowadzania do wód ścieków nieczyszczonych oraz składowania odpadów na brzegach,
m) nie dopuszcza się do lokalizacji tzw. domów na wodzie – houseboatów – definiowanych zgodnie z art. 5 ust. 1. pkt 1 lit. h ustawy o żegludze śródlądowej;

4) dla stref BM_III_1-5:
   a) dopuszcza się sytuowanie obiektów i urządzeń służących poprawie uwodnienia siedlisk wodnych i podmokłych,
   b) odtwarza się obszary bezodpływowe oraz mikroretencję wodną w lasach;
5) dla stref BM_VII:
   a) wyłącza się obszary z form zagospodarowania przekształcających przedpola widokowe,
   b) wyłącza się obszary z form zagospodarowania przekształcających widok na zakończenia z punktów, platform i ciągów widokowych – załącznik nr 3 cz.2, warstwa AA_8,
   c) ogranicza się lokalizację obiektów dysharmonijnych i zaburzających widok, m.in. wysokich obiektów nadziemnej infrastruktury technicznej,
   d) ogranicza się niekontrolowany rozwój przestrzenny, m.in. poprzez niewyznaczanie miejsc pod zabudowę poza obecny obszar zwartej zabudowy,
   e) ochrona gruntów pochodzenia organicznego oraz gleb leśnych przed zmianą użytkowania,
   f) wyłącza się z zabudowy stoki o nachyleniu powyżej 10° oraz grunty pochodzenia organicznego.

5. Ustala się następujące zasady zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy do uwzględnienia w nowych lub zmienianych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, obowiązujące na terenie stref objętych rekomendacjami planu w granicach Parku i otoczenia:
   1) dla stref C_I, C_II i C_III:
      a) nie dopuszcza się do lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz innych prawomocnych decyzjach administracyjnych,
      b) nie dopuszcza się do lokalizacji na terenach niezabudowanych i nieprzeznaczonych do zabudowy infrastruktury innej niż związanej z ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną, prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, Lasy Państwowe lub jednostki samorządu terytorialnego;
   2) wyznacza się strefy C_IV w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jako strefy ochrony konserwatorskiej;
   3) w przypadku ustalenia stref ochrony konserwatorskiej C_IV w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dla tych stref:
      a) nie dopuszcza się do lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin[2)] lub na podstawie innych prawomocnych decyzji administracyjnych,

b) obowiązkowe dostosowywanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywania formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej,
c) ograniczenie wysokości nowo sytuowanych lub modernizowanych budowli i budynków do wysokości obiektów sąsiadujących,
d) przyznanie pierwszeństwa wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków architektury i budownictwa lub ewidencji zabytków,
e) preferowanie inwestycji, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu; formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz;

4) dla stref C_V:
a) zagospodarowanie terenu poprawiające spójność ekologiczno-krajobrazową z terenami chronionymi Parku,
b) uniemożliwianie realizacji obiektów lub urządzeń stanowiących bariery przestrzenne o znaczeniu ekologicznym lub degradujących walory krajobrazowe;

5) dla stref C_VI - ograniczanie barier ekologicznych utrudniających migrację roślin, zwierząt lub grzybów;

6) dla stref C_VII:
a) uwzględnienie dla terenów przeznaczonych do zainwestowania, w tym zabudowy, zasad określonych w § 20 ust. 2 pkt 6 lit. a,
b) zachowanie właściwych proporcji pomiędzy obszarami biologicznie czynnymi oraz terenami zainwestowanymi,
c) ograniczenie rozpraszania zabudowy,
d) strefowanie intensywności zabudowy,
e) wyłączenie z zainwestowania terenów najcenniejszych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym, w tym ciągów ekologicznych tworzących lokalny system przyrodniczy, chronionych siedlisk przyrodniczych i stref przedpoli ekspozycji.

6. Ustala się następujące zasady do uwzględniania przy aktualizacji istniejących lub uchwalaniu nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury technicznej i transportu, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku:

1) w zakresie infrastruktury technicznej:

a) kształtowanie obiektów infrastruktury technicznej w sposób umożliwiający migrację roślin, zwierząt i grzybów na etapie realizacji i funkcjonowania,
b) realizacja inwestycji zgodnie z potrzebami celu publicznego z zastrzeżeniem, że nie mogą one wpłynąć na osiągniecie celów ochrony Parku i zagrażać jego walorom oraz są zgodne z ustaleniami dokumentów planistycznych gmin,
c) prowadzenie liniowych elementów infrastruktury technicznej w „korytarzach" infrastrukturalnych, w szczególności wykorzystujących pasy rozgraniczające dróg, o ile taki przebieg nie jest sprzeczny z przepisami odrębnymi,
d) wyposażania istniejących linii i słupów energetycznych linii wysokiego i średniego napięcia zlokalizowanych poza terenami zabudowy w odpowiednie oznakowania zabezpieczające przelatujące ptaki przed kolizjami oraz zabezpieczenia słupów przed wykorzystywaniem ich przez ptaki, jako miejsca odpoczynku,
e) nielokalizowanie farm wiatrowych, w rozumieniu rozporządzenia Ministra Gospodarki z 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz.U. z 2007 r. nr 93, poz. 623) oraz nowych linii elektroenergetycznych napięć 110 kV i napięć wyższych w nowych śladach linii,
f) nielokalizowanie instalacji biogazowych,
g) nielokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii o mocy >50kW,
h) stosowania linii kablowych dla projektowanych, modernizowanych i przebudowywanych sieci elektroenergetycznych,
i) stosowania w ogrzewaniu budynków systemów niskoemisyjnych i bezemisyjnych,
j) dopuszczanie zastosowania w gospodarstwach domowych odnawialnych źródeł energii, tzw. mikroinstalacji, z wyłączeniem możliwości sytuowania przydomowych elektrowni wiatrowych o poziomej osi obrotu rotora, a także z ograniczeniami dla zastosowania paneli fotowoltaicznych, w tym wyłączenia ich z lokalizacji w obszarach oraz na obiektach objętych ochroną konserwatorską, a na pozostałym obszarze sytuowania ich w sposób niedegradujący walorów krajobrazowych, takich jak wskazane w załączniku nr 3 strefy AA_4, AA_8 oraz wskazane w załączniku nr 4 strefy BK_II, BM_VII, C_II_3, C_IV_2, poprzez m.in. niestawianie instalacji fotowoltaicznych niezintegrowanych z obiektem budowalnym o mocy powyżej 10 kW,
k) objęcia w granicach aglomeracji ściekowych 100% obszarów zainwestowanych, wymagających unieszkodliwienia ścieków bytowych zbiorowym systemem kanalizacji sanitarnej,
l) niestosowania przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach położonych w granicach aglomeracji ściekowych oraz na terenie zlewni bezpośrednich jezior,

m) dążenia do wyprzedzającej budowy zbiorczego systemu odprowadzania ścieków przed uruchomieniem procesów inwestycyjnych na nowych obszarach, w szczególności w granicach aglomeracji ściekowych,
n) gromadzenia, odprowadzenia i unieszkodliwiania odpadów stałych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób określony w planach gospodarki odpadami oraz w właściwych uchwałach gmin oraz skuteczne egzekwowanie przepisów w tym zakresie,
o) objęcia wszystkich mieszkańców i użytkowników przestrzeni (w szczególności na terenach rekreacji indywidualnej) zorganizowaną i selektywną zbiórką odpadów komunalnych,
p) likwidacji nielegalnych składowisk odpadów oraz niedopuszczania do tworzenia nowych;

2) w zakresie transportu kołowego i kolejowego:
a) kształtowanie dróg i linii kolejowych w sposób umożliwiający zachowanie ekologicznych powiązań funkcjonalnych, a w szczególności migrację roślin, zwierząt i grzybów zarówno na etapie realizacji jak i funkcjonowania,
b) ograniczenie negatywnych oddziaływań krajobrazowych i środowiskowych dróg lub kolei.

§ 21.

1. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowym planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych Parku:
1) uznanie Parku jako obszaru wyłączonego z lokalizacji nowych linii energetycznych wysokich i najwyższych napięć, poza istniejącym przebiegiem, oraz lokalizacji farm wiatrowych i farm fotowoltaicznych >50 kW, na zasadach określonych w § 20 ust. 6 pkt 1 lit. j;
2) uwzględnienie przy przebudowie i rozwoju infrastruktury drogowej dróg wojewódzkich konieczności zachowania i odtwarzania powiązań ekologicznych fragmentowanego krajobrazu.
2. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowym planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych Parku:
1) dla ochrony połączeń ekologicznych z obszarami chronionego krajobrazu przed zabudową ustala się zachowanie połączeń ekologicznych w obrębie dolin rzek oraz kompleksów lasów, łąk, gruntów ornych i zadrzewień poprzez wprowadzenie do dokumentów planistycznych korytarzy ekologicznych z rekomendowanym ograniczeniem zabudowy, poza inwestycjami celu publicznego, położonych w korytarzach lasów, dolin rzecznych, bagien, łąk i pastwisk, stromych zadrzewionych skarp jako obiektów naturalnej retencji wodnej przeciwdziałającej skutkom zmian klimatycznych;

2) dla ochrony połączeń ekologicznych z Parkiem Narodowym „Bory Tucholskie”, Wdzydzkim Parkiem Krajobrazowym, Parkiem Krajobrazowym „Dolina Słupi”, Tucholskim Parkiem Krajobrazowym przed zabudową ustala się zachowanie połączeń ekologicznych w obrębie dolin rzecznych, kompleksów lasów, łąk, gruntów ornych i zadrzewień, poprzez wprowadzenie do dokumentów planistycznych korytarzy ekologicznych z rekomendowanym ograniczeniem zabudowy, poza inwestycjami celu publicznego, położonych w korytarzach lasów, dolin rzecznych, bagien, łąk i pastwisk, stromych zadrzewionych skarp jako obiektów naturalnej retencji wodnej przeciwdziałającej skutkom zmian klimatycznych.

§ 22.

Rekomenduje się wszystkim gminom z terenu Parku uchwalenie tzw. uchwał krajobrazowych zawierających:

1) wskazania w zakresie zasad sytuowania reklam na terenie Parku:
   a) stworzenie katalogu tablic reklamowych i urządzeń reklamowych, jakie dopuszczalne są na terenie gminy oraz które z nich są dopuszczalne na terenie Parku,
   b) zakaz lokalizacji tablic reklamowych i urządzeń reklamowych o powierzchni większej niż 10 m^2 na całym obszarze Parku,
   c) wykluczenie stosowania tablic reklamowych i urządzeń reklamowych na obszarach i obiektach objętych ochroną konserwatorską, ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz na obiektach o wartościach historyczno-kulturowych, z wyjątkiem szyldów dostosowanych do wymagań konserwatorskich,
   d) ustalenie podziału gminy na obszary o zróżnicowanych zasadach i warunkach sytuowania tablic reklamowych i urządzeń reklamowych, na podstawie występujących w nich charakterystycznych cech krajobrazu przyrodniczo-kulturowego;
2) wskazania w zakresie sytuowania obiektów małej architektury:
   a) dostosowanie skali i formy obiektów małej architektury do istniejącego krajobrazu kulturowego oraz do charakteru wnętrz urbanistycznych i krajobrazowych,
   b) komponowanie obiektów małej architektury w jednolitej stylistyce z nawierzchnią i oświetleniem,
   c) zachowanie naturalnych kolorów materiałów, stosowanie lakierów w odcieniach bieli, szarości, beżu, brązu (dopuszcza się odstępstwa wyposażenia placów zabaw),
   d) w rozwiązaniach projektowych przestrzeni publicznych, należy uwzględnić dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami;
3) wskazania w zakresie sytuowania ogrodzeń:
   a) wprowadzenie ogrodzeń nawiązujących do tradycyjnych form stosowanych na terenie Parku:

- ogrodzenie drewniane sztachetowe – pionowe równomiernie rozłożone deski – ogrodzenie posesji,
- ogrodzenie żerdziowe – wyplatane z gałęzi – ogrodzenie posesji,
- ogrodzenie drewniane – grube słupy z 2-3 żerdziami przybitymi poziomo w części górnej i dolnej – ogrodzenia pól, pastwisk itp.,

b) w przypadku sytuowania ogrodzenia wokół jednej posesji zaleca się jeden rodzaj i dopasowaną wysokość,
c) wykluczenie stosowania ogrodzeń prefabrykowanych betonowych oraz metalowych przęseł poziomych,
d) zapewnienie możliwości przemieszczania się drobnych zwierząt w szczególności dla terenów poza zwartą zabudową.

Załącznik nr 2
do uchwały nr 757/LX/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego
z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia
Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

WYKAZ OBIEKTÓW O ISTOTNYM ZNACZENIU HISTORYCZNYM I KULTUROWYM NA TERENIE ZABORSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

§ 1.

W granicach Parku wskazuje się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz rejestru zabytków archeologicznych:

Kod zał. 3	Nr w rejestrze	Gmina	Miejscowość	Wpis do rejestru (i dawny nr w rejestrze)	Charakterystyka
AK_1	A-4	Brusy	Leśno	30.11.1929 (dawny rejestr zabytków woj. bydgoskiego – nr 29 (d. sygnatura I.E.25178/29)	kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św.
AK_1	AA-1677	Chojnice	Swornegacie	09.11.1998 (dawny rejestr zabytków woj. bydgoskiego – nr 513/1)	kościół parafialny p.w. Św. Barbary
AK_1	140/C	Brusy	Leśno	KL. II- 535/5350/15/78	cmentarzysko kurhanowe kultury wielbarskiej z okresu wpływów rzymskich

§ 2.

W granicach Parku wskazuje się następujące obiekty wpisane do gminnej (GEZ) oraz wojewódzkiej (WEZ) ewidencji zabytków, w tym do objęcia formami ochrony prawnej przewidzianej w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
1.	AK_2	-	kapliczka	Brusy	Antoniewo	-	t	t	G1.1/W1.1
2.	AK_2	-	dom	Brusy	Antoniewo	4	t	t	G1.2/W.1.2
3.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Bachorze	Bachorze 6, dz. 1076/1	t	t	
4.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Bachorze	Bachorze 6, dz. 1076/1	t	t	
5.	AK_2	C_IV_1	zespół młyna	Brusy	Czernica	ul. Jana Pawła II 1, dz. 20/83	n	t	młyn wodny z 1903 r. - Zabytek zbudowany w konstrukcji ryglowej, częściowo murowany wymaga prac konserwatorskich i restauratorskich
6.	AK_2	C_IV_1	zespół młyna	Brusy	Czernica	ul. Jana Pawła II 1, dz. 11	t	t	dom młynarza datowany na wiek XIX, w zespole znajduje się również stodoła i 2 budynki inwentarskie datowane na wiek XIX. Wymaga prac konserwatorskich
7.	AK_2	C_IV_1	zespół młyna	Brusy	Czernica	ul. Jana Pawła II 1, dz. 11	t	t	Stodoła
8.	AK_2	C_IV_1	zespół młyna	Brusy	Czernica	ul. Jana Pawła II 1, dz. 11	t	t	bud. inwentarski 1
9.	AK_2	C_IV_1	zespół młyna	Brusy	Czernica	ul. Jana Pawła II 1, dz. 11	t	t	bud. inwentarski 2

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
10.	AK_2	-	kapliczka	Brusy	Dąbrówka	-	t	t	Dąbrówka k. Leśna
11.	AK_2	-	figurka Chrystusa	Brusy	Kaszuba	dz. 117/26	t	t	obok nr 1
12.	AK_2	C_IV_1	dwór	Brusy	Kaszuba	1, dz. 202	t	t	zespół dworski, w którego skład wchodzi dwór z 1912 roku, park, ogrodzenie z 2 połowy XIX wieku i drewniana stodoła
13.	AK_2	C_IV_1	ogrodzenie dworu	Brusy	Kaszuba	1, dz. 202	t	t	zespół dworski, w którego skład wchodzi dwór z 1912 roku, park, ogrodzenie z 2 połowy XIX wieku i drewniana stodoła
14.	AK_2	C_IV_1	zespół dworsko-parkowy	Brusy	Kaszuba	1, dz. 202	t	t	zespół dworski, w którego skład wchodzi dwór z 1912 roku, park, ogrodzenie z 2 połowy XIX wieku i drewniana stodoła
15.	AK_2	-	park dworski	Brusy	Kaszuba	Kaszuba I, dz. 93/2 i 93/3	t	t	
16.	AK_2	-	zespół dworsko parkowy	Brusy	Kaszuba	4, dz. 93/2 i 93/3, 94	n	t	
17.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Brusy	Kaszuba	4, dz. 93/3, 94	t	t	
18.	AK_2	-	chałupa	Brusy	Kaszuba	8	t	n	
19.	AK_2	C_IV_1	młyn	Brusy	Kaszuba	dz. 99/2	t	t	młyn przy rzece Zbrzyca wchodzący w skład zespołu dworskiego
20.	AK_2	-	park dworski	Brusy	Kaszuba Leśna	Kaszuba II, dz. 202	n	t	
21.	AK_2	C_IV_1	budynek dawnej szkoły	Brusy	Kruszyn	6, dz. 6	t	t	obecnie mieszkalny

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
22.	AK_2	C_IV_1	budynek gospodarczy przy szkole	Brusy	Kruszyn	6, dz. 6	t	t	
23.	AK_2	-	chałupa	Brusy	Kruszyn	4, dz. 10/2	t	t	
24.	AK_2	-	park	Brusy	Laska	frag. dz. 3051/6	n	t	osada leśna, grunt Nadleśnictwa Przymuszewo
25.	AK_2	-	dawny budynek folwarczny	Brusy	Laska	frag. dz. 3051/6	t	t	osada leśna, budynek Nadleśnictwa Przymuszewo
26.	AK_2	-	wychodek przy pałacu	Brusy	Laska	frag. dz. 3051/6	t	n	osada leśna, budynek Nadleśnictwa Przymuszewo
27.	AK_2	-	Dom	Brusy	Laska	5	t	n	
28.	AK_2	-	plebania	Brusy	Leśno	ul. Wyszyńskiego 2 dz. 294	t	t	
29.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Brusy	Leśno	ul. Wyszyńskiego 6; dz. 296/2	t	t	
30.	AK_2	-	Dom	Brusy	Leśno	ul. Wyszyńskiego 19; dz. 260/3	t	t	
31.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Brusy	Leśno	ul. Wyszyńskiego 22-22a	t	t	
32.	AK_2	-	dawny dwór	Brusy	Leśno	ul. Kaszubska 1-1a-1b, dz. 288/3	t	t	
33.	AK_2	-	park dworski	Brusy	Leśno	ul. Kaszubska 1-1a-1b,	n	t	

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
						dz. 288/3			
34.	AK_2	-	zespół dworsko - parkowy	Brusy	Leśno	ul. Kaszubska 1-1a-1b, dz. 288/3	n	t	
35.	AK_2	-	dom	Brusy	Leśno	ul. Kaszubska 5	t	n	
36.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Brusy	Leśno	ul. Klonowa 2	t	n	
37.	AK_2	-	dom	Brusy	Leśno	ul. Klonowa 5	t	n	
38.	AK_2	-	kapliczka	Brusy	Leśno	ul. Klonowa/ Zaborska dz. 43/1	t	t	neogotycka; w pobliżu domu Klonowa 6
39.	AK_2	-	cmentarz katolicki tzw. "stary"	Brusy	Leśno	ul. Klonowa, dz. 426	n	t	położony na płn. od wsi przy drodze do Paszyna
40.	AK_2	-	ogrodzenie kościoła	Brusy	Leśno	ul. Królowej Ludwiki Marii 1, dz. 292	t	t	
41.	AK_2	-	cmentarz przykościelny	Brusy	Leśno	ul. Królowej Ludwiki Marii 1, dz. 292	n	t	cmentarz katolicki, obecnie teren przy kościele p.w. Podwyższenia Krzyża Św.
42.	AK_2	-	kościół parafialny	Brusy	Leśno	ul. Królowej Ludwiki Marii 1, dz. 292	t	n	kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Św.
43.	AK_2	-	grobowiec rodzinny Cietrzew - Sikorskich	Brusy	Leśno	dz. 292	t	n	przy kościele
44.	AK_2	-	dom	Brusy	Leśno	ul. Królowej Ludwiki Marii 2,	t	t	

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
						dz. 247/3			
45.	AK_2	-	organistówka	Brusy	Leśno	ul. Królowej Ludwiki Marii 3, dz. 291	t	t	
46.	AK_2	-	cmentarz katolicki tzw. „nowy"	Brusy	Leśno	ul. Wykopaliskowa dz. 299	n	t	położony na płd. od wsi, ok.200 m, w pobliżu jeziora
47.	AK_2	-	dom	Brusy	Leśno-Wybudowania	ul. Cegielnia 15, dz. 240/5,	t	t	G1.29/W1.37; przy drodze Leśno-Brusy, (w GEZ pod adresem Leśno 15)
48.	AK_2	-	dom	Brusy	Leśno-Wybudowania	ul. Cegielna 16, dz. 239,	t	t	G1.30/W1.38; przy drodze Leśno-Brusy (w GEZ pod adresem Leśno 16)
49.	AK_2	-	chałupa	Brusy	Peplin	dz. 40/8	n	t	W1.45
50.	AK_2	-	szkoła	Brusy	Przymuszewo	4 (d.6) dz. 208	t	t	
51.	AK_2	-	budynek gospodarczy przy dawnej szkole	Brusy	Przymuszewo	4 (d.6) dz. 208	t	t	
52.	AK_2	-	budynek mieszkalny w zespole młyna	Chojnice	Chociński Młyn	9 (dawniej 5), dz. 147	t	t	
53.	AK_2	-	budynek gospodarczy w zespole młyna	Chojnice	Chociński Młyn	9 (dawniej 5), dz. 147	t	t	
54.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Chociński Młyn	2, dz. 151	t	t	
55.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Chociński Młyn	3, dz. 152	t	t	
56.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Chociński Młyn	dz. 1374	n	t	W2.14

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
57.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Funka	Funka 7, dz. 69/10 LP (3069/12)	t	t	w zagrodzie leśniczówki; Leśnictwo Funka
58.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Funka	Funka 7, dz. 69/10 LP (3069/12)	t	t	w zagrodzie leśniczówki; Leśnictwo Funka
59.	AK_2	-	stodoła	Chojnice	Funka	Funka 7, dz. 69/10 LP (3069/12)	t	t	w zagrodzie leśniczówki; Leśnictwo Funka
60.	AK_2	C_IV_1	budynek przemysłowy	Chojnice	Klosnowo	1	t	t	wyłuszczarnia nasion z szyszek (dz. 155/4 LP; 3155/4) – fabryka funkcjonuje do dziś, we wnętrzu znajduje się oryginalne wyposażenie do pozyskiwania nasion; znajduje się w zespole zabudowy wyłuszczarni
61.	AK_2	C_IV_1	garaż	Chojnice	Klosnowo	1	t	t	wyłuszczarnia nasion z szyszek (dz. 155/4 LP; 3155/4) – fabryka funkcjonuje do dziś, we wnętrzu znajduje się oryginalne wyposażenie do pozyskiwania nasion; znajduje się w zespole zabudowy wyłuszczarni
62.	AK_2	C_IV_1	budynek mieszkalny	Chojnice	Klosnowo	1A	t	t	wyłuszczarnia nasion z szyszek (dz. 155/4 LP; dz. 72) – fabryka funkcjonuje do dziś, we wnętrzu znajduje się oryginalne wyposażenie do pozyskiwania nasion; znajduje się w zespole zabudowy wyłuszczarni
63.	AK_2	C_IV_1	budynek gospodarczy	Chojnice	Klosnowo	1A	t	t	wyłuszczarnia nasion z szyszek (dz. 155/4 LP; dz. 72); fabryka funkcjonuje do dziś, we wnętrzu znajduje się oryginalne wyposażenie do pozyskiwania nasion; znajduje się w zespole zabudowy wyłuszczarni
64.	AK_2	C_IV_1	budynek mieszkalny	Chojnice	Klosnowo	1B	t	t	wyłuszczarnia nasion z szyszek (dz. 155/4 LP; dz. 72) – fabryka funkcjonuje do dziś, we wnętrzu

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
									znajduje się oryginalne wyposażenie do pozyskiwania nasion; znajduje się w zespole zabudowy wyłuszczarni
65.	AK_2	C_IV_1	budynek gospodarczy	Chojnice	Klosnowo	1B	t	t	wyłuszczarnia nasion z szyszek (dz. 155/4 LP; dz. 72); fabryka funkcjonuje do dziś, we wnętrzu znajduje się oryginalne wyposażenie do pozyskiwania nasion; znajduje się w zespole zabudowy wyłuszczarni
66.	AK_2	-	cmentarz d. katolicki	Chojnice	Kopernica	-	t	t	pow. 0,06 ha
67.	AK_2	C_IV_1	cmentarz d. ewangelicki	Chojnice	Kopernica	frag. dz. 3225	t	t	pow. 0,04 ha
68.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Małe Swornegacie	ul. Chojnicka 13; dz. 819/5	t	t	zespół budynków dawnej szkoły
69.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Małe Swornegacie	ul. Chojnicka 13; dz. 819/5	t	t	zespół budynków dawnej szkoły
70.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Stary Młyn	3; dz. 1086	t	t	
71.	AK_2	-	kościół paraf.pw. Św. Barbary	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 16, dz. 966	t	t	
72.	AK_2	-	cmentarz przykościelny rzymskokatolicki	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 16, dz. 966	t	t	
73.	AK_2	-	plebania - budynek mieszkalny	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 18, dz. 965/2	t	t	
74.	AK_2	-	plebania – budynek gospodarczy	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 18, dz. 965/2	t	t	

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
75.	AK_2	-	szkoła	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 8, dz. 975/1	t	t	
76.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 9, dz. 952/1	t	t	
77.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 11 dz. 953	t	n	
78.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 15 dz. 956/1	t	n	
79.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 17, dz. 957	t	n	
80.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Swornegacie	ul. Podgórna 2, dz. 982/9 (982/23)	t	t	
81.	AK_2	C_IV_1	budynek mieszkalny	Chojnice	Swornegacie	ul. Mestwina 5, dz. 950	t	t	drewniany budynek mieszkalny z początku XIX w.
82.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Swornegacie	Międzymostowa 2	t	t	
83.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Wączos	8, dz. 622/4 (622/8)	t	t	
84.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Wączos	8, dz. 622/4 (622/8	t	t	
85.	AK_2	-	stodoła	Chojnice	Wączos	8, dz. 622/4 (622/8	t	t	
86.	AK_2	-	kapliczka	Brusy	Małe Chełmy	dz. 223/1	t	t	G1.38/W1.39; w pobliżu domu nr 29
87.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Brusy	Małe Chełmy	18	t	n	

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
88.	AK_2	-	figura Matki Boskiej	Brusy	Męcikał	ul 3 Maja, dz. 160/13	t	t	
89.	AK_2	-	szkoła	Brusy	Męcikał	ul. Szkolna 7	t	t	
90.	AK_2	-	dom	Brusy	Męcikał	ul. 3 maja 15	t	n	
91.	AK_2	-	chałupa	Brusy	Męcikał	ul. Nad Brdą 5; dz. 171/13	t	t	
92.	AK_2	-	dom	Brusy	Męcikał	ul. Nad Brdą 3	t	n	
93.	AK_2	-	obora	Brusy	Męcikał	ul. Szkolna 14	t	n	
94.	AK_2	-	leśniczówka	Brusy	Parzyn	Parzyn 1, dz. 3059	t	t	
95.	AK_2	-	figurka Chrystusa	Brusy	Peplin	dz. 34	t	t	
96.	AK_2	-	chałupa/ budynek gospodarczy	Brusy	Peplin	2	t	n	
97.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Brusy	Peplin	3	t	n	
98.	AK_2	-	dom	Brusy	Skoszewo	8	t	n	
99.	AK_2	-	budynek	Brusy	Widno	7	t	n	
100.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Brusy	Widno	1; dz. 3283/1	t	t	
101.	AK_2	-	chałupa	Brusy	Widno – Orzechowo	3-3a, dz. 53-54	t	t	w GEZ pod adresem Widno-Orzechowo 1
102.	AK_2	C_IV_1	pałac obecnie szkoła	Brusy	Wielkie Chełmy	35, dz. 510/13	t	t	pałac a obecnie szkoła; powstał w latach 1852-1853 i został zbudowany przez Sikorskich w miejsce

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
									poprzedniego dworu drewnianego rodziny Jezierskich z końca XVIII wieku. Dwór otoczony jest parkiem –obecnie około 20 drzew to pomniki przyrody
103.	AK_2	C_IV_1	park dworski	Brusy	Wielkie Chełmy	35, dz. 510/13	t	t	pałac a obecnie szkoła; powstał w latach 1852-1853 i został zbudowany przez Sikorskich w miejsce poprzedniego dworu drewnianego rodziny Jezierskich z końca XVIII wieku; dwór otoczony jest parkiem – obecnie około 20 drzew to pomniki przyrody
104.	AK_2	C_IV_1	zespół dworsko parkowy	Brusy	Wielkie Chełmy	35, dz. 510/13	t	t	pałac a obecnie szkoła; powstał w latach 1852-1853 i został zbudowany przez Sikorskich w miejsce poprzedniego dworu drewnianego rodziny Jezierskich z końca XVIII wieku. Dwór otoczony jest parkiem – obecnie około 20 drzew to pomniki przyrody
105.	AK_2	-	dom	Brusy	Wielkie Chełmy	34	t	n	
106.	AK_2	C_IV_1	kapliczka	Brusy	Wysoka Zaborska	1; dz. 93	t	t	kapliczka, przeszła proces renowacji w 2018 r.
107.	AK_2	-	dom	Brusy	Wysoka Zaborska	1; dz. 93	t	t	
108.	AK_2	-	obora	Brusy	Wysoka Zaborska	1; dz. 93	t	t	
109.	AK_2	-	kurnik	Brusy	Wysoka Zaborska	1; dz. 93	t	t	
110.	AK_2	-	dom	Brusy	Wysoka Zaborska	2	t	t	G1.66/W1.58

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
111.		-	dom	Brusy	Wysoka Zaborska	2	t	n	G1.64
112.	AK_2	-	dom	Brusy	Wysoka Zaborska	5; dz. 89	t	t	
113.	AK_2	-	chlew	Brusy	Wysoka Zaborska	5; dz. 89	t	t	
114.	AK_2	-	obora	Brusy	Wysoka Zaborska	8	t	t	G1.67/W1.59
115.	AK_2	-	chałupa	Brusy	Wysoka Zaborska	9	t	n	
116.	AK_2	-	kaplica - dzwonnica	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa dz. 457/14	t	t	
117.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 46 dz. 399/1	t	t	
118.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 51 dz. 504/2	t	n	
119.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 68 dz. 453/8	t	t	
120.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 68 dz. 453/10	t	n	
121.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 71 dz. 505/2	t	t	
122.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 71 dz. 505/2	t	t	
123.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 72	t	n	

Lp.	Kod zał. 3	Kod zał. 4	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres i Nr działki	GEZ (t/n)	WEZ (t/n)	Opis
						dz. 451/76			
124.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 72 dz. 451/76	t	n	
125.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa 102 dz. 444/3	t	t	
126.	AK_2	-	cmentarz rzymskokatolicki	Chojnice	Charzykowy	ul. Długa dz. 395, 396/5, 396/8, 396/10	t	t	pow.0,24 ha
127.	AK_2	C_IV_1	budynek mieszkalny	Chojnice	Kamionka (Swornegacie)	1, dz. 1015/15	t	t	drewniany budynek mieszkalny, z zachowaną historyczną formą bryły
128.	AK_2	-	budynek mieszkalny	Chojnice	Kokoszka	2 (dawniej 4) dz. 450/2	t	n	
129.	AK_2	C_IV_1	budynek mieszkalny w zagrodzie	Chojnice	Płęsno	1a, dz. 1300/1	t	n	G2.33; budynek mieszkalny w zagrodzie
130.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Płęsno	1a, dz. 1300/1	t	n	G2.34
131.	AK_2	-	budynek gospodarczy	Chojnice	Zbrzyca	27, dz. 162	t	n	
132.	AK_2	-	budynek mieszkalny - chata	Chojnice	Zbrzyca	42, dz. 39/3	t	n	
133.	AK_2	-	budynek mieszkalny - chata	Chojnice	Zbrzyca	45, dz. 158/2	t	n	
134.	AK_2	-	budynki gospodarcze	Chojnice	Zbrzyca	45, dz. 158/2	t	n	

§ 3.

W granicach Parku wskazuje się następujące inne obiekty lub obszary o istotnych wartościach historycznych i kulturowych, w tym do objęcia formami ochrony prawnej przewidzianej ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
1.	B1	park kulturowy (proponowany)	Brusy	Leśno	-	część wsi Leśno i teren na pd. od niej. W msc. znajduje się około 20 obiektów znajdujących się w GEZ i/lub w WEZ w tym rejestrowy zabytek nieruchomy (kościół). W okolicach Leśna występuje 53 ze 124 zabytków archeologicznych ZPK	**C_IV_2**
2.	B2	historyczna granica II RP	Brusy/Bytów; Chojnice/Człuchów	-	północna oraz południowo-zachodnia granica Parku	pozostałości po dawnej granicy państwowej polsko-niemieckiej w dwudziestoleciu międzywojennym XX w., kopce graniczne oraz obiekty budowlane związane z zabezpieczeniem granicy	**BM_IV_2**
3.	A1.1	punkt osadniczy	Brusy	Asmus	Nadl. Przymuszewo obr. Laska180 c, d, f	okres nowożytny	**BK_IV_2**
4.	A1.2	punkt osadniczy	Brusy	Asmus	Nadl. Przymuszewo obr. Laska 179 cx; 202 b, c; 203 a	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny	**BK_IV_2**
5.	A1.3	punkt osadniczy	Brusy	Antoniewo	dz. 233/5	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**
6.	A1.4	punkt osadniczy	Brusy	Antoniewo	dz. 295	okres nowożytny	**BK_IV_2**
7.	A1.5	punkt osadniczy	Brusy	Antoniewo	dz. 225/7	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
8.	A1.6	punkt osadniczy, osada	Brusy	Czyczkowy	Nadl. Przymuszewo obr. Laska, Leś. Czernica, wydz. 270a, b; dz. ewid. 3270/2, obr. ewid. Czyczkowy, dz. 105, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 296, 297, 300, 376/1, 416, 417, 742	okres wpływów rzymskich, okres wczesnego średniowiecza	**BK_IV_2**
9.	A1.7	punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 314, 315	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**
10.	A1.8	ślad osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 67/2	okres nowożytny	**BK_IV_2**
11.	A1.9	punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 69/3	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
12.	A1.10	punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 69/3	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny	**BK_IV_2**
13.	A1.11	punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 69/3	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
14.	A1.12	punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 220	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny	**BK_IV_2**
15.	A1.13	ślad osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 215, 216	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
16.	A1.14	ślad osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 66/3; 69/3	okres pradziejowy/ okres nowożytny	**BK_IV_2**
17.	A1.15	punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 224	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny	**BK_IV_2**
18.	A1.16	ślad osadniczy, punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 221; 222/2; 223/2; 222/1	okres wczesnego średniowiecza, okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
19.	A1.17	punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 224	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
20.	A1.18	punkt osadniczy	Brusy	Małe Chełmy	dz. 225/7; 162/6; 283/6	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny	**BK_IV_2**
21.	A1.19	punkt osadniczy	Brusy	Wielkie Chełmy	dz. 510/16	okres nowożytny	**BK_IV_2**
22.	A1.20	punkt osadniczy, ślad osadniczy	Brusy	Wielkie Chełmy	dz. 510/7; 511	okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
23.	A1.21	ślad osadniczy	Brusy	Wielkie Chełmy	dz. 575/3; 385/1	wczesna epoka żelaza, okres wczesnego średniowiecza, okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
24.	A1.22	ślad osadniczy, punkt osadniczy	Brusy	Wielkie Chełmy	dz. 571/18	okres wczesnego średniowiecza, okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
25.	A1.23	punkt osadniczy, ślad osadniczy	Brusy	wielkie Chełmy	dz. 575/3	okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
26.	A1.24	punkt osadniczy, ślad osadniczy	Brusy	Wielkie Chełmy	dz. 571/14	okres wczesnego średniowiecza, okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
27.	A1.25	punkt osadniczy	Brusy	Wielkie Chełmy	dz. 574/9; 571/16	okres średniowiecza	**BK_IV_2**
28.	A1.26	punkt osadniczy	Brusy	Męcikał Struga	dz. 362/13; 25/1; 382/23; 382/13; 382/14; 382/15; 382/15; 382/16; 382/17	okres nowożytny	**BK_IV_2**
29.	A1.27	obozowisko	Brusy	Męcikał	Nadl. Rytel obr. Klosnowo 6 a, b, g	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
30.	A1.29	ślad osadniczy	Brusy	Męcikał Struga	dz. 151, 152	okres średniowiecza	**BK_IV_2**
31.	A1.30	punkt osadniczy	Brusy	Męcikał Struga	Nadl. Czersk obr. Giełdoń 5 d, f, m, p	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
32.	A1.31	punkt osadniczy, ślad osadniczy	Brusy	Męcikał	Nadl. Rytel obr. Klosnowo 6 j	epoka kamienna - mezolit, epoka kamienna – neolit	**BK_IV_2**
33.	A1.32	ślad osadniczy	Brusy	Męcikał Struga	dz. 153/2	epoka kamienna - paleolit schyłkowy, epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
34.	A1.33	punkt osadniczy	Brusy	Męcikał Struga	Nadl. Czersk obr. Giełdoń 16 a	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
35.	A1.34	punkt osadniczy	Brusy	Męcikał	dz. 64/4, 133, 64/5	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
36.	A1.35	punkt osadniczy	Brusy	Męcikał	Nadl. Czersk obr. Giełdoń 6b	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
37.	A1.36	Obozowisko, punkt osadniczy	Brusy	Czyczkowy	dz. 168/7	epoka kamienna - mezolit, epoka kamienna - neolit/ wczesna epoka brązu	**BK_IV_2**
38.	A1.37	punkt osadniczy	Brusy	Męcikał	dz. 168/7, 168/6	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
39.	A1.38	punkt osadniczy	Brusy	Męcikał	dz. 168/8, 168/4, 168/7	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
40.	A1.39	obozowisko	Brusy	Męcikał	dz. 168/8, 169/4	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
41.	A1.40	obozowisko	Brusy	Męcikał	dz. 169/4, 168/8; 494/10, 560, 494/12, 494/14, 494/15, 170	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
42.	A1.41	punkt osadniczy	Brusy	Laska	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 277g, j, r, x, 278 c, f, g, k, m; dz. 50, 51	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny	**BK_IV_2**
43.	A1.42	punkt osadniczy	Brusy	Widno	Nadl. Przymuszewo obr. Laska 23 c; dz. 32; 37; 38	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny, okres nowożytny	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
44.	A1.43	punkt osadniczy	Brusy	Widno	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 282h, 283a, c, dx	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny, okres nowożytny	**BK_IV_2**
45.	A1.44	ślad osadniczy	Brusy	Skoszewo	dz. 23/51, 23/8, 23/9, 23/10, 23/29, 23/17, 23/18, 23/51	wczesna epoka żelaza - okres lateński, okres późnego średniowiecza - XV w.	**BK_IV_2**
46.	A1.45	osada	Brusy	Skoszewo	dz. 26/6, 26/10, 26/9, 25/8, 25/1	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**
47.	A1.46	punkt osadniczy	Brusy	Skoszewo	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 1 k; dz. 22/23, 22/4, 22/5, 28/15, 28/7	okres późnego średniowiecza/ okres nowożytny	**BK_IV_2**
48.	A1.47	ślad osadniczy	Brusy	Skoszewo	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 1i, k; dz. 30/3, 30/4	okres nowożytny	**BK_IV_2**
49.	A1.48	punkt osadniczy	Brusy	Skoszewo	dz. 44/20	okres nowożytny	**BK_IV_2**
50.	A1.49	ślad osadniczy	Brusy	Leśno – Dąbrówka	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 155a, i; dz. 44/2	okres nowożytny	**BK_IV_2**
51.	A1.50	ślad osadniczy	Brusy	Leśno – Dąbrówka	dz. 62	okres nowożytny	**BK_IV_2**
52.	A1.51	ślad osadniczy	Brusy	Leśno – Dąbrówka	dz. 62	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
53.	A1.52	punkt osadniczy	Brusy	Leśno – Dąbrówka	dz. 49, 53, 54/1, 54/2, 55/13, 55/6, 55/7	okres nowożytny	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
54.	A1.53	ślad osadniczy	Brusy	Leśno – Dąbrówka	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 216 a; dz. 6/1, 12/1	okres pradziejowy, okres nowożytny	**BK_IV_2**
55.	A1.54	punkt osadniczy	Brusy	Leśno – Dąbrówka	dz. 11/1	okres nowożytny	**BK_IV_2**
56.	A1.55	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 98/6	okres nowożytny	**BK_IV_2**
57.	A1.56	cmentarzysko płaskie	Brusy	Leśno	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 154a, c	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**
58.	A1.57	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 403/9	okres nowożytny	**BK_IV_2**
59.	A1.58	ślad osadniczy, punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 403/28, 403/29	wczesna epoka żelaza, okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
60.	A1.59	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 409/1, 461, 462, 91, 92, 93, 96/6, 96/7, 96/8, 96/9	okres nowożytny	**BK_IV_2**
61.	A1.60	ślad osadniczy, punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 403/24, 403/25, 403/26, 404/4, 413/1, 473, 474	wczesna epoka żelaza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
62.	A1.61	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 403/22, 403/23	okres nowożytny	**BK_IV_2**
63.	A1.62	ślad osadniczy, punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 256	okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
64.	A1.63	cmentarzysko płaskie, osada, cmentarzysko płaskie, ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 261/32	wczesna epoka żelaza, okres wpływów rzymskich, okres nowożytny	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
65.	A1.64	ślad osadniczy, punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 260/15, 260/16, 260/19, 260/20, 260/22, 260/23, 260/25, 261/27, 261/3	okres średniowiecza, okres nowożytny, okres wpływów rzymskich	**BK_IV_2**
66.	A1.65	Osada, punkt osadniczy	Brusy	Leśno	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 243 c	okres wpływów rzymskich, okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
67.	A1.66	Osada, punkt osadniczy, ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 139	wczesna epoka żelaza, okres średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
68.	A1.67	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 281/1, 282/3, 283/3, 283/4, 283/5	wczesna epoka żelaza, okres średniowiecza, okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
69.	A1.68	cmentarzysko płaskie	Brusy	Leśno	dz. 337/16, 337/18, 337/19, 337/2, 337/21, 337/22, 337/23, 337/25	wczesne epoka żelaza	**BK_IV_2**
70.	A1.69	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 242 d; dz. 340/24, 340/25, 340/26, 340/27, 340/29, 340/30, 340/31, 340/34, 340/35, 340/36, 340/37, 340/4, 340/6	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
71.	A1.70	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 143, 147	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
72.	A1.71	punkt osadniczy, ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 283/6	wczesna epoka żelaza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
73.	A1.72	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 242d; dz.	okres nowożytny	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
					340/38, 341/10, 341/11, 341/7, 341/8, 341/9		
74.	A1.73	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 110/1, 154, 191, 195, 198	okres nowożytny	**BK_IV_2**
75.	A1.74	ślad osadniczy, punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 302/10, 302/11, 302/15, 302/16, 302/17, 302/18, 302/19, 302/20, 302/7, 342, 343/1, 343/3, 361/1	wczesna epoka żelaza, okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
76.	A1.75	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 242 d; dz. 341/1, 342	okres nowożytny	**BK_IV_2**
77.	A1.76	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 383, 385, 394/1	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**
78.	A1.77	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 194/1, 195/1, 274, 385, 388/1, 54	okres późnego średniowiecza	**BK_IV_2**
79.	A1.78	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 303/5, 361/1	wczesna epoka żelaza, okres średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
80.	A1.79	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 344/2	epoka brązu, okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
81.	A1.80	ślad osadniczy, punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 306, 344/2, 361/1	wczesna epoka żelaza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
82.	A1.81	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 400/1	wczesna epoka żelaza, okres średniowiecza	**BK_IV_2**
83.	A1.82	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 277/2, 320/2	epoka brązu, okres nowożytny	**BK_IV_2**
84.	A1.83	Osada, ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 278/1, 321/1, 321/4, 322/2, 322/3, 322/4	epoka brązu/ wczesna epoka żelaza, okres wpływów	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
						rzymskich, okres późnego średniowiecza	
85.	A1.84	cmentarzysko płaskie	Brusy	Leśno	dz. 348/1, 349	okres wpływów rzymskich	**BK_IV_2**
86.	A1.85	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 235, 236/2	epoka brązu, okres nowożytny	**BK_IV_2**
87.	A1.86	punkt osadniczy, ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 350	epoka brązu, okres nowożytny	**BK_IV_2**
88.	A1.87	punkt osadniczy	Brusy	Leśno, Zalesie	obr. ew. Zalesie dz. 139, obr. ew. Leśno dz. 358	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**
89.	A1.88	Osada, cmentarzysko płaskie	Brusy	Leśno	dz. 325/5	epoka brązu	**BK_IV_2**
90.	A1.89	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 357/2	wczesna epoka żelaza, okres średniowiecza	**BK_IV_2**
91.	A1.90	osada	Brusy	Leśno – Cegielnia	dz. 173/7, 174/1, 174/2, 175, 179/1	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**
92.	A1.91	punkt osadniczy	Brusy	Leśno – Cegielnia	Nadl. Przymuszewo obr. Przymuszewo 243m; dz. 155/1, 180/2	okres nowożytny	**BK_IV_2**
93.	A1.92	ślad osadniczy	Brusy	Leśno – Osady	dz. 214	okres pradziejowy, okres nowożytny	**BK_IV_2**
94.	A1.93	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 239	wczesna epoka żelaza	**BK_IV_2**
95.	A1.94	ślad osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 240/1	wczesna epoka żelaza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
96.	A1.95	punkt osadniczy	Brusy	Leśno	dz. 307/2, 308/2	epoka brązu	**BK_IV_2**
97.	A1.95	punkt osadniczy	Brusy	Czapiewice	dz. 172/2, 173	epoka brązu	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
98.	A1.96	ślad osadniczy	Brusy	Czapiewice – Gaca	dz. 162/2, 163/2	okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
99.	A1.97	ślad osadniczy	Brusy	Czapiewice – Gaca	dz. 15, 16, 17/2, 18/2	wczesna epoka żelaza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
100.	A1.99	ślad osadniczy	Brusy	Czapiewice	dz. 166/2, 167/2, 168/3, 168/4	okres późnego średniowiecza, okres nowożytny	**BK_IV_2**
101.	A1.100	punkt osadniczy	Brusy	Czapiewice	dz. 22/2; 21/5	okres nowożytny	**BK_IV_2**
102.	A2.1	obozowisko	Chojnice	Zbrzyca	dz. 33/1	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
103.	A2.2	obozowisko	Chojnice	Zbrzyca	dz. 35/13, 35/14, 35/5, 35/7, 39/3	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
104.	A2.3	obozowisko	Chojnice	Zbrzyca	dz. 39/3	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
105.	A2.4	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	Nadl. Przymuszewo obr. Laska 195 h, j; dz. 176, 184	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
106.	A2.5	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	Nadl. Przymuszewo obr. Laska 196 h; dz. 180/1, 184, 202, 203/2	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
107.	A2.6	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 184, 185/1, 186/6	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
108.	A2.7	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 189, 212, 213/10, 213/11, 213/18, 213/19, 213/20, 213/21, 213/4, 213/9	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
109.	A2.8	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 1110/15, 1110/21, 1440, 857	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
110.	A2.9	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 852/1, 856	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
111.	A2.10	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 855/5, 855/7, 855/8, 856	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
112.	A2.11	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 1008/1, 1010/1, 1010/9, 1011/4	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
113.	A2.12	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 1490, 1511, 441/17, 441/18, 441/19, 441/23, 441/3, 441/9, 464/4	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
114.	A2.13	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 447/16, 447/20, 447/28, 447/30, 447/33, 447/8, 447/9	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
115.	A2.14	obozowisko	Chojnice	Swornegacie	dz. 443, 447/31, 447/34	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
116.	A2.15	obozowisko	Chojnice	Kokoszka	Nadl. Przymuszewo obr. Laska 312 p; dz. 443, 694/1	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
117.	A2.16	obozowisko	Chojnice	Kokoszka	dz. 443, 693, 694/1	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
118.	A2.17	dwa obozowiska	Chojnice	Wączos (Chociński Młyn)	dz. 1182/1, 1182/12, 1182/14, 1182/4, 1182/5, 1182/6, 1182/8, 1552, 615/1, 616, 630	epoka kamienna - paleolit schyłkowy i epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
119.	A2.18	obozowisko	Chojnice	Małe Swornegacie	Nadl. Przymuszewo obr. Laska 348 l, 349 a, c	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
120.	A2.19	obozowisko	Chojnice	Małe Swornegacie	dz. 443, 795/8, 795/9	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**
121.	A2.20	gród obronny/grodzisko	Chojnice	Charzykowy	Nadl. Rytel obr. Klosnowo 272 h, i, 279 a, b, c	epoka kamienna – mezolit	**BK_IV_2**

Lp.	Kod	Nazwa	Gmina	Miejscowość	Adres	Opis	Rekomendacja
122.	A2.21	osada	Chojnice	Charzykowy	Nadl. Rytel obr. Klosnowo 141k		**BK_IV_2**
123.	A2.22	grodzisko i osada	Chojnice	Charzykowy	Nadl. Rytel obr. Klosnowo 285 c, d	okres wczesnego średniowiecza (VIII-X w.) i okres wczesnego średniowiecza (X-XIII w.)	**BK_IV_2**
124.	A2.23	osada	Chojnice	Charzykowy	Nadl. Rytel obr. Klosnowo 204 f	wczesna epoka żelaza, okres wczesnego średniowiecza (X-XIII w.)	**BK_IV_2**

MAPA UWARUNKOWAŃ
CZ.1
ZABORSKI PARK KRAJOBRAZOWY

POMORSKI ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

STAN NA 01.01.2021 r.

SKALA 1:25 000

500 0 500 1 000 1 500 2 000 m

Układ współrzędnych „PL-1992"

Załącznik nr 3

do uchwały Nr 757/LX/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Wykonano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni
Wykonała: Anna Lihs
Sprawdził: Michał Lecyk

Legenda:

- Zaborski Park Krajobrazowy
- obszar Parku Narodowego "Bory Tucholskie"
- granica oddziału leśnego

Drogi (wraz z numerami):

- wojewódzkie
- powiatowe
- granice gmin
- rzeki
- jeziora

AP- Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody

- AP_1 - Granica rezerwatu przyrody
- AP_2 - Obszary chronionego krajobrazu
- AP_3 - Obszary użytków ekologicznych wraz z numerem pozycji w rejestrze
- AP_4 - Pomniki przyrody
- AP_5 - Obszary specjanej ochrony ptaków Natura 2000 (OSO)
- AP_6 - Specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000 (SOO)
- AP_7 - Stanowiska chronionych i rzadkich roślin

AA - Inne uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe

- AA_1 - Krajobrazy priorytetowe wg projektu PBPR (stan na 2021 r.)

Korytarze ekologiczne wg PZPWP

- AA_2a - korytarz ponadregionalny
- AA_2b - korytarz regionalny
- AA_2c - korytarz subregionalny
- AA_2d - Korytarze ekologiczne wg PNBT
- AA_3 - Obszary występowania szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków objętych ochroną prawną

Podkład topograficzny: Mapa BDOT
Stan aktualności podkładu topograficznego: 2021 r.

Ostoja Zapceńska PLH220057

Rez. Mechowisko Radość

Rez. Kruszynek

Rez. Dolina Kulawy

Rez. Jezioro Laska

Rez. Nawionek

Rez. Piecki

Rez. Bagno Stawek

Rez. Jezioro Małe Łowne

Rez. Jezioro Sporackie

Rez. Jezioro Bardze Małe

Rez. Moczadło

proj. uż. eko. Skoszewskie Bagno

proj. uż. eko. Wyspy Sominskiego

proj. uż. eko. Wyspy Kruszyńskie

proj. roz. Dolina Kulawy

Korytarz regionalny Doliny Zbrzycy

Korytarz subregionalny leśnego łącznika dolin Zbrzycy i Niechwaszczy

Korytarz ponadregionalny Dolin Wieprzy, Studzienicy, Brdy

proj. uż. eko. Czapiewickie Błota

Wielki Sandr Brdy PLB220001

Bory Tucholskie PLB220009

Doliny Brdy i Chociny PLH220058

Sandr Brdy PLH220026

Park Narodowy Bory Tucholskie

Czerwona Woda pod Babilonem PLH220056

Las Wolność PLH220060

Korytarz regionalny Zaborski

Turzycowisko Wielkich Chełmach

GMINA BRUSY

GMINA CHOJNICE

CHOJNICE

MAPA UWARUNKOWAŃ CZ.2

ZABORSKI PARK KRAJOBRAZOWY

POMORSKI ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

STAN NA 01.01.2021 r.

SKALA 1:25 000

500 0 500 1 000 1 500 2 000 m

Układ współrzędnych „PL-1992"

Załącznik nr 3
do uchwały Nr 757/LX/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Wykonano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni
Wykonała: Anna Lihs
Sprawdził: Michał Lecyk

Legenda:

- Zaborski Park Krajobrazowy
- obszar Parku Narodowego "Bory Tucholskie"
- granica oddziału leśnego

Drogi (wraz z numerami):

- wojewódzkie
- powiatowe
- granice gmin
- rzeki
- jeziora

AK - Obszary i obiekty kulturowe objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie zabytków

- AK_1 - Zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa pomorskiego

AK_2 - Inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków i/lub inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta)

- budynek mieszkalny
- budynek gospodarczy
- zespół dworsko parkowy/park/dwór
- młyn
- szkoła
- kościół
- kapliczka/krzyż/figurka
- cmentarz
- inne
- stanowiska archeologiczne w rejestrze zabytków
- AK_3 - Pozostałe stanowiska archeologiczne

AA - Inne uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe

- AA_4 - Szczególnie cenne obszary i obiekty krajobrazowe i kulturowe oraz inne cenne obiekty przyrodnicze
- AA_4 - Szczególnie cenne obszary i obiekty krajobrazowe i kulturowe oraz inne cenne obiekty przyrodnicze - przedpola widokowe
- AA_5 - Piece chlebowe
- AA_6 - Historyczna granica II RP

AA_7 - Typy krajobrazu

- K1 - zespół wnętrz krajobrazowych krajobrazów borowych
- K2 - zespół wnętrz krajobrazowych krajobrazów leśnych
- K3 - zespół wnętrz krajobrazowych wsi, pól i łąk
- K4 - zespoły wnętrz krajobrazowych kompleksów jezior przepływowych i dolin rzecznych
- K5 - zespoły wnętrz krajobrazowych jezior Somińskiego i Kruszyńskiego
- K6 - zespoły wnętrz krajobrazowych rzek Czerwona Struga - Chocina
- K7 - krajobrazy zwartej zabudowy wsi

AA_8 - Ekspozycja krajobrazu

punkty widokowe

- o dużej wartości widoku
- o bardzo dużej wartości widoku
- o wybitnej wartości widoku

panoramiczne punkty widokowe

- o bardzo dużej wartości widoku
- o wybitnej wartości widoku

trasa pejzażowa z punktami i ciągami widokowymi

- o dużej wartości widoku
- o bardzo dużej wartości widoku
- o wybitnej wartości widoku

Podkład topograficzny: Mapa BDOT
Stan aktualności podkładu topograficznego: 2021 r.

GMINA BRUSY

GMINA CHOJNICE

Park Narodowy Bory Tucholskie

CHOJNICE

BRUSY

MAPA UWARUNKOWAŃ
CZ.3
ZABORSKI PARK KRAJOBRAZOWY

POMORSKI ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

STAN NA 01.01.2021 r.

SKALA 1:25 000

500 0 500 1 000 1 500 2 000 m

Układ współrzędnych „PL-1992"

Załącznik nr 3

do uchwały Nr 757/LX/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Wykonano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni
Wykonała: Anna Lihs
Sprawdził: Michał Lecyk

Legenda:

- Zaborski Park Krajobrazowy
- obszar Parku Narodowego "Bory Tucholskie"
- granica oddziału leśnego

Drogi (wraz z numerami):

- wojewódzkie
- powiatowe
- granice gmin
- rzeki
- jeziora

AI - Obszary i obiekty objęte ochroną z mocy innych aktów prawnych

- AI_1 - Lasy ochronne
- AI_2 - Udokumentowane złoża kopalin

AZ - Inne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

AZ_1 - Obszary przeznaczone do zainwestowania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na dzień sporządzenia Planu ochrony

- AZ_1 - granice obszarów możliwego docelowego zainwestowania zabudowy wg SUiKZP
- AZ_2 - Ograniczenia wynikające z Uchwały Nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Zaborskiego PK - strefa ograniczeń dla zabudowy - 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych

Podkład topograficzny: Mapa BDOT
Stan aktualności podkładu topograficznego: 2021 r.

GMINA BRUSY

GMINA CHOJNICE

Park Narodowy Bory Tucholskie

BRUSY

CHOJNICE

MAPA DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I REKOMENDACJI CZ.1

ZABORSKI PARK KRAJOBRAZOWY

POMORSKI ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

STAN NA 01.01.2021 r.

SKALA 1:25 000

500 0 500 1 000 1 500 2 000 m

Układ współrzędnych „PL-1992"

Załącznik nr 4
do uchwały Nr 757/LX/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego
z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia Planu
ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Wykonano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Gdyni
Wykonała: Anna Lihs
Sprawdził: Michał Lecyk

Legenda:

Zaborski Park Krajobrazowy

Drogi (wraz z numerami):

wojewódzkie

powiatowe

granice gmin

granica oddziału leśnego

obszar Parku Narodowego "Bory Tucholskie"

rzeki

jeziora

BK_I Zachowanie krajobrazu leśnego

BK_I_1 - Zachowanie i poprawa stanu siedlisk przyrodniczych poprzez brak działań gospodarczych lub działania ochronne

BK_I_2 - Kontynuacja i rozwój gospodarki leśnej w lasach Skarbu Państwa, w sposób optymalizujący funkcję ochronną lasów i integrujący ją z celami ochrony Parku, nadający priorytet uwzględnianiu szczególnych potrzeb przyrodniczych

BK_II Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych lądowych terenów nieleśnych

BK_II_1 - Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolniczych oraz otwartego charakteru innych siedlisk nieleśnych

BK_II_2 - Utrzymanie użytkowania kośnego lub wypasowego łąk i innych użytków zielonych

BK_III Zachowanie śródlądowych wód powierzchniowych i obszarów podmokłych wraz z buforem o szerokości 100 m

BK_III - Zachowanie śródlądowych wód powierzchniowych i obszarów podmokłych wraz z buforem o szerokości 100 m

BM_I Modyfikacja gospodarki leśnej

BM_I_1 - Obszary proponowane do wyłączenia z użytkowania w ramach gospodarki leśnej i poddania ochronie jako formy ochrony przyrody

BM_I_2 - Obszary proponowane do wyłączenia z użytkowania w ramach gospodarki leśnej w ramach ochrony gatunkowej

BM_I_3 - Obszary proponowane do wyłączenia z użytkowania rębnego

BM_I_4 - Obszary proponowane do modyfikacji cięć gospodarczych

BM_I_5 - Inne modyfikacje gospodarki leśnej

BM_II Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony naturalnych i półnaturalnych ekosystemów nieleśnych

BM_II_1 - Przywrócenie lub modyfikacja ekstensywnego użytkowania łąk, turzycowisk i muraw napiaskowych

BM_III Modyfikacja sposobów gospodarowania wodą

BM_III_1 - Poprawa warunków uwodnienia cennych siedlisk wodnych i podmokłych

BM_III_2 - Utrzymanie lub poprawa oddziaływań organizmów w ramach struktury ekosystemów wodnych

BM_III_3 - Zahamowanie wpływu biogenów pochodzenia antropogenicznego na cenne siedliska wodne i podmokłe

BM_III_4 - Odtwarzanie funkcji obszarów bezodpływowych oraz mikroretencja obszarowa w lasach oraz zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących

BM_III_5 - Retencjonowanie wód na gruntach nieleśnych

Podkład topograficzny: Mapa BDOT
Stan aktualności podkładu topograficznego: 2021 r.

Park Narodowy Bory Tucholskie

GMINA BRUSY

GMINA CHOJNICE

CHOJNICE

BRUSY

400000 410000 680000 670000 660000 650000

MAPA DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I REKOMENDACJI CZ.2
ZABORSKI PARK KRAJOBRAZOWY

POMORSKI ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

STAN NA 01.01.2021 r.

SKALA 1:25 000

500 0 500 1 000 1 500 2 000 m

Układ współrzędnych „PL-1992"

Wykonano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni
Wykonała: Anna Lihs
Sprawdził: Michał Lecyk

Załącznik nr 4

do uchwały Nr 757/LX/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Legenda:

- Zaborski Park Krajobrazowy
- obszar Parku Narodowego "Bory Tucholskie"
- granica oddziału leśnego

Drogi (wraz z numerami):

- wojewódzkie
- powiatowe
- granice gmin
- rzeki
- jeziora

BK_IV Zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej

- BK_IV_1 - Utrzymanie tradycyjnego kulturowego układu przestrzennego
- BK_IV_2 - Utrzymanie stref i obiektów ochrony archeologicznej

BM_IV Modyfikacja sposobów użytkowania lub ochrony zasobów kulturowych i walorów krajobrazowych

- BM_IV_1 - Indywidualna ochrona obszarów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym
- BM_IV_2 - Indywidualna ochrona obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym
- BM_IV_3 - Rewaloryzacja walorów wizualnych krajobrazu
- BM_IV_4a - Szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne
- BM_IV_4b - Istniejąca i proponowana inna infrastruktura turystyczno-rekreacyjna
- BM_IV_4c - Kanalizacja ruchu tranzytowego
- BM_IV_4d - Ograniczenia wykorzystania turystycznego
- BM_IV_4e - Preferowane możliwe lokalizacje miejsc postoju Tramwaju Wodnego
- BM_IV_4f - Możliwe wykorzystanie edukacyjne i turystyczne wybranych obiektów

BM_V Inne aktywne działania ochronne

- BM_V_1 - Tworzenie dodatkowych sztucznych miejsc rozrodu dla zwierząt
- BM_V_2 - Poprawa warunków siedlisk wodnych i skuteczności migracji organizmów wodnych za pomocą działań hydrotechnicznych

BM_VI Modyfikacja lub rozwój zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania)

- BM_VI_1 - Tereny dopuszczalnych przekształceń i rozwoju istniejącego zainwestowania, w tym zabudowy
- Preferowany kierunek rozwoju terytorialnego miejscowości

BM_VII Ograniczenie przekształceń

- BM_VII_1a - Utrzymanie otwartego charakteru przedpól widokowych związanych z punktami i ciągami widokowymi
- BM_VII_1b - Niewyznaczenie miejsc pod zabudowę poza obecny obszar zwartej zabudowy
- BM_VII_2a - Nieprzegradzanie cieków obiektami i budowlami piętrzącymi
- BM_VII_2b - Nielokalizowanie zabudowy na stokach o nachyleniu powyżej 10 stopni
- BM_VII_2c - Nieużywanie (ze wskazanymi w zał. 1 odstępstwami) statków z napędem spalinowym i elektrycznym oraz obiektów pływających w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt. 1 lit. h Ustawy z dnia 21.12.2000 r. o żegludze śródlądowej (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 1097)
- BM_VII_2d - Ograniczenie i zahamowanie niekontrolowanego rozwoju przestrzennego – ochrona walorów krajobrazowych kulturowych i przyrodniczych
- BM_VII_3 - Ochrona gruntów pochodzenia organicznego oraz gleb leśnych przed zmianą użytkowania: Kontrola i nadzór w procedurach opiniowania i uzgadniania MPZP oraz wydawania decyzji o WZ

BW Obszary realizacji działań ochronnych wyłączone z ustaleń Planu Ochrony ze względu na obowiązywanie przepisów odrębnych

- BW_I - Obszary realizacji działań ochronnych wynikających z zapisów i ustaleń zatwierdzonych planów ochrony lub zadań ochronnych dla rezerwatów

Podkład topograficzny: Mapa BDOT
Stan aktualności podkładu topograficznego: 2021 r.

GMINA BRUSY

GMINA CHOJNICE

Park Narodowy Bory Tucholskie

MAPA DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I REKOMENDACJI CZ.3 ZABORSKI PARK KRAJOBRAZOWY

POMORSKI ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

STAN NA 01.01.2021 r.

SKALA 1:25 000

500 0 500 1 000 1 500 2 000 m

Układ współrzędnych „PL-1992"

Załącznik nr 4
do uchwały Nr 757/LX/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Wykonano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni
Wykonała: Anna Lihs
Sprawdził: Michał Lecyk

Legenda:

- Zaborski Park Krajobrazowy
- obszar Parku Narodowego "Bory Tucholskie"
- granica oddziału leśnego

Drogi (wraz z numerami):

- wojewódzkie
- powiatowe
- granice gmin
- rzeki
- jeziora

C - Obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu Ochrony

- C_I - Strefy ochrony krajobrazów o cechach priorytetowych proponowane do uwzględnienia w ramach audytu krajobrazowego
- C_II_1 - Obszary rekomendowane do ochrony rezerwatowej
- C_II_2 - Obszary rekomendowane do ochrony w formie użytków ekologicznych
- C_II_3 - Obszary rekomendowane do ochrony w formie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych
- C_II_4 - Obszary lub obiekty rekomendowane do ochrony w formie pomników przyrody
- C_II_5 - Obszary objęte ochroną rezerwatową rekomendowane do uzupełnienia stanu wiedzy
- C_II_6 - Obszary objęte formą ochrony przyrody rekomendowane do modyfikacji ochrony czynnej
- C_III - Obiekty do objęcia innymi, pozaustawowymi formami ochrony cennych obiektów przyrody nieożywionej-geostanowiska
- C_IV_1 - Obiekty lub zespoły obiektów rekomendowane do ujęcia w rejestrze zabytków
- C_IV_2 - Obszary rekomendowane do uznania za park kulturowy
- C_V - Obszary rekomendowane do włączenia do Parku
- C_VI - Obszary zachowania zewnętrznej ekologicznej łączności przestrzennej
- C_VII - Obszary do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w pierwszej kolejności

Podkład topograficzny: Mapa BDOT
Stan aktualności podkładu topograficznego: 2021 r.

GMINA BRUSY

GMINA CHOJNICE

Park Narodowy Bory Tucholskie

B1

Jezioro Sominskie i Kruszynskie

Jezioro rzeki Zbrzycy

Jezioro Karsinskie

Jezioro Charzykowskie

Sandr Brdy

Wyspy Sominskie

Wyspy Kruszynskie

Wyspa Bachorska

Wyspa Miłości

Wyspa Łącka

Skoszewko

Skoszewskie Bagno

Bytowko

Bachowo

Gapowo

Zielony Dwór

Pepin

Zimna Kawa

Lendy

Przymuszewo

Fiszewo

Windorp

Tchorzewo

Kruszyn

Wysoka Zaborska

Wysoka Zaborska 1 dz.28

Parzyn

Parzyn-Młyn

Zielówka

Dysteltjk

Lesno

Lesno-Wybudowanie

Wybudowanie Kaszuba

Kaszuba

Kaszuba 1 dz.21/5

Kaszuba dz.21/4

Kaszuba Leśna

Cegielnia

Milachowo

Milachowo-Młyn

Orzechowo

Wawrzonowo

Leśnichowo Laska

Laska

Widno

Robiki

Warszyn

Sandr Brdy

Słuza

Zielona Chocina

Wielkie Zanie

Małe Zanie

Zbrzyca

Kamionka

Pilarnia 16, dz. 2008/1

Myrtek

Kulki

Sepiot

Nad Rzeką

Kurczewo

Swornegacie

Kamionka 1, dz. 197/1,2

Swornegacie, ul. Wiejska 6, dz. 9/9

Kokoszka

Wączos

Owink

Chocinski Młyn

Choczno-Młyn

Konarzewy

Borne

Stypforc

Małe Swornegacie

Struzka

Dębowa Góra

Bachorze

Dwa Czuby

Rocoły

Kopernica

Kopernica 208-1,2,3,4

Babilon

Chechelno

Charzykowy

Jezioro Charzykowskie

Funka

Charzykowski Basonko

Charzykowy-Chojniczki

Zacisze

Wyspa Miłości

Łukomie

Pomoc

Wolność

Stary Młyn

Klosnowo

Klosnowo 1A, dz.72

Klosnowo 1A, dz.72

Klosnowo 1B, dz.72

Klosnowo 1B, dz.72

Klosnowo 1A, dz.72

Klodawa

Klodawka

Wielkie Chełmy

Wielkie Chełmy 36 dz.59/19

Małe Chełmy

Antoniewo

Asmus

Maska

Krowinia

Czernica

Czernica ul. Jana Pawła II 1 dz.11

Czernica ul. Jana Pawła II 1, dz. 20/6

Maciejki

Mechal-Struga

Mechal

Spiarwia

Gacia

Czapiewickie Błota

Przygłówki

Bagienka

Swatki

Mościska

Czarnowo

Gliszczewice

Orlik

Trzebun

Zaborska

Lampkowo

Dwór

Zakrzewo

Zajączkowo

Zajączkowo 1 dz.28

Zajączkowo 1 dz.21/1

Zajączkowo 1 dz.21/2

Zajączkowo 1 dz.21/3

Zajączkowo 1 dz.21/4

Zajączkowo 1 dz.21/5

Zajączkowo 1 dz.21/6

Zajączkowo 1 dz.21/7

Zajączkowo 1 dz.21/8

Zajączkowo 1 dz.21/9

Zajączkowo 1 dz.21/10

Zajączkowo 1 dz.21/11

Zajączkowo 1 dz.21/12

Zajączkowo 1 dz.21/13

Zajączkowo 1